

ÅRSBERETNING
FRA
DET VETERINÆRE SUNDHEDSRÅD
FOR ÅRENE 1999-2000

REDAKTION VED:

OVE SVENDSEN
MICHAEL HESSELHOLT
CARL KORTBÆK SVENDSEN
LISSI VESTERGAARD KARLSEN
KARIN ANDERSEN

KØBENHAVN
2001

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Rådets sammensætning	3
Politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af dyreværnsloven	5
Meddelelse fra Rigsadvokaten vedrørende sager om overtrædelse af dyreværnsloven	8
Rådets virksomhed	16
Afgørelser vedrørende tidligere refererede sager	18
A. Handelssager vedrørende heste	21
Handelssager vedrørende hunde og katte	48
B. Ansvarssager vedrørende heste	53
Ansvarssager vedrørende hunde og katte	76
C. Dyreværnssager vedrørende heste	82
Dyreværnssager vedrørende kvæg	85
Dyreværnssager vedrørende svin	111
Dyreværnssager vedrørende hunde og katte	134
Dyreværnssager vedrørende får og geder	149
Dyreværnssager vedrørende fjerkræ og fugle	157
Dyreværnssager vedrørende andre dyr	159
Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger	166
D Sager vedrørende dyrlægers virksomhed	172
E Andre sager	178
Register	184

DET VETERINÆRE SUNDHEDSRÅD

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lov-bekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990, som senest ændret ved lov nr. 403 af 10. juni 1997.

Medlemmer:

Professor, dr. med. vet. Michael Hesselholt, Skibby (formand fra 1. juli 1998-1. oktober 2000)

Professor, dr. med. Ove Svendsen, Borup Sj. (næstformand pr. 1. juli 1998, formand fra 22. juni 2001)

Professor, dr. med. vet. Torben Greve, Rudkøbing (tiltrådt 1. juli 1998)

Professor, dr. med. vet., Eiliv Svalastoga, Hellerup (tiltrådt 1. oktober 2000)

Dyrlæge, Ph. D. Carl Kortbæk Svendsen, Frederiksberg (næstformand pr. 2. november 2000)

Dyrlæge Lars A. Johnsen, Videbæk

Veterinærdirektør, Erik Stougaard, (afgået efteråret 1999)

Veterinærdirektør Preben Willeberg (tiltrådt efteråret 1999)

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Juridisk sekretær: Fuldmægtig, cand. jur. Gitte V. Gaunes

Sekretær: Overassistent Karin Andersen

Adresse: Mørkhøj Bygade 19

2860 Søborg

Tlf.: 33 95 60 00

Fax: 33 95 60 01

Præparater og andet materiale til undersøgelse sendes, efter aftale med den faglige sekretær, til følgende adresse:

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Laboratorium for Veterinær Patologi

Bülowsvej 13

1870 Frederiksberg C

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver udtalelser om veterinære spørgsmål på be-
gæring af en offentlig myndighed eller af parter i straffesager og borgerlige sa-

ger, hvorunder sådanne spørgsmål opstår. For de i borgerlige sager afgivne udtalelser er rådet berettiget til at opkræve afgifter, hvis størrelse fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Rådet skal være rådgivende for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i sager af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning.

Rådet er berettiget til at afkræve dyrlæger oplysninger af betydning for rådets afgørelse af forelagte sager.

Rådet skal følge udviklingen i Danmark og i fornødent omfang i andre lande med hensyn til anvendelsen af lægemidler til veterinær brug og skal fremsætte forslag om de efter rådets skøn fornødne ændringer i udvalget af sådanne lægemidler i den til enhver tid gældende farmakopé.

POLITIETS OG ANKLAGEMYNDIGHEDENS BEHANDLING AF SAGER OM OVERTRÆDELSE AF DYREVÆRNSLOVEN

På baggrund af en Højesteretskendelse i 2000 udsendte Rigsadvokaten retningslinier for fremgangsmåden ved behandling af sager jf. veterinærlovgivningen, herunder forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd. Rådet er yderst tilfreds med Rigsadvokatens præcisering af, at spørgsmålene skal være korte, konkrete samt præcise med baggrund i en faktisk adfærd, og alene vedrøre veterinære spørgsmål, således at bevismæssige spørgsmål samt sanktionsspørgsmål ligger uden for Rådets kompetence. Rigsadvokatens redegørelse er gengivet nedenfor.

Målgruppen for Rigsadvokatens meddelelse af den 27. juli 2000 var statsadvokater, politimestre og politidirektøren.

Rådet skal i det følgende kommentere visse afsnit af meddelelsen, som findes af betydning for rådets fremtidige behandling af dyreværnsager.

En væsentlig anledning til fastlæggelse af retningslinier for behandling af dyreværnsager, herunder forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd, var, at det i en afsagt kendelse ved Højesteret ikke blev tilladt anklagemyndigheden at benytte udtalelserne fra Rådet som bevis under en konkret sag – den såkaldte “frittesag” gengivet i nærværende årsberetning VE 1637-35.98.

I den pågældende sag havde politiet fremsendt akterne til Rådet med anmodning om en “udtalelse om tiltaleforhold, bødestrørelse og om hvorvidt der burde indstilles efter § 29, stk. 1” (om retlighedsfrakendelse). På grund af den måde sagen var forelagt – en måde som almindeligvis blev anvendt af politi og anklagemyndighed – omfattede Rådets udtalelse blandt andet en gennemgang af de faktiske omstændigheder, jf. politirapporterne, de bevismæssige spørgsmål i sagen samt en stillingtagen til, om de tiltalte efter Rådets opfattelse havde overtrådt dyreværnslovgivningen.

Det fremgik af Højesterets kendelse, at Rådet dermed ikke alene havde udtalt sig om veterinære spørgsmål, men også om spørgsmål, som ville være genstand for rettens bevisvurdering. Rådet har herved givet udtryk for en stillingtagen til, om de tiltalte har overtrådt dyreværnslovgivningen.

Højesterets kendelse gav Rigsadvokaten anledning til en nøjere præcisering og afgrænsning af Rådets kompetence, hvoraf det fremgår, at Det Veterinære Sundhedsråd – i lighed med Retslægerådet – er et sagkyndigt organ, der kan afgive udtalelser om veterinære spørgsmål. I udtalelser vedrørende overtrædelse af dyreværnslovgivningen kan Rådet, ifølge præmisserne fra Højesterets kendelse, udtale sig om, hvorvidt en adfærd, der er nærmere beskrevet i konkrete spørgsmål til Rådet, indebærer en uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling, jf. dyreværnslovgivningen. Rådet kan endvidere give udtalelser om andre veterinære spørgsmål, herunder for eksempel om en nærmere beskrevet fremgangsmåde ved behandlingen af dyr er anerkendt eller forsvarlig, og om et bestemt indgreb på et dyr kræver autorisation som dyrlæge.

Rådet er yderst tilfreds med den foretagne præcisering og afgrænsning af Rådets kompetence i forbindelse med behandling af dyreværnsager. Ved afgivelse af udtalelser i disse sager har Rådet naturligvis været bevidst om sin kompetence og foretaget en adskillelse mellem veterinære og juridiske spørgsmål. På den måde sagerne har været forelagt for Rådet fra politi og anklagemyndighed, har en sådan adskillelse imidlertid ofte været yderst vanskelig. Rådet noterer derfor med tilfredshed, at Rigsadvokaten i retningslinier for forelæggelsen af sager for Rådet præciserer, at forelæggelsen skal ske ved en skrivelse fra anklagemyndigheden til Rådet, hvori den faktiske adfærd beskrives på grund af sagens efterforskning og hvori der formuleres korte, konkrete spørgsmål, der klart angiver, hvilke forhold Rådet skal udtale sig om. Spørgsmålene må ikke stilles således, at der lægges op til juridiske vurderinger, der henhører under retten. Rådet noterer ligeledes med tilfredshed, at anklagemyndigheden anmodes om ikke at rette almindelige forespørgsler til rådet om behandlingen af konkrete sager, herunder for eksempel om, hvilke regler der er relevante for sagen, om formuleringen af tiltalen eller om sanktionspraksis i lignende sager. Det er Rådets opfattelse, at disse retningslinier vil forbedre og præcisere Rådets arbejde med et sagskompleks, som er blevet Rådets mest ressourcetunge.

Rigsadvokaten antyder i sin meddelelse behovet for en skærpelse af straffene for overtrædelse af dyreværnsloven, hvilket kan ske ved en indbringelse af sagerne for domstolene frem for at søge sagerne afgjort udenretlig samt ved at anke udvalgte sager til landsretterne med henblik på skærpelse. Lignende opfattelse har Det Veterinære Sundhedsråd givet udtryk for i tidligere årsberetninger.

Som nævnt beslaglægger behandlingen af dyreværnsager en meget stor del af Det Veterinære Sundhedsråds ressourcer. De af Rigsadvokaten udsendte ret-

ningslinier for politiets og anklagemyndighedens behandling af disse sager, herunder forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd, vil udgøre en betydelig præcisering af Rådets arbejde. Retningslinierne er imidlertid endnu ikke slået igennem.

Oktober 2001

Michael Hesselholt

Ove Svendsen

MEDDELELSE AF 27. SEPTEMBER 2000 FRA RIGSADVOKATEN VEDRØRENDE SAGER OM OVERTRÆDELSE AF DYREVÆRNSLOVEN

1. Indledning	9
2. Forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd	9
2.1. Højesterets kendelse af 21. december 1999 (U 2000.627 H)	9
2.2. Fremgangsmåden ved forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd	10
2.2.1. Det Veterinære Sundhedsråds kompetence	10
2.2.2. Formuleringen af spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd	11
2.2.3. Forelæggelse af spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd for sigtede	12
3. Bistand i øvrigt i forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnsloven	12
4. Straffene i sager om overtrædelse af dyreværnsloven	12
5. Pålæg efter dyreværnsloven	14
6. Indberetning til Fødevarerdirektoratet om sager vedrørende transport af dyr	15

1. Indledning

I den senere tid har der været rejst spørgsmål om forskellige forhold i forbindelse med politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af dyreværnsloven. Endvidere har Højesteret for nylig afsagt en kendelse om anvendelsen af udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd som bevis i en sag om overtrædelse af dyreværnsloven.

I den anledning fastsættes følgende retningslinier om behandlingen af sådanne sager:

2. Forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd

I straffesager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen kan det være nødvendigt at indhente sagkyndige udtalelser om veterinære spørgsmål. Det vil ofte være en mulighed at forelægge sådanne spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd.

I en kendelse af 21. december 1999 (U 2000.627 H) har Højesteret imidlertid udtalt, at udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd om bevismæssige spørgsmål og om, hvorvidt de tiltalte har overtrådt dyreværnsloven, ikke kan anvendes som bevis.

2.1. Højesterets kendelse af 21. december 1999 U 2000.627 H

I den pågældende sag havde politiet fremsendt akterne i straffesagen til Det Veterinære Sundhedsråd med anmodning om en "udtalelse om tiltaleforhold, bødestørrelse og om hvorvidt der bør indstilles efter § 29, stk. 1" (om retlighedsfrakendelse). Der var ved denne første forelæggelse ikke udformet bestemte spørgsmål til rådet. Senere fremsendte anklagemyndigheden på ny sagen til rådet med anmodning om besvarelse af en række konkrete spørgsmål.

Det Veterinære Sundhedsråd afgav i den anledning to udtalelser. Den første udtalelse indeholdt bl.a. en gennemgang af de faktiske omstændigheder i sagen, sådan som rådet opfattede disse på grundlag af politirapporterne, og rådet udtalte sig herunder om de bevismæssige spørgsmål i sagen. Endvidere indeholdt rådets udtalelser en stillingtagen til, om de tiltalte efter rådets opfattelse havde overtrådt dyreværnsloven.

Ved Østre Landsrets kendelse af 3. juni 1999 blev det ikke tilladt anklagemyndigheden at benytte udtalelserne fra Det Veterinære Sundhedsråd som bevis un-

der sagen. Flertallet (tre af fem dommere) i Højesteret stadfæstede landsrettens kendelse og begrundede afgørelsen således:

“Politiet kan indhente en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om veterinære spørgsmål, jf. § 3 i lov om dyrlægegerning m.v. Rådet kan herunder udtale sig om, hvorvidt en adfærd, der er nærmere beskrevet i spørgsmål til rådet indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1. Sådanne udtalelser er omfattet af retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5, og kan derfor benyttes som bevis. Dette gælder selvom udtalelsen er ensidigt indhentet af politiet forud for tiltalerejsning, idet tiltalte har adgang til at stille supplerende spørgsmål til rådet eller indhente udtalelse fra andre sagkyndige.

I den foreliggende sag har rådet imidlertid – på grund af den måde sagen er forelagt og spørgsmålene er stillet – ikke alene udtalt sig om veterinære spørgsmål, men også om spørgsmål, som vil være genstand for rettens bevisvurdering. Rådet har herved givet udtryk for en stillingtagen til, om de tiltalte har overtrådt dyreværnsloven. Under henvisning hertil og til rådets særlige stilling stemmer vi for at stadfæste landsrettens kendelse.”

2.2. Fremgangsmåden ved forelæggelse af spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd

2.2.1. Det Veterinære Sundhedsråds kompetence

Det Veterinære Sundhedsråd er – i lighed med Retslægerådet – et sagkyndigt råd. Rådets opgave er at afgive udtalelser om veterinære spørgsmål og at være rådgivende for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri m.v. Ifølge § 3, stk. 1, i lov om dyrlægegerning m. v. afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinære spørgsmål på begæring af en offentlig myndighed eller af parter i straffesager, hvor sådanne spørgsmål opstår.

Det henhører derimod ikke under Det Veterinære Sundhedsråds kompetence at afgive udtalelser om bevismæssige spørgsmål eller spørgsmål af juridisk karakter, ligesom rådet ikke har til opgave at udtale sig om anklagemyndighedens strafpåstand i konkrete sager.

Rådets særlige stilling som sagkyndigt organ og det forhold, at det ikke påhvi-

ler rådet at fungere som tilsynsmyndighed, fører endvidere til, at anklagemyndigheden ikke bør rette almindelige forespørgsler til rådet om behandlingen af konkrete sager, herunder f.eks. om hvilke regler, der er relevante for sagen, om formuleringen af tiltalen eller om praksis i lignende sager, sådan som det i et vist omfang forekommer ved samarbejdet med særmyndigheder i særlovs-sager.

Som det fremgår af præmisserne for Højesterets afgørelse, kan Det Veterinære Sundhedsråd udtale sig om, “hvorvidt en adfærd, der er nærmere beskrevet i spørgsmål til rådet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1”.

Anklagemyndigheden må endvidere kunne anmode rådet om udtalelser om andre veterinære spørgsmål, herunder f.eks. om en bestemt nærmere beskrevet fremgangsmåde ved behandlingen af dyr er anerkendt og forsvarlig, og om et bestemt indgreb på et dyr kræver autorisation som dyrlæge.

2.2.2. Formuleringen af spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd

Forelæggelse af sagen for Det Veterinære Sundhedsråd skal ske ved en skrivelse fra anklagemyndigheden til rådet, hvori spørgsmålene til rådet formuleres. Sagens akter vedlægges.

Spørgsmålene til det Veterinære Sundhedsråd skal formuleres konkret, og det skal ved forelæggelsen for rådet klart angives, hvilke faktiske forhold rådet skal udtale sig om. Anklagemyndigheden må derfor i henvendelsen til rådet beskrive den faktiske adfærd, således som anklagemyndigheden på baggrund af efterforskningen i sagen opfatter denne, og stille de enkelte spørgsmål til rådet i relation til denne beskrivelse.

Hvis der er tvivl om, hvilke faktiske omstændigheder der kan lægges til grund ved sagens afgørelse, bør dette oplyses, ligesom det bør overvejes, om der er behov for at stille alternative spørgsmål, f.eks. på baggrund af de forklaringer, som er afgivet af den sigtede om hændelsesforløbet.

Det vil oftest være en fordel at stille flere korte spørgsmål vedrørende de enkelte momenter i sagen. Det er endvidere en mulighed at stille et supplerende spørgsmål om, hvorvidt sagen i øvrigt giver rådet anledning til bemærkninger. Spørgsmålene til rådet må ikke stilles således, at der lægges op til en bevismæssig vur-

dering eller en stillingtagen til, om den sigtede kan anses for skyldig i bestemte lovovertrædelser, idet denne vurdering henhører under retten.

Der bør endvidere ikke stilles spørgsmål, hvor rådet anmodes om en gennemgang af, om et længere hændelsesforløb er foregået i overensstemmelse med de gældende regler.

2.2.3. Forelæggelse af spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd for sigtede

Det fremgår af begrundelsen for Højesterets kendelse, at udtalelser fra Det Veterinære Sundhedsråd er omfattet af retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 5, og derfor som udgangspunkt kan benyttes som bevis, og at dette gælder, selvom udtalelsen er ensidigt indhentet af politiet forud for tiltalerejsningen.

Der er på den baggrund ikke noget til hinder for, at anklagemyndigheden stiller spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd uden forudgående forelæggelse af spørgsmålene for den sigtede eller dennes eventuelle forsvarer. I sager, hvor der er beskikket en forsvarer, bør et udkast til spørgsmålene til rådet dog forelægges for forsvareren, således at der så tidligt som muligt under sagens behandling gives sigtede adgang til at stille supplerende spørgsmål.

3. Bistand i øvrigt i forbindelse med behandling af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.2.1. bør anklagemyndigheden ikke rette almindelige forespørgsler til Det Veterinære Sundhedsråd om behandlingen af konkrete sager herunder f.eks. om, hvilke regler der er relevante for sagen, om formuleringen af tiltalen eller om praksis i lignende sager, sådan som det i et vist omfang forekommer ved samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager.

Sådan almindelig rådgivning med henblik på behandlingen af konkrete sager, der indeholder veterinære spørgsmål, må indhentes hos de offentlige myndigheder, som det påhviler at føre tilsyn med overholdelsen af lovgivningen, jf. herved også RM 6/1994 om samarbejdet i særlovssager med særmyndigheden. Fødevarerregionernes veterinærafdelinger (tidligere kredsdyrlægerne) og Fødevarerdirektoratet vil således i mange tilfælde kunne bistå politiet og anklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af enkeltsager.

4. Straffene i sager om overtrædelse af dyreværnsloven

Folketinget har ved flere lejligheder over for Justitsministeriet rejst spørgsmål om strafudmålingen i sager om overtrædelse af dyreværnsloven. I den anledning

har rigsadvokaturen indhentet udtalelser fra flere regionale statsadvokater og en række politimestre.

Efter en samlet vurdering bl.a. på grundlag af disse udtalelser er det min opfattelse, at det ikke kan afvises, at der er et behov for skærpelse af straffene for overtrædelse af dyreværnsloven.

Det kan således give anledning til tvivl, om bøder på 500-1.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om uforsvarlig behandling af dyr har fulgt med prisudviklingen, og om bøder af denne størrelse står i rimeligt forhold til bøderne på andre områder.

Overtrædelser af § 28, stk. 1, 1. pkt., dækker imidlertid over meget forskellige forhold, og Det Veterinære Sundhedsråd karakteriserer i sine udtalelser ofte forholdet som enten "uforsvarligt" eller "groft uforsvarligt". Det er endvidere ikke en betingelse for anvendelse af bestemmelsen, at dyret er forvoldt skade, eller at handlingen har medført smerte for dyret, og der kan således også forekomme mindre strafværdige overtrædelser, hvor en bøde på 500-1.000 kr. må anses for passende.

Strafpåstanden bør afspejle, om forholdet må anses for "uforsvarligt" eller "groft uforsvarligt", men det er ikke muligt herudover at fastsætte nærmere generelle retningslinier for anklagemyndighedens straffpåstande i disse sager. På den baggrund er det min opfattelse, at en skærpelse af bødeniveauet må søges gennemført ved en øget opmærksomhed hos anklagemyndigheden med hensyn til sager af denne karakter.

Anklagemyndigheden bør derfor indtil videre indbringe egnede sager om uforsvarlig behandling af dyr, hvor der skønnes at være behov for en højere bøde end den, der hidtil har været anvendt i praksis, for domstolene frem for at søge sagerne afgjort udenretligt med bødeforelæg. Endvidere bør anklagemyndigheden være særlig opmærksom på behovet for at anke udvalgte sager til landsretterne med henblik på skærpelse.

For så vidt angår sager om overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. pkt., om mishandling er det mit indtryk, at der næppe er behov for en generel skærpelse af straffene.

Der kan imidlertid være grundlag for efter en konkret vurdering i enkelte sager

at søge straffen skærpet gennem anke, herunder f.eks. hvis der idømmes bøde eller hæfte, selvom der er tale om et forhold, der henføres under § 28, stk. 1, 2. pkt., hvor der alene er fængsel i strafferammen.

I øvrigt henledes opmærksomheden på, at der kan være grundlag for at nedlægge påstand om frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr efter dyreværnslovens § 29, stk. 1. Sager, hvor der er spørgsmål om frakendelse, skal forelægges for rigsadvokaturen.

For så vidt angår sager om transport af dyr, jf. bekendtgørelsen om transport af dyr og bekendtgørelsen om beskyttelse af dyr under transport, bemærkes, at rigsadvokaturen på grundlag af en høring af samtlige regionale statsadvokater har vurderet behovet og muligheden for at fastsætte retningslinier for bødestørrelsen. Udtalelserne fra statsadvokaterne viste, at der hidtil har været et ganske begrænset antal sager om overtrædelse af de pågældende bekendtgørelser.

Jeg har på den baggrund ikke fundet det muligt at udsende nærmere retningslinier på dette område. Vejledning om domstolenes praksis kan eventuelt fås ved henvendelse til Fødevarerdirektoratet, der vil modtage underretning om samtlige afgørelser, jf. pkt. 6 nedenfor.

Oplysninger om praksis vedrørende strafudmålingen i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen findes i øvrigt i årsberetningerne fra Det Veterinære Sundhedsråd, der udsendes til samtlige politikredse.

5. Pålæg efter dyreværnsloven

I forbindelse med behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnsloven forekommer det, at politiet konstaterer, at dyr er skadede eller syge eller opholder sig under uforsvarlige forhold. Udover efterforskningen af eventuelle strafbare forhold i den forbindelse bør politiet være opmærksom på, om der er grundlag for straks at gribe ind over for sådanne dyrehold.

Dette kan ske efter bestemmelserne i dyreværnslovens §§ 21 og 22, der er sålydende:

“§ 21. Behandles dyr uforsvarligt, kan politimesteren (politidirektøren) give den ansvarlige pålæg om dyrets behandling. Er dyret sygt eller kommet uheldbredeligt til skade, kan politimesteren (politidirektøren)

meddele pålæg om aflivning af dyret, hvis det vil medføre unødigt lidelse at lade det leve.

Stk. 2. Pålæg skal meddeles skriftligt. Inden der meddeles pålæg, skal politimesteren (politidirektøren) indhente en erklæring fra en dyrlæge og om fornødent fra kredsdyrlægen. Endvidere skal den, der har ansvaret for dyret, have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Stk. 2 kan fraviges i det omfang, det er nødvendigt for at afværge en væsentlig lidelse for dyret.

Stk. 4. Om omkostninger (udelades)

§ 22. Efterkommes pålægget efter § 21, stk. I, 1. pkt., ikke, skal politimesteren (politidirektøren) sørge for dyrenes pasning og kan herunder anbringe dyrene et andet sted. Efterkommes pålæg efter § 21, stk. 1, 2. pkt., ikke, skal politimesteren sørge for, at dyret aflives.

Stk. 2. Politimesteren (politidirektøren) kan straks eller senere bestemme, at dyrene skal sælges eller aflives, hvis forholdene taler derfor, herunder dyrenes tilstand, udsigten til, at ejeren kan passe dyrene igen, og udgifterne ved dyrenes placering andetsteds.

Stk. 3. Om omkostninger (udelades).”

I dyreværnslovens § 23 er der fastsat bestemmelser om adgangen til domstolsprøvelse af pålæg efter § 21 og salg eller aflivning efter § 22. Indbringelse for domstolene har ikke opsættende virkning. Om pålæg efter § 21 og om anvendelse af beføjelserne i § 22 henvises i øvrigt til Vestre Landsrets kendelse i U 99.2064V.

6. Indberetning til Fødevaredirektoratet om sager vedrørende transport af dyr

En transportvirksomhed, der udfører transporter af hvirveldyr, skal være autoriseret hertil. Autorisation meddeles af Fødevaredirektoratet, der ligeledes har mulighed for under visse omstændigheder at tilbagekalde autorisationen.

Hvis det er det strafbare forhold alene, der skal begrunde en rettighedsfrakendelse, bør spørgsmålet om frakendelse afgøres af retten i forbindelse med straffesagen. Derimod er der formentlig ikke noget til hinder for, at den administrative myndighed som led i en samlet vurdering af, om der er grundlag for at fragte en autorisation, lader også eventuelle tidligere straffedomme indgå i vurderingen.

Fødevaredirektoratet har derfor behov for at få oplysninger om alle afgørelser i

sager vedrørende overtrædelse af reglerne om dyretransport (bekendtgørelsen om transport af dyr og bekendtgørelsen om beskyttelse af dyr under transport), hvor den pågældende ikke bliver frifundet. Det gælder således også bødeforelæg, der vedtages udenretligt.

I den anledning skal jeg anmode politimestrene og politidirektøren om, at disse afgørelser indberettes til Fødevarerdirektoratet, 3. kontor, Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

RÅDETS VIRKSOMHED

Rådet har i beretningsåret 1999 behandlet 10 handelssager, 10 ansvarssager, 217 dyreværnsager, 1 medicinalsager og 14 andre sager (i alt 252 sager).

Handels-, ansvars- og dyreværnsager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELS-SAGER	ANSVARSSAGER	DYREVÆRNS-SAGER	I ALT
HESTE	6	3	16	25
KVÆG	–	2	43	45
FÅR OG GEDER	–	–	9	9
SVIN	–	3	74	77
HUNDE OG KATTE	4	1	42	47
FJERKRÆ OG FUGLE	–	–	5	5
ANDRE DYR	–	1	13	14
BLANDEDE BESÆTNINGER	–	–	15	15
I ALT	10	10	217	237

I den efterfølgende beretning er refereret de sager, der skønnes at være af størst interesse.

I beretningsåret 2000 har rådet behandlet 7 handelssager, 29 ansvarssager, 166 dyreværnsager, 2 medicinalsager og 11 andre sager (i alt 215 sager).

Handels-, ansvars- og dyreværnsager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELS- SAGER	ANSVARSS- SAGER	DYREVÆRNS- SAGER	I ALT
HESTE	2	12	18	32
KVÆG	2	4	43	49
FÅR OG GEDER	–	–	5	5
SVIN	2	2	57	61
HUNDE OG KATTE	1	5	24	30
FJERKRÆ OG FUGLE	–	–	7	7
ANDRE DYR	–	6	5	11
BLANDEDE BESÆTNINGER	–	–	7	7
I ALT	7	29	166	202

I den efterfølgende beretning er refereret de sager, der skønnes at være af størst interesse.

AFGØRELSER I TIDLIGERE REFEREREDE SAGER

1632-178.98: (Vedr.: Udgående kvier uden adgang til læskur, tørt leje og frisk vand, s. 53 i årsberetning 1998)

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1 og 2, samt bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 5, stk. 1, 1. pkt., en bøde på 2.500 kr.

1633-240.98: (Vedr.: Halekupering af grise > 4 dage gamle samt kastrering af grise > 28 dage gamle, s. 85 i årsberetning 1998)

På baggrund af tiltaltes uforbeholdne tilståelse og de foreliggende oplysninger fandt Retten i Tønder det bevist, at tiltalte var skyldig i tiltalen. Straffen blev fastsat til en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger.

1611-20.98 (Handelssag vedrørende hest med osteochondrose i begge bagknæ samt spat i begge haser, jf. årsberetning for 1998, side 21):

Skrivelse af 7. november 2000 til implicerede advokater

Der blev stillet supplerende spørgsmål vedrørende rådets besvarelse af spørgsmål 2, hvoraf det fremgik, at der ikke med sikkerhed kunne konstateres forandringer i venstre bagknæled. Det fremgik af advokatens skrivelse, at der efterfølgende havde været gennemført syn og skøn i sagen ved dyrlæge C, hvoraf det fremgik, at “den primære halthed skyldtes OCD i venstre bagknæ”.

Det ønskedes derefter oplyst, om Det Veterinære Sundhedsråd kunne oplyse nærmere om, hvorfor det ikke havde være muligt med sikkerhed for rådet at kunne konstatere forandringer i venstre knæ.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 18:

På den baggrund ønskes det oplyst, om Det Veterinære Sundhedsråd kan oplyse nærmere om, hvorfor det ikke har været muligt med sikkerhed for rådet at kunne konstatere forandringer i venstre knæ.

Spørgsmål 19:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd ved sin besvarelse af ovennævnte spørgsmål finder, at udtalelsen skyldes de foreliggende billeders beskaffenhed, bedes det oplyst, om disse efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse er egnede til at stille røntgenologisk diagnose ud fra ved en handelsundersøgelse som i sagen omhandlet.

Svar ad 18 og 19:

Rådet har foretaget en reevaluering af røntgenoptagelserne af 21. februar 1996 fra Dyrehospital A og af 5. august 1996 fra Dyrehospital B. Det er fortsat ikke muligt med sikkerhed at konstatere forandringer i venstre bagknæled. Usikkerheden kan ikke relateres til de foreliggende optagelsers beskaffenhed.

Det fremgik af skrivelse af 7. august 2000 fra advokaterne, at der har været gennemført syn og skøn i sagen ved dyrlæge C, hvor det blev anført, "at den primære halthed, skyldes OCD i VB knæ". Syns- og skønserklæring med eventuelle supplerende røntgenoptagelser havde ikke været forelagt for Rådet.

De for Rådet forelagte røntgenoptagelser repræsenterer standardoptagelser, der optages i forbindelse med en klinisk handelsundersøgelse. Rådet er ikke i stand til at konstatere, hvorvidt der som grundlag for den ved syn og skøn foretagne konklusion foreligger supplerende specifikke røntgenoptagelser, der på en bedre måde end de foreliggende standardoptagelser visualiserer eventuelle forandringer i venstre bagknæled.

Afgørelse:

I overensstemmelse med tilkendegivelse fra Københavns Byret blev sagsøgers krav skønsmæssigt fastsat til 100.000 kr. med procesrente fra sagsanlægget (de sagsøgte hæftede solidarisk herfor, med ligelig ansvarsfordeling). Ved rettens fastsættelse af dette beløb var lagt til grund, at hesten, henset til nødvendig udgift til operation med en usikker prognose, kun repræsenterede en begrænset værdi. Grundet sagsøgers tabsbegrænsningsværdi, fandt retten ikke de sagsøgte erstatnings-ansvarlige i forhold til de efterfølgende udgifter.

1621-17.98: (Ansvarssag vedrørende hest som fik ventrikelruptur efter indgift af olie med næsesvælgsonde, jf. årsberetning for 1998, side 35):

Sagsøgers advokat henlagde sagen.

1621-18.98: (Ansvarssag vedrørende hest som fik infektion efter operation af på dyrehospital, jf. årsberetning for 1998, side 37):

Denne forelå ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1633-243.98: (Vedr.: Stort antal døde søer og smågrise, s. 90 i årsberetning for 1998)

Tiltalte dyreejer blev ved Retten i Rødding idømt betinget straf af fængsel i 30 dage. For et tidsrum af 5 år fra domsafsigelsen frakendtes tiltalte retten til at eje produktionsdyr. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger.

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1611-22.99

Skrivelse af 17. september 1999 til Retten i Nykøbing Mors

En 5 års hest blev handlet i januar 1998. I forbindelse med købet blev der foretaget røntgenundersøgelse, herunder optagelser i lateralprojektion af begge bagknæ. To dyrlæger vurderede optagelserne, der ikke gav anledning til bemærkninger. Under tilridning i oktober 1998 blev hesten halt. Fornyet røntgenundersøgelse, herunder posterior-anterior projektion af bagknæ, viste en knoglecyste i den mediale femurkondyl i højre bagknæled. Der fandtes ikke i sagens akter veterinærfaglig dokumentation, der relaterede haltheden til cysten. Sagen gik i voldgift med påstand fra køber om ophævelse af købet og tilbagebetaling af købesum (50.000 kr.) samt betaling af omkostninger i forbindelse med opstaldning og dyrlægeundersøgelser. Sælger påstod herefter købers krav blive pålagt den oprindelige ejer, der tidligere havde solgt hesten til sælger.

Købers og sælgers advokater forelagde forskellige spørgsmål for rådet.

Rådet udtalte:

1. Spørgetema af 5. marts 1999 fra klagers (købers) advokat

Spørgsmål 1:

Har hesten en cyste i højre knæled?

Svar ad 1:

Ja. På røntgenoptagelserne af højre bagknæ fra hestehospitalet af 23. oktober 1998 observeres på optagelsen i posterior-anterior (forfra-bagud) projektion en cyste i lårbenets indvendige ledrulle.

Spørgsmål 2:

Er det korrekt, at cysten er udviklet i hestens første 1-2 år?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Vil cysten være konstaterbar ved en standard-røntgenfotografering som grundlag for køb?

Svar ad 3:

Nej. Standardrøntgenoptagelser i forbindelse med køb omfatter normalt ikke den røntgenprojektion (posterior-anterior) af bagknæleddet, der gør det muligt at synliggøre cysten.

Spørgsmål 4:

Gør cysten hesten uegnet til sportsridning?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. Sagens akter indeholder ikke en veterinærfaglig beskrivelse af en klinisk undersøgelse, hvor den i sagen omtalte halthed relateres til cysten.

Spørgsmål 5:

Under henvisning til spørgsmålene 1-4 bedes det vurderet, hvorvidt den konstaterede cyste gør hesten kronisk uanvendelig.

Svar ad 5:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. Se svar ad 4. Rådet skal dog bemærke, at det ved operation af halthedsgivende cyster er muligt at bringe hesten i atletisk funktion.

Spørgsmål 6:

Kan der på de fremsendte røntgenbilleder, taget i januar 1998 og forevist ved købet af hesten for købers dyrlæge, konstateres tegn på den efterfølgende konstaterede cyste?

Svar ad 6:

Nej. Rådet skal bemærke, at optagelsen af højre bagknæ er en sideoptagelse, hvor det i reglen ikke er muligt at synliggøre den omtalte cyste.

Spørgsmål 7:

Hvis spørgsmål 6 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, hvorvidt den undersøgende dyrlæge på baggrund af billederne fra januar 1998, burde have konstateret cystens tilstedeværelse.

Svar ad 7:
Bortfalder.

2. Spørgetema af 5. marts 1999 fra indklagedes (sælgers) advokat.

Spørgsmål A:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes det oplyst, om det ved de i sagen foreliggende kliniske undersøgelser er dokumenteret, at den pågældende cyste er årsag til halthed.

Svar ad A:

Nej. Se i øvrigt svar ad 4.

Spørgsmål B:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes det endvidere oplyst, hvorledes en sådan cyste kan opstå.

Svar ad B:

Det er den almindelige antagelse, at der er tale om en udviklingsanomali i den voksende brusk.

Spørgsmål C:

Såfremt spørgsmål 2 besvares benægtende bedes det oplyst, hvor lang tid der minimum vil gå fra cysten er under udvikling, indtil den kan erkendes ved røntgen og/eller kliniske symptomer.

Svar ad C:

Bortfalder.

Spørgsmål D:

Det bedes oplyst, om der er praksis eller standarder for, hvilke røntgenbilleder der tages af en hests knæled ved undersøgelse på et hestehospital forinden køb og forsikring.

Svar ad D:

Nej. Se i øvrigt svar ad 3.

Spørgsmål E:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes det på baggrund af spørgsmål

6 og spørgsmål D oplyst, om den undersøgende dyrlæge burde have været opmærksom på de konstaterede tegn, eller opklaringer m.v.

Svar ad E:

Nej. Svaret forudsætter naturligvis, at hesten ved den kliniske undersøgelse i forbindelse med købet ikke viste symptomer (halthed), der kunne relateres til bagknæleddet.

Spørgsmål F:

I relation til besvarelsen af spørgsmål 6, spørgsmål D og spørgsmål E bedes det oplyst, om der burde have været taget yderligere røntgenbilleder af hestens knæled end de der foreligger.

Svar ad F:

Nej. Se i øvrigt svar ad E.

Spørgsmål G:

Såfremt spørgsmål F besvares bekræftende bedes det oplyst, om der er mulighed for, at disse røntgenbilleder kunne vise cysten i knæleddet, forudsat at den var tilstede ved røntgenfotoafgifningen.

Svar ad G:

Bortfalder.

Spørgsmål H:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det endvidere oplyst, om cysten var tilstede respektivt d. 27. januar 1998 og primo januar 1998.

Svar ad H:

Dette er overvejende sandsynligt.

Spørgsmål I:

Såfremt spørgsmål H besvares bekræftende, bedes det endvidere oplyst, om cysten burde være konstateret ved en klinisk undersøgelse af hesten i januar 1998.

Svar ad I:

Nej.

Spørgsmål J:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det endelig oplyst, om der er mulighed for at bortoperere cysten.

Svar ad J:

Udgår. Se i øvrigt svar ad 5.

Spørgsmål K:

I relation til besvarelsen til spørgsmål J bedes det oplyst, hvorledes prognosen er for en vellykket operation, og hvad omkostningerne kan anslås til.

Svar ad K:

Prognosen ved operation er afhængig af andre mulige forandringer i leddet, men er i reglen god. Det falder uden for rådets arbejdsopgaver af oplyse størrelsen af operationsomkostninger.

Spørgsmål L:

I relation til besvarelsen til spørgsmål J bedes det endvidere oplyst, om det, i overensstemmelse med Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse ad spørgsmål 8 i sag nr. 1611-32.92, der er gengivet i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for året 1992, fortsat kan lægges til grund, at en vellykket operation ikke antages at medføre en forringelse af hestens handelsværdi.

Svar ad L:

Ja. Rådet skal dog bemærke, at sag nr. 1611-32.92 drejede sig om ledmus.

Afgørelse:

Sagen blev forligt, således, at den oprindelige ejer – sælger nr. 1 – fik udleveret hesten, sælger nr. 2 (indklagede) tilbagebetalte købesummen på 50.000 kr. til køber (klager). Sælger nr. 2 modtog transport i købers eventuelle erstatningskrav mod dyrlægen.

Sælger nr. 2 betalte omkostninger på 7.700 kr.

1611-24.99

Skrivelse af 20. oktober 1999 til klagers advokat

En hest blev handlet til 28.000 kr. Køber fik hesten hjem d. 7. februar 1999.

Den 8. februar 1999 blev hesten vaccineret af dyrlæge D-1, som fandt en

hævelse indvendigt på højre forben lige over kodesenebenet. Dyrlægen vurderede ud fra sin kliniske undersøgelse, at skaden var af ældre dato og i bedring. Det aftaltes, at man skulle observere hesten i nogle dage. Den 12. februar 1999 blev hesten beskåret af beslagsmed B, der udtalte, at hesten havde spat. Samme dag blev hesten underkastet en handelsundersøgelse af dyrlæge D-1, der fandt, at hesten var halt ved mønstring samt ved bøjeprobe på højre forben, og at der var en positiv bøjeprobe på begge bagben, i has og knæ. Den 16. februar 1999 blev hesten røntgengraferet af dyrlæge D-1, der konstaterede, at hesten havde spat i begge bagen samt brud på højre forbens indvendige griffelben. Dyrlægen vurderede endvidere ud fra sin kliniske undersøgelse samt ud fra røntgenoptagelserne, at hesten havde en betændelse af indvendige gaffelbåndsgren. Dyrlægen konkluderede, at lidelserne var invaliderende for hesten, og at disse kunne tilbagedateres til før handlen. Lektor L blev af indklagedes advokat bedt om at vurdere røntgenoptagelserne. Lektor L vurderede, at hesten ikke havde spat, men at der fandtes brud af et griffelben på højre forben samt en bløddelshævelse i området.

Indklagede ønskede ikke at tage hesten tilbage.

Køber anlagde sag ved husdyrvoldgiften i Frederikssund, idet hun krævede handlen ophævet, samt refundering af de udgifter hun havde haft ved handlen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det bekræftes, at der på højre forben kan konstateres et ældre griffelbensbrud? I tilknytning hertil bedes oplyst, om der ligeledes kan konstateres gaffelbåndsbetændelse i den omslyngende gren af det mediale gaffelbånd?

Svar ad 1:

Ja, der kan konstateres et ældre griffelbensbrud, der anses for at være ældre end 2-3 uger gammelt.

Forandringerne på røntgenoptagelserne er sammenholdt med de kliniske observationer beskrevet i attest af 3. februar 1999 fra dyrlæge D-1 forenelige med gaffelbåndsbetændelse på den angivne lokalisation.

Spørgsmål 2:

Kan der på bagbenene konstateres spat eller spatlignende tilstande eller andre unormaliteter?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 og/eller spørgsmål 2 besvares bekræftende bedes oplyst, om hesten med de konstaterede skader er egnet til ridebrug, eller om den grundet halthed eller lignende vil være uegnet til ridebrug?

Svar ad 3:

Uden behandling må hesten med stor sandsynlighed anses som værende uegnet til ridebrug.

Spørgsmål 4:

Kan man ved operativt indgreb eller på anden måde befri hesten for de eventuelt under spørgsmål 1 eller 2 konstaterede lidelser, og kan der gives en 100% sikker garanti for total og fuldstændig helbredelse – altså således at enhver risiko for funktionsnedsættelse eller senere tilstødende komplikationer, herunder senere tilstødende gigt eller andet kan udelukkes?

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd kan erklære, at en operation under de givne præmisser kan gennemføres med heldigt resultat bedes oplyst, hvor lang tid der vil gå, inden hesten kan anvendes til såvel springning som dressur i fuldt normal omfang.

Svar ad 4:

Ved et operativt indgreb vil prognosen med hensyn til griffelbensbruddet anses for at være god. Rådet er ikke på det foreliggende grundlag i stand til at angive prognosen for fuldstændig helbredelse for gaffelbåndsbetændelsen, idet prognosen afhænger af tilstandens omfang og karakter. Rådet er således ikke i stand til at give den i spørgsmålet angivne garanti.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1611-26.99

Skrivelse af 10. maj 2000 til klagers (købers) advokat

En 6-års ridehest handlede i juli 1998. Hesten blev halt primo januar 1999. Ved undersøgelse hos dyrlæge A fandtes hesten halt på venstre forben, og haltheden blev lokaliseret til kodeleddet. Ved radiologisk undersøgelse konstateredes i begge forkodeled forandringer på føringskammen samt nydannelser (exostoser). Dyrlæge A konkluderede, at hesten led af osteochondrose med sekundære osteoarthritiske forandringer. Osteochondrosen blev tilbagedateret til ca. 1 års alderen. Køber rejste sag med krav om tilbagelevering af hesten. Sælgers advokat bestred dyrlæge A's konklusion, og hesten sendtes til undersøgelse hos dyrlæge B, der konstaterede, at hesten var halt på venstre forben, og at haltheden kunne lokaliseres til kodeleddet. Ved radiologisk undersøgelse konstateredes en lokal halvmåneformet indkærvning på pibeknoglens forreste føringskam.

Rådet blev anmodet om at besvare en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er hesten halt på venstre forben?

Svar ad 1:

Det fremgår af attest af 10. november 1999 fra dyrlæge B, at hesten er halt på venstre forben, og at haltheden kan lokaliseres til kodeleddet.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, bedes årsagen hertil oplyst.

Svar ad 2:

Det fremgår af attest af 10. november 1999 fra dyrlæge B, at haltheden kan relateres til smerte i kodeleddet som følge af en betændelse i kodeleddet. Rådet har vurderet flere røntgenoptagelser af kodeleddet optaget på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole den 24. juni 1999. På røntgenoptagelserne observeres en lakunær indkærvning på den forreste del af pibeknoglens føringskam i kodeleddet. Forandringen er forenelig med tilstanden osteochondrose. Rådet finder det sandsynligt, at forandringen har været en medvirkende faktor for udviklingen af kodeledsbetændelsen, men ændringer i hestens brug har sandsynligvis også årsagsmæssig betydning.

Spørgsmål 3:

Under henvisning til besvarelsen af spørgsmål 2 bedes det oplyst, hvorvidt årsagen til den konstaterede halthed skønnes at have været til stede på leveringstidspunktet den 29. juli 1998.

Svar ad 3:

De radiologiske forandringer har været til stede på handelstidspunktet den 29. juli 1998.

Spørgsmål 4:

Under henvisning til besvarelsen af spørgsmål 1, 2 og 3 bedes Det Veterinære Sundhedsråd udtale sig om lidelsernes betydning for hestens fremtidige atletiske funktioner.

Svar ad 4:

Hestens fremtidige atletisk funktion vil sandsynligvis være begrænset.

Afgørelse:

Sagen blev ved Retten i Nyborg forligt således, at sagsøgte (køber) betaler et forholdsmæssigt afslag på 6.000 kr. Hver part betaler egne omkostninger, dog således, at omkostningerne til syn og skøn på 6.712.70 deles mellem parterne med halvdelen til hver.

1611-27.99

Skrivelse af 3. april 1999 til sagsøgers advokat

En beriderelev ønskede i april 1994 at købe en hest og sendte den til dyrehospitalet D med henblik på en handelsundersøgelse af hesten. Hesten blev af dyrehospitalet godkendt uden anmærkninger, idet der hverken ved den kliniske undersøgelse eller ved den røntgenologiske undersøgelse fandtes afvigelser fra det normale. Hesten blev handlet, og i den efterfølgende periode blev hesten uddannet i dressur på højt niveau. I november 1997 henvendte en potentiel køber sig, og der blev aftalt en pris, 250.000 kr., såfremt hesten ved en handelsundersøgelse kunne godkendes af en dyrlæge. Hesten blev sendt til dyrlæge D-1, som ved handelsundersøgelsen konstaterede, at hesten var halt på højre forben. Haltheden kunne lokaliseres til højre forbens kodeled. Ved den røntgenologiske undersøgelse fandtes et fragment beliggende dorsalt i højre forbens kodeled. Ved dyrlæge D-1's gennemgang af dyrehospitalets i april 1994 optagne røntgenbille-

der blev det konstateret, at samme fragment kunne ses på disse billeder. Hesten kunne ikke godkendes til videresalg. Ejeren sagsøgte dyrehospitalet, idet det ved købet af hesten i april 1994 ikke var blevet oplyst, at hesten havde et fragment i højre forbens kodeled samt eventuelle konsekvenser heraf. Dyrehospitalet undersøgte på ny hesten og kunne ikke relatere haltheden til højre forbens kodeled, men derimod til højre bagben. De kunne ikke erkende ansvaret. Hesten blev derefter sendt til en syns og skønsmand dyrlæge D-2, som var enig med dyrlæge D-1.

Det Veterinære Sundhedsråd fik forelagt et spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde sagsøgte ved undersøgelsen af 5. april 1994, uopfordret og udover angivelsen i attest af 5. april 1994 (sagens bilag 1), "ingen afvigelser fra normal variation" mundtligt eller skriftligt have suppleret angivelsen med oplysning om tilstedeværelsen af dorsalfragmentet HF og betydningen heraf?

Svar ad 1:

Ja. Sagsøgte burde have oplyst (til rekvirenten af undersøgelsen) om tilstedeværelsen af dorsalfragmentet i HF og betydningen heraf.

Afgørelse:

Sagsøgte blev ved Retten i Grindsted dømt til at betale en erstatningssum på 30.394,75 kr. Retten mente, at sagsøgte havde begået en faglig fejl i forbindelse med købsundersøgelsen af hesten ved ikke at oplyse sagsøger om knogledefekten i kodeleddet..

Sagsøgte skulle endvidere betale sagens omkostninger med 2.380 kr. til statskassen og med 15.000 kr. til sagsøgeren. Dommen er blevet anket. Afgørelsen heraf forelå ikke ved redaktionens slutning vil blive bragt i en senere årsberetning.

1611-28.00

Skrivelse af 3. april 2000 til sælgers advokat

En hest blev handlet i april måned 1999. Dyrlæge D-1 blev i starten af maj må-

ned tilkaldt, idet hesten led af muk/dermatofilose. Ejeren af hesten nævnte, at hesten siden købet havde hostet. Da hesten ikke var syg heraf, blev man enige om at se tiden an, og da behandlingen bestod af antibiotika samt binyrebarksteroid, ville symptomer fra luftvejene samtidig dæmpes. I juli måned tilkaldes dyrlæge D-1, idet hosten var tiltagende. Ved undersøgelsen viste hesten åndedrætsbesvær med tydelige auskultatoriske mislyde samt hoste. Hesten var afebril og havde normal æde- og drikkelyst. Dyrlægen fandt det overvejende sandsynligt, at hesten led af kronisk, allergisk bronkitis. Hesten blev behandlet med antibiotika samt binyrebarksteroid. Hestens tilstand blev lidt forbedret, men dyrlægen måtte tilkaldes igen i august 1999. Ved en arbejdsprøve samt kikkertundersøgelse i luftvejene konkluderedes det, at hesten led af kronisk, allergisk bronkitis. Køber sagsøgte sælger. Sælgers dyrlæge D-2 kunne oplyse, at hesten i perioden 1997-1999 var blevet behandlet for samme lidelse, den 17. juli 1997 og den 11. marts 1999. Sælger hævdede at have oplyst til køber i forbindelse med handlen, at hesten tidligere havde udvist intolerance overfor hør, men at dette ikke efterfølgende havde givet anledning til problemer.

Rådet fik forelagt en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Giv en kortfattet beskrivelse af lidelsen “astmatisk bronkitis” ved heste.

Svar ad 1:

Astmatisk bronkitis hører til sygdomskomplekset kronisk obstruktiv lungelidelse (Chronic Obstructive Pulmonary Disease). Årsagsforholdene er komplekse, men der er ingen tvivl om, at en stor del af tilfældene kan relateres til allergi mod en række komponenter i hestens nærmiljø. Virusinfektion syntes også at have årsagsmæssig betydning. Symptombilledet varierer. I begyndelsesfasen optræder symptomerne almindeligvis anfaldsvis og senere i forløbet mere konstant. I nogle tilfælde ses ingen symptomer, når hesten er i hvile, og tilstanden manifesterer sig alene ved nedsat præstationsevne og eventuel hoste under arbejde. I andre tilfælde konstateres anfaldsvis eller konstant optrædende åndedrætsbesvær, hoste og næseflåd såvel i hvile som under arbejde.

Spørgsmål 2:

Angiv hvorvidt lidelsen “astmatisk bronkitis” kan konstateres i forbindelse med gennemførelse af en almindelig handelsundersøgelse.

Spørgsmålet bedes besvaret dels generelt og dels, såfremt det lægges til grund, at hesten på tidspunktet for undersøgelsen hostede.

Svar ad 2:

Hvorvidt det generelt er muligt at konstatere tilstanden ved en almindelig handelsundersøgelse er afhængig af, om hesten på undersøgelsestidspunktet viser de under svar ad 1 nævnte karakteristiske symptomer i hvile. I tilfælde, hvor der forekommer symptomer i hvile, vil en konstatering af tilstanden i reglen blive baseret på en udvidet handelsundersøgelse, der omfatter en belastningsprøve (arbejdsprøve) og en kikkertundersøgelse (endoskopi) af luftvejene. Såfremt tilstanden ikke udviser symptomer i hvile, vil den ikke kunne konstateres ved en almindelig handelsundersøgelse.

Spørgsmål 3:

Efter gennemgang af dyrlæge D-1's erklæring af 9. september 1999 udtale sig om lidelsens betydning for hestens atletiske præstation.

Svar ad 3.

Prognosen for fuld atletisk funktion er dårlig, men det kan ikke udelukkes, at hesten i perioder kan udføre mindre belastende præstationer.

Spørgsmål 4:

Angiv mulighederne for helbredelse og/eller behandling af lidelsen:

Svar ad 4:

Helbredelse er ikke mulig, men det er muligt ved miljøtiltag og forskellige behandlingsmetoder at dæmpe symptomerne.

Afgørelse:

Sagen blev forliget ved Retten i Viborg, således at sælger tilbagetog hesten mod at tilbagebetale købesummen på 30.000 kr. Sælger betalte endvidere 3.000 kr. til dækning af en mindre del af de for køber påløbne omkostninger samt sagsomkostningerne på 8.500 kr.

1611-29.00

Skrivelse af 7. juni 2000 til sagsøgers advokat

Ved en handelsundersøgelse af en hest i marts måned godkendtes hesten med en

bemærkning om, at der radiologisk konstateres "kissing spines", som imidlertid ikke skønnedes at få betydning for hestens fremtidige atletiske funktion. I november konstateredes rygsmerter og radiologiske fund, der var forenelige med spondylose og "kissing spines". Som et led i en retssag anmodedes Rådet om at besvare en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgetema af 20. december 1999 fra sagsøgers advokat

Spørgsmål a:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om spondylosen er opstået før den 24. marts 1998 eller efter den 24. marts 1998.

Svar ad a:

Det fremgår af handelsundersøgelsesformular af 24. marts 1998 fra dyrlæge A og af attest af 14. april 1998 fra dyrlæge B, at hesten ikke på undersøgelsestidspunkterne har vist kliniske symptomer, der er forenelige med spondylose. Den af dyrlæge A foretagne røntgenoptagelse af hestens ryg er ikke egnet til at visualisere eventuelle forandringer, der er forenelige med spondylose. Det fremgår af attest af 5. november 1998 fra dyrlæge C, at hesten på undersøgelsestidspunktet den 15. oktober 1998 udviste kliniske symptomer, der kan være forenelige med spondylose. Ved vurdering af røntgenbilleder optaget den 5. november 1998 observeres forandringer, der er forenelige med spondylose. Der findes ikke på nogen af optagelserne en sikker hvirvelnummerbetegnelse, men lokaliseringen er formentlig 14.-16. brysthvirvel, som angivet i attest af 5. november 1998 fra dyrlæge C. De radiologiske forandringer kan tilbagedateres til 6-10 måneder før tidspunktet for røntgenoptagelserne. Sygdomsudviklingen ved spondylose hos hesten er ikke klarlagt, men det antages, at de radiologiske forandringer, som konstateres i det konkrete tilfælde, kan være en følge af gentagne overstramninger af vævene omkring hvirvelledene igennem flere måneder eller år. Spondylosen kan også være resultatet af en akut excessiv overstramning, og i så fald er sygdomsudviklingen af kortere varighed. Rådet kan ikke udelukke sidstnævnte udvikling i det konkrete tilfælde.

Rådet må under henvisning til ovenstående konkludere, at det ikke er muligt at oplyse, om spondylosen er opstået før eller efter den 24. marts 1998 på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål b:

Såfremt det under spørgsmål a. konkluderes, at spondyloset er opstået før den 24. marts 1998, bedes Det Veterinære Sundhedsråd efter gennemgang af det fremlagte materiale meddele, hvornår det med sikkerhed konstateres, at hesten lider af spondylose.

Svar ad b:

Se svar ad a.

Spørgsmål c:

Ved fremsendelse af materialet til Det Veterinære Sundhedsråd er vedlagt en videofilm. I den anledning spørges der, om Det Veterinære Sundhedsråd kan konstatere, at hesten ved konstant changement stopper op og topper op og samler bagbenene.

Svar ad c:

Nej.

Spørgsmål d:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd kan konstatere det i spørgsmål c. anførte, spørges der, om dette kunne indicere, at hesten var halt eller led af spondylose/kissing spines.

Svar ad d:

Udgår.

Spørgsmål e:

Der spørges, om årsagen til spørgsmål c., såfremt dette besvares bekræftende, kan indicere ubehag fra hestens side.

Svar ad e:

Udgår.

Spørgsmål f:

Der spørges, om hesten viser uren takt ved frit trav.

Svar ad f:

Ja – momentvis.

Spørgsmål g:

Der spørges, om urenheden ved det fri trav kan skyldes spondylosen eller kissingspines.

Svar ad g:

Dette kan ikke udelukkes, men urenheden kan også relateres til en række andre forhold hos hest, rytter og miljø.

Spørgsmål h:

Der spørges, om Det Veterinære Sundhedsråd kan konstatere ved besigtigelse af videofilm, om hesten har fået smertestillende midler.

Svar ad h:

Nej.

Spørgsmål i:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilken bevisvægt, der kan lægges i en videofilm vedr. de i sagen omhandlede sygdomme, nemlig spondylose og kissingspines.

Svar ad i:

I det konkrete tilfælde kan der efter Rådets opfattelse ikke lægges nogen bevisvægt, idet de subtile forandringer, der observeres vedrørende hestens bevægelsesmønster kan relateres til andre forhold hos hest, rytter og miljø.

Spørgetema af 9. december 1999 fra sagsøgtes advokat

Spørgsmål 1:

Kan der udfor 15. og 16. brysthvirvel konstateres spondylose?

Svar ad. 1:

Se svar ad a i spørgetema fra sagsøgers advokat

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd angive, på hvilke måder spondylose kan opstå, herunder hvorvidt spondylose notorisk må henføres til hestens vækstperiode.

Svar ad 2:

Sygdomsudviklingen ved spondylose hos hesten er ikke klarlagt. Biomekaniske og patologisk-anatomiske undersøgelser antyder, at spondylose udvikles langsomt som følge af gentagne overstramninger af vævene omkring leddene mellem hvirvlerne i forbindelse med side- og rotationsbevægelser, men udvikling af spondylose som følge af akut, excessiv overstramning kan ikke udelukkes. Rådet er ikke bekendt med videnskabelige undersøgelser, der dokumenterer en relation mellem spondylose og hestens vækstperiode.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd endvidere angive, hvor lang tid der normalt vil gå, før spondylose giver sig til udtryk ved røntgenologiske tegn og/eller kliniske symptomer, idet det bedes lagt til grund, at hesten både før og efter leveringen den 28. marts 1998, har været anvendt som konkurrencehest på højt niveau.

Svar ad 3:

Spondylose iagttages især hos ældre heste (> 7 år) og sygdomsudviklingen er langsom – måneder, måske år – og afhængig af graden af de gentagne traumata. Sygdomsudviklingen i forbindelse med et akut trauma må antages at være kortere. Det er ikke muligt for Rådet at angive, hvor lang tid, der normalt vil gå, før spondylose manifesterer sig radiologisk og klinisk. Rådet skal i denne forbindelse bemærke, at der såvel radiologisk som patologisk-anatomisk kan observeres endog svære spondylootiske forandringer, uden at disse forandringer har manifesteret sig klinisk. Som ved andre radiologiske fund må den kliniske betydning derfor nøje evalueres.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det endvidere vurderet, hvorvidt spondylosen den 28. marts 1998 må antages at kunne have været konstateret henholdsvis i røntgen eller ved kliniske symptomer.

Svar ad 4:

Rådet er ikke i stand til på det foreliggende grundlag at afgøre, om det har været muligt den 28. marts 1998 at konstatere radiologiske forandringer, der er forenelige med spondylose. Det fremgår af handelsundersøgelsesformular af 24. marts 1998 fra dyrlæge A, at hesten ved mønstring i skridt, trav og ved longering ikke har udvist bevægelsesforstyrrelser. Se i øvrigt svar ad a i spørgetema fra sagsøgers advokat.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes det vurderet, hvorvidt lidelsen burde have været konstateret af en dyrlæge, der undersøgte hesten i såvel røntgen som klinisk den 28. marts 1998.

Svar ad 5:

Se svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 4 besvares benægtende, bedes det vurderet, hvorvidt der kan konstateres en direkte sammenhæng mellem hestens tætsiddende torntappe (Kissing Spine) og den konstaterede spondylose.

Svar ad 6:

Rådet kan ikke konstatere en sådan sammenhæng.

Spørgsmål 7:

I fortsættelse af besvarelse af spørgsmål 6 bedes Det Veterinære Sundhedsråd angive, hvorvidt Det Veterinære Sundhedsråd har kendskab til veterinærfaglige artikler eller lignende, der redegør for en sådan sammenhæng.

Svar ad 7:

Rådet er ikke bekendt med videnskabelige undersøgelser, der dokumenterer en sådan sammenhæng, men Rådet er bekendt med hypotesen.

Spørgsmål 8:

Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende, bedes det endvidere vurderet, hvorvidt en undersøgende dyrlæge, der konstaterede tætsiddende torntappe, burde have informeret køber om risikoen for andre lidelser, herunder spondylose.

Svar ad 8:

Udgår.

Spørgsmål 9:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det vurderet, hvilken selvstændig betydning, den konstaterede spondylose har haft for hestens fremtidige anvendelighed som konkurrencehest, når det lægges til grund, at køber var vidende om, at hesten havde tætsiddende torntappe (kissing spine).

Svar ad 9:

Rådet er ikke på det foreliggende grundlag i stand til at vurdere, hvilken selvstændig betydning den konstaterede spondylose har haft for hestens fremtidige anvendelighed som konkurrencehest. Se i øvrigt svar ad 3.

Spørgsmål 10:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd angive, hvorvidt lidelsen kan være opstået på grund af en ydre påvirkning af hesten efter den 28. marts 1998.

Svar ad 10:

Se svar ad 2 og svar ad a i spørgetema fra sagsøgers advokat.

Spørgsmål 11:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd angive, hvorvidt lidelsen kan være opstået som følge af, at hesten efter den 28. marts har været redet under andre omstændigheder end foreskrevet af dyrlæge C i dennes erklæring af 5. november 1998.

Svar ad 11:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

HANDELSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1612-5.98

Skrivelse af 16. juni 1999 til Retten i Mariager

En mælkeproducent bestilte i forbindelse med en udvidelse af sin mælkekvote nogle køer hos et andelsselskab, som han tidligere havde handlet med. Salgslederen oplyste, at han havde forbindelse med en sælger, der havde 15 stk. 1 og 2. kalvs køer og 1 stk. 3. kalvs ko, der havde forhøjet celletal. Køberen oplyste, at han var interesseret, blot ønskede han ikke koen med forhøjet celletal. Få dage efter meddelte salgslederen, at han nu havde 13 køer klar til levering, køberen accepterede, men ønskede at besigtige køerne hos sælgeren før levering. Dagen efter kontaktede salgslederen køber og oplyste, at sælgeren ville af med køerne med det samme, idet der var tale om et ophør, hvilket køberen accepterede. Dagen efter levering af køerne kontaktede køberen sin dyrlæge og aftalte, at der skulle udtages enkeltkirtel prøver af de indkøbte køer. Efter fremkomst af resultatet på enkeltkirtel prøverne viste det sig, at 6 af køerne var inficerede med div. bakterier, som forekommer med større eller mindre hyppighed i de fleste malkebesætninger. Dyrlægen anbefalede sin klient, at fjerne de inficerede køer fra besætningen. Køber lagde sag an mod sælger.

Rådet udtalte:

Spørgetema fra købers advokat:

Spørgsmål 1:

Hvilken betydning har det for en lakterende ko og besætningen generelt, at der jævnfør det i sagen fremlagte bilag 2 er forefundet

- 1 Staph. aureus (stafylokokker)
- 2 Koagulasenegative stafylokokker
- 3 Str. dysgalactiae med de i bilaget angivne CMT-værdier.

Svar ad 1:

Køer, der er inficeret med de påviste bakterier i yveret har haft eller har øget risiko for at få klinisk yverbetændelse.

Klinisk yverbetændelse er behandlingskrævende, og der er betydelig risiko for nedsat mælkeydelse i de inficerede kirtler. Stafylokokker, især Staph. aureus og Str. dysgalactiae, smitter fra ko til ko under malkning, men smitten kan også overføres med klude eller hænder. Det er således nødvendigt at malke de infice-

rede køer til sidst i malkerækkefølgen for ikke at overføre smitten til de øvrige køer i besætningen.

Rådet skal anføre, at stafylokokker og Str. dysgalactiae forekommer med større eller mindre hyppighed i de fleste malkekvægsbesætninger.

Spørgsmål 2:

Har de påviste forekomster indflydelse på ydelsen og koens handelsværdi?

Svar ad 2:

Dette er ofte tilfældet.

Spørgsmål 3:

Indebærer forekomsten smittefare, og hvilke forholdsregler der i givet fald bør tages?

Svar ad 3:

Se ad 1.

Spørgsmål 4:

Er helbredelse af de konstaterede forhold mulig, og hvordan kan helbredelse i givet fald ske?

Svar ad 4:

Yverinfektioner med stafylokokker er ofte vanskelige at helbrede, medens Str. dysgalactiae stiller en bedre prognose. Kroniske infektioner stiller altid en reserveret prognose. Behandlingen i laktationsperioden omfatter gentagne behandlinger med antibiotika både som injektion og lokalt i yveret. Behandling med antibiotika lokalt i yveret i goldperioden kan også komme på tale.

Spørgsmål 5:

Må en køber af lakterende køber normalt forvente, at 6 ud af 13 indkøbte køer har de konstaterede forekomster henset til race, laktationsnummer og kælvningstidspunkt?

Svar ad 5:

6 inficerede køer ud af 13 indkøbte ligger betydelig over gennemsnittet i normale sunde malkekvægsbesætninger.

Spørgsmål 6:

De omhandlede køer er leveret fredag eftermiddag, og prøverne er udtaget den efterfølgende dag om formiddagen. Kan de konstaterede forhold være opstået efter leveringen, når de indkøbte dyr er malket først, og den øvrige besætning dokumenterbart har en god yversundhed og et celletal under 150.000 celler pr. milliliter.

Svar ad 6:

Dette er næppe sandsynligt.

Spørgsmål 7:

Er der nogen sammenhæng mellem risiko for, at en ko får yverbetændelse og celletallet?

Svar ad 7:

Køer med forhøjet celletal har som oftest bakterieforekomst i yveret og dermed forøget risiko for klinisk yverbetændelse. Det fremgår således af udskriften vedr. yversundhed i Bjarne Andersens besætning (bilag 3), at der eksisterer en sandsynlighed på mere end 50%, for at køerne nr. 0765, 0815, 0795, 0810 og 0640 har forekomst af mastitisbakterier i mælken.

Spørgsmål 8:

Er de konstaterede sygdomme umiddelbart synlige?

Svar ad 8:

Det fremgår ikke af sagsakterne, at nogle af de inficerede køer har klinisk yverbetændelse.

Spørgsmål 9:

Er et forhøjet celletal hos en lakterende ko ved flere kontrolleringer udtryk for, at koen står med en subklinisk mastit (ikke synlig)?

Svar ad 9:

Et forhøjet celletal hos en lakterende ko ved flere kontrolleringer er udtryk for, at koen med stor sandsynlighed har en synlig eller skjult kronisk yverbetændelse.

Spørgetema fra sælgers advokat:

Spørgsmål A:

Vil det af Det Veterinære Sundhedsråd betegnes som en forsvarlig fremgangsmåde, at udtage mælkeprøver til bakteriologisk undersøgelse dagen efter køb af lakterende køer?

Svar ad A:

Ja.

Spørgsmål B:

Må man forvente, at flytning af lakterende køer, herunder transport, indsættelse i nyt staldmiljø og ændret fodring evt. vil "stresse" køerne og således påvirke køernes celletal?

Svar ad B:

Dette kan ikke udelukkes.

Spørgsmål C:

Hvis svar til spørgsmål B er bekræftende, ønskes det oplyst, hvor hurtigt man kan forvente, at et sådant forøget celletal vil vise sig i mælken?

Svar ad C:

Såfremt en miljøændring el. lign. bevirker et forhøjet celletal hos lakterende køer, vil dette kunne forventes inden for få døgn.

Spørgsmål D:

Kan konstateringen af bakteriefund hos 6 af 13 køer skyldes denne flytning?

Svar ad D:

Nej.

Spørgsmål E:

Kan det fastslås med sikkerhed, at bakterierne også har været til stede i sælgers besætning?

Svar ad E:

Dette er overvejende sandsynligt jf. bilag 3 (se ad 7.).

Spørgsmål F:

Hvor langt kan bakterielle fund af

- 4 *Staph. aureus*
- 5 Koagulasenegative stafylokokker
- 6 *Str. dysgalactiae* tilbagedateres, når der ikke foreligger nogen beskrivelse af eventuelle kliniske forandringer i kirtlen?

Svar ad F:

De nævnte bakterier kan overføres til yveret fra den ene malkning til den efterfølgende.

Skrivelse af 6. juli til Retten i Mariager

Rådet blev anmodet om yderligere at besvare en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Supplerende spørgetema fra købers advokat:

Spørgsmål G:

Under henvisning til besvarelsen af spørgsmål A ønskes det oplyst, om det kan udledes af svaret, at såfremt man ønsker at købe lakterende køer, er bakteriologiske prøver vigtige til at dokumentere, at køerne ikke er kronisk smittede.

Videre ønskes det oplyst, om celletalsopgørelser ved ydelseskontrollen er et redskab, der kan anvendes til at sikre, at køerne ikke er kronisk smittede.

Svar ad G:

Nej, ikke nødvendigvis, men sammen med en klinisk undersøgelse kan en bakteriologisk undersøgelse være medvirkende til en optimal vurdering af koens yversundhed.

Ja, rådet finder, at ydelseskontrol og celletalsopgørelse altid bør medfølge ved indkøb af lakterende køer.

Spørgsmål H:

Hvis køber ønsker bakteriologisk kontrol ved køb af lakterende køer, bør kirtelprøven da ikke udtages i sælgers besætning eller umiddelbart efter leveringstidspunktet?

Svar ad H:

Jo.

Spørgsmål I:

Er den i sagen anvendte fremgangsmåde brugbar til at fastslå, om de købte dyr er inficerede med de under spørgsmål I nævnte sygdomme på leveringstidspunktet?

Svar ad I:

Fremgangsmåden er ikke optimal, idet det ikke kan udelukkes, at dyrene kan være smittede under det korte ophold i købers besætning.

Spørgsmål J:

Kan det ud fra bakterielle fund fastslås, om køerne har været kronisk inficeret med de pågældende bakterier på handelstidspunktet?

Svar ad J:

Nej, se svar ad. F.

Spørgsmål K:

Vil de bakterielle fund i de 7 kirtler med sikkerhed kunne tilbagedateres til før handelstidspunktet, såfremt det kan lægges til grund, at køerne har været malket 2 gange i købers besætning, forudsat at de begge gange er malket først.

Svar ad K:

Nej, men der er stor sandsynlighed for, at flere af dyrene har været inficeret på handelstidspunktet. jf svar ad 7.

Spørgsmål L:

Kan det efterfølgende fastslås, jf spørgsmål K, om køerne er malket først eller sidst.

Svar ad L:

Nej, dette fremgår ikke af sagsakterne.

Spørgsmål M:

Såfremt det af Det Veterinære Sundhedsråd fastslås, at de bakterielle fund med sikkerhed kan tilbagedateres til før handelstidspunktet, ønskes spørgsmål N besvaret.

Svar ad M:

Se ad K.

Spørgsmål N:

Vil det betegnes som en skjult fejl, forudsat at køber fik oplyst paritet, ydelse, og celletal ved sidste kontrollering for alle køerne, og at ingen information i øvrigt blev ham nægtet?

Spørgsmål I:

Er den i sagen anvendte fremgangsmåde brugbar til at fastslå, om de købte dyr er inficerede med de under spørgsmål I nævnte sygdomme på leveringstidspunktet?

Svar ad I:

Fremgangsmåden er ikke optimal, idet det ikke kan udelukkes, at dyrene kan være smittede under det korte ophold i købers besætning.

Spørgsmål J:

Kan det ud fra bakterielle fund fastslås, om køerne har været kronisk inficeret med de pågældende bakterier på handelstidspunktet?

Svar ad J:

Nej, se svar ad. F.

Spørgsmål K:

Vil de bakterielle fund i de 7 kirtler med sikkerhed kunne tilbagedateres til før handelstidspunktet, såfremt det kan lægges til grund, at køerne har været malket 2 gange i købers besætning, forudsat at de begge gange er malket først.

Svar ad K:

Nej, men der er stor sandsynlighed for, at flere af dyrene har været inficeret på handelstidspunktet. jf svar ad 7.

Spørgsmål L:

Kan det efterfølgende fastslås, jf spørgsmål K, om køerne er malket først eller sidst.

Svar ad L:

Nej, dette fremgår ikke af sagsakterne.

Spørgsmål M:

Såfremt det af Det Veterinære Sundhedsråd fastslås, at de bakterielle fund med sikkerhed kan tilbagedateres til før handelstidspunktet, ønskes spørgsmål N besvaret.

Svar ad M:

Se ad K.

Spørgsmål N:

Vil det betegnes som en skjult fejl, forudsat at køber fik oplyst paritet, ydelse, og celletal ved sidste kontrollering for alle køerne, og at ingen information i øvrigt blev ham nægtet?

Svar ad N:

Ja, men køber burde have forlangt ydelseskontrol og celletalsopgørelse.

Spørgsmål O:

Findes der stafylokokker og str. dysgalactiae i alle malkebesætninger?

Svar ad O: Se svar ad 1.

Supplerende spørgsmål til spørgsmål 2:

Hvor meget påvirker de påviste forekomster handelsprisen?

Svar på supplerende spørgsmål til spørgsmål 2.:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet.

Til brug for rådets arbejde, herunder udarbejdelse af årsberetning, skal man anmode om at blive orienteret om, hvad der videre måtte ske i sagen.

Svar ad N:

Ja, men køber burde have forlangt ydelseskontrol og celletalsopgørelse.

Spørgsmål O:

Findes der stafylokokker og str. dysgalactiae i alle malkebesætninger?

Svar ad O:

Se svar ad 1.

Supplerende spørgsmål til spørgsmål 2:

Hvor meget påvirker de påviste forekomster handelsprisen?

Svar på supplerende spørgsmål til spørgsmål 2.:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet.

Afgørelse:

Ved Voldgiftsretten i Mariager forligedes sagen således, at klager betalte 7.000 kr. + moms med tillæg af sædvanlige procesrenter til indklagede.

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

1614-14.99

Skrivelse af 23. december 1999 til Forbrugerstyrelsen

En klagesag vedrørende køb af en Border Collie hvalp, født d. 14. oktober 1997, blev indbragt for Forbrugerklagenævnet, som efterfølgende stillede Rådet 4 spørgsmål. Hunden var købt af klager d. 19. december 1997 og fik konstateret bilateral hofteledsdysplasi i svær grad med luxation af begge hofter d. 19. juni 1998. Hunden var forudgående blevet behandlet for smerter i bagparten fra marts 1998.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Den pågældende hund er efter det oplyste født den 14. oktober 1997, og fik den 19. juni 1998 konstateret hofteledsdysplasi, jf. vedlagte dyrlægeerklæringer.

Rådet bedes oplyse, om det på baggrund af sagens akter må antages for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af sygdommen hofteledsdysplasi? Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Nej. Hofteledsdysplasi er en udviklingsdefekt og skyldes et samspil mellem ydre forhold under hundens opvækst og en arvelig tilbøjelighed (disposition). De fremlagte sagsakter giver ikke rådet sikre holdepunkter for at antage, hvornår sygdommen er opstået.

Spørgsmål 2:

Det bedes oplyst, hvornår sygdommen må antages at være opstået samt årsagen hertil. Det bør samtidig fremgå, hvilken grad af dysplasi hunden har haft.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet led af hofteledsdysplasi? Besvarelsen bedes nærmere begrundet.

Svar ad 3:
Bortfalder.

Spørgsmål 4:

Giver sagen på baggrund af de foreliggende oplysninger Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 4:

Det fremlagte røntgenbillede viser, at hunden på dette billede led af næstsværeste grad af hoftedysplasi. Rådet har desuden noteret sig, at hundens moder har fået flere hvalpe med hoftedysplasi. Rådet finder, at opdrætteren på denne baggrund burde have orienteret køberen af hvalpen om muligheden for hoftedysplasi i marts 1998 i stedet for kun at give råd om kostændring.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1614-16.99

Skrivelse af 19. januar 2000 til Forbrugerstyrelsen

En Shih Tzu hvalp, født d. 22. september 1997, blev købt og leveret d. 16. december 1997. Den nye hundeejer bragte hunden til dyrlæge d. 23. december 1997, hvor det blev konstateret, at hvalpens hud var sæde for udtalte forandringer. På hoved, ører og kroppen fandtes en voldsom hudbetændelse med pustler og skorpedannelser, og på ryggen fandtes enkelte større sår under opheling. Der var voldsom kløe. Hvor skorpedannelserne var udtalte, sås hårtab.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev født d. 22. september 1997 og solgt og leveret til klageren d. 16. december 1997. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af de af dyrlægen fundne forandringer.

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sikkerhed. De beskrevne forandringer kan opstå inden for få dage. Til en nærmere datering af hudforandringerne savner Rådet mere detaljerede oplysninger om hudens karakter så som ændringer i hudens tykkelse og/eller pigmentering. De omtalte større sår er ikke karakteriserede med henblik på type eller helingsstadium.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet havde de fundne hudforandringer?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra oplysningerne fra dyrlægen udledes, at der er tale om en sygdom, som er kronisk?

Svar ad 3:

Nej, dyrlægens journaludskrifter giver ikke Rådet sikre holdepunkter for en udtalelse om, hvilken sygdom, der ligger til grund for hundens hudbetændelse.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4:

Rådet kan anbefale, at der søges supplerende mere detaljerede oplysninger fra dyreklinikken om hundens hudforandringer, specielt vedrørende forandringer i hudens tykkelse og pigmentering. Ligeledes ønskes detaljerede oplysninger om de omtalte sår karakter, dvs. dybde og udstrækning, tegn på infektion, sårenes alder og helingsstadium samt mulige opståelsesmåde.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

0614-1.00

Skrivelse af 5. juli 2000 til Forbrugerstyrelsen

En Engelsk Bulldog hvalp, tæve, født d. 31. maj 1998, blev solgt og leveret d. 26. juli 1998. Hunden blev d. 4. september 1998 undersøgt hos dyrlæge pga. akut bronkitis. Ved undersøgelser og røntgenfotograferinger hos samme dyrlæge d. 21. september og d. 17. november 1998 blev der konstateret mangelfuld udvikling af luftrørets diameter (trachealhypoplasi). Efterfølgende viste det sig, at hvalpens fader havde samme problem. Ejeren klagede til Forbrugerstyrelsen, der stillede en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden bl.a. lider af trachealhypoplasi, og at denne sygdom ifølge dyreklinikken er en medfødt sygdom hos engelske bulldogs. Rådet bedes kommentere dette.

Svar ad 1:

Det fremgår af journaludskrift fra dyreklinikken, at hunden, Engelsk Bulldog tæve, født 31. maj 1998, ved flere undersøgelser og røntgenundersøgelser har fået konstateret den medfødte lidelse trachealhypoplasi (luftrørsforsnævring). Herved forstås en mangelfuld udvikling af luftrøret, hvor bruskringene har en mindre diameter end normalt. Tilstanden kan medføre nedsat iltoptagelse pga. åndedrætsbesvær. Der kan være støjende vejrtrækning pga. forsnævring, og der kan opstå irritation og hævelse af luftvejenes slimhinder med yderligere forsnævring og nedsat funktion af slimhindens selvrensende funktion til følge. Denne udvikling kan føre til gentagne betændelsestilstande i luftvejene.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 ikke kan besvares bekræftende, må det da anses for overvejende sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet den 26. juli 1998 led af denne sygdom?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Da lidelsen er medfødt, har den været tilstede på leveringstidspunktet d. 26. juli 1998.

Spørgsmål 3:

Rådet bedes endvidere oplyse, om de tilstødende sygdomme så som bronchitis akuta og pneumoni med stor sandsynlighed kan antages at stamme fra sygdommen trachealhypoplasi?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Rådet bedes endvidere oplyse, om det må antages, at sælgeren vidste eller burde have vidst, at hunden på leveringstidspunktet led af sygdommen trachealhypoplasi?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 4:

Spørgsmålet kan ikke besvares med nogen grad af sandsynlighed, da de fremlagte sagsakter ikke indeholder oplysninger, der viser, om hunden på det tidspunkt havde vist symptomer på lidelsen.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 5:

Rådet har noteret, at opdrætteren var vidende om, at hvalpens fader havde lidt af samme tilstand. Denne oplysning burde være videregivet til køber før salget fandt sted.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1621-19.99

Skrivelse af 2. juli 1999 til indstævnte (forsikringsselskabets) advokat

En forsikret hest blev aflivet i henhold til dyreværnslovens bestemmelse. Af en til forsikringsselskabet fremsendt dyrlægeattest fremgik det, at hesten i 2 dage var behandlet med antibiotika og non-steroide antiinflammatoriske stoffer for en pludselig opstået hævelse og halthed på højre bagben. Hesten var febril og forpint, og da den på 2.-dagen ikke kunne rejse sig op, blev hesten aflivet. Efterfølgende obduktion viste et næsten afhelet, tværgående sår på forsiden af højre has, udbredte blødninger mellem musklerne på begge lår samt lettere lungeødem. Forsikringsselskabet afviste at udbetale erstatning, idet man fandt, at sagen ikke var tilstrækkelig oplyst.

Rådet blev anmodet om at besvare en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet der særligt henvises til sagens bilag 3 og 4 bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, hvorvidt der var grundlag for at påbyde aflivning af den i sagen omhandlede hest, eller om aflivning kunne have været undgået, eventuelt ved hjælp af indlæggelse af hesten.

Svar ad 1:

De veterinærfaglige beskrivelser i bilag 4 og 5 udgør ikke et tilstrækkeligt grundlag for besvarelse af spørgsmålet. Der mangler således i dyrlægeattesten, bilag 3, en mere detaljeret beskrivelse af lidelsens forhistorie, tidligere behandling, hævelsens karakter og lokalisation, herunder mulig relation til det i bilag 4 og 5 beskrevne sår over haseleddet, mulig diagnose, behandling samt prognostiske overvejelser i relation til påbudt aflivning i henhold til dyreværnslovens bestemmelser. En mere detaljeret klinisk beskrivelse kunne muligvis have medvirket til belysning af sammenhængen mellem obduktionsbeskrivelsen i bilag 4 og de kliniske fund før aflivningen.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd, idet der særligt henvises til sagens bilag 5 vurdere, hvorvidt aflivning kunne

have været undgået, såfremt der på et tidligere tidspunkt var blevet tilkaldt en dyrlæge.

Svar ad 2:

Det fremgår af bilag 5, at hesten i perioden 19.-23. juni 1997 er behandlet med antibiotika for et haseledssår, hvorefter den var "symptomfri" til den 26. juni 1997. Da der ikke foreligger en veterinærfaglig vurdering af såret i perioden fra sårets opståen til aflivningstidspunkt kan rådet ikke besvare spørgsmålet. Obduktionsbeskrivelsen i bilag 4 antyder dog en mindre betydning af hasesåret for forløbet.

Afgørelse:

Voldgiftsretten afgjorde, at indklagede (forsikringsselskabet) skulle betale 30.000 til klager med procesrenter, 15.000 kr. i sagsomkostninger til klager samt 13.000 i omkostninger til voldgiftsretten.

1621-20.99

Skrivelse af 17. juni 1999 til sagsøgtes advokat

En ejer til en knobstruppervallak, der var livsforsikret, lod sin hest aflive i henhold til dyreværnsloven. Der forelå en dyrlægeerklæring, hvoraf det fremgik, at hesten formentlig led af fotosensibilisering, der manifesterede sig ved kløende hudforandringer omkring mule og øjne ved eksponering for direkte sollys. Dyrlægen ordinerede staldophold i perioder med solskin samt lokalbehandling. Dyrlægen vurderede, at det ikke var i strid med dyreværnsloven at lade hesten leve. Ifølge ejer-oplysning viste hesten luftvejssymptomer med hoste, når den kom på stald. Der forelå ikke dyrlægeerklæring vedrørende luftvejslidelsen. På grund af disse forhold lod ejer imidlertid hesten aflive. Forsikringsselskabet afsløgte at udbetale erstatning.

Rådet udtalte:

Spørgetema fra sagsøgtes advokat af 25. februar 1999

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes tage stilling til, hvorvidt det generelt er i strid med dyreværnsloven at holde en hest på et skyggefuldt areal i alle perioder, hvor der forekommer sollys, der kan påvirke lidelsen fotosensibilisering?

Svar ad A:

Nej.

Spørgsmål B:

Det bedes endvidere vurderet om en hest, der har vist for lægmand erkendelige luftvejssymptomer, ved ophold i en bestemt stald, efter at have været symptomfri i 4 år med sandsynlighed ville kunne opstaldes i en ren, velventileret stald uden igen at vise luftvejssymptomer (hoste).

Svar ad B:

Dette afhænger af luftvejslidelsens natur, herunder hvor fremskreden lidelsen er. Det er imidlertid velkendt, at heste med luftvejslidelser, som årsagsmæssigt kan relateres til et dårligt staldmiljø, kan blive symptomfri, når de opstaldes under de nævnte forhold.

Spørgsmål C:

Det bedes vurderet om det vil være muligt at etablere et skyggefuldt areal og hestegnet opholdssted med en luftkvalitet, der er sammenlignelig med fri luft.

Svar ad C:

Ja – dette er muligt.

Spørgsmål D:

Om en dyrlæge, hvis han har tilset en hest flere gange ikke burde have meddelt ejeren, såfremt det var i strid med dyreværnsloven at holde hesten opstaldet i de lyse timer?

Svar ad D:

Ja.

Spørgsmål E:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det er muligt at udtale sig om en hests allergiske reaktioner, når det ikke er oplyst, hvad hesten er allergisk overfor?

Svar ad E:

Ja – med en vis sandsynlighed. Allergiske tilstande manifesterer sig ofte klinisk med et typisk symptombillede, medens det langtfra altid er muligt at udrede, hvad dyret er allergisk overfor.

Spørgsmål F:

Såfremt en hest skal slås ned som følge af sygdommen fotosensibilisering kombineret med allergi i henhold til dyreværnsloven, spørges der, om det ikke kræver en dyrlæges undersøgelse og udtalelse om, at det ville være i strid med dyreværnsloven at lade hesten leve?

Svar ad F:

En ejer kan lade sit dyr aflive, såfremt han/hun er af den personlige opfattelse, at det er i strid med dyreværnslovens bestemmelser at lade dyret leve. Påbudt aflivning i henhold til dyreværnsloven kræver en dyrlæges undersøgelse og udtalelse.

Spørgsmål G:

Om der i nærværende tilfælde er forhold som gør, at en lægmand ikke – for at overholde dyreværnsloven – ville have haft tid til at tilkalde en dyrlæge forinden hesten slås ned.

Svar ad G:

Nej.

Spørgetema fra sagsøgers advokat af 3. marts 1999

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes tage stilling til, hvorvidt det generelt er i strid med dyreværnsloven at holde en hest opstaldet i alle perioder, hvor der forekommer sollys, der kan påvirke lidelsen fotosensibilisering.

Svar ad 1:

Nej.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende bedes det vurderet, hvorvidt det konkret ville have været i strid med dyreværnsloven at holde knapstruppervallakken opstaldet i det nævnte tidsrum, såfremt det lægges til grund, at vallakken måtte behandles for allergiske reaktioner, når den var på stald.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. Der foreligger bl.a. ikke oplysninger om, hvilke miljømæssige tiltag, man har foretaget for at forhindre allergiske reaktioner. Der henvises i øvrigt til svar ad B.

Spørgsmål 3:

Under hensyntagen til besvarelsen af spørgsmålene 1 og 2 bedes det vurderet, hvorvidt knapstruppervallakken burde have været aflivet i henhold til dyreværnsloven.

Svar ad 3:

Der foreligger ikke i sagens akter oplysninger, der kan danne grundlag for at antage, at påbudt aflivning i henhold til dyreværnsloven burde have været effektueret.

Spørgsmål 4:

Under henvisning til Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse af spørgsmål F, bedes det angivet, hvorvidt en hesteejer har en selvstændig forpligtelse til at foranledige en hest aflivet, såfremt det må lægges til grund, at det er i strid med dyreværnslovens bestemmelser at lade hesten leve, eller hvorvidt denne forpligtelse først indtræder, når en dyrlæge har erklæret, at det er i strid med dyreværnsloven at lade hesten leve?

Svar ad 4:

Såfremt det er i strid med dyreværnslovens bestemmelser at lade heste leve, har ejeren en forpligtelse til at lade hesten aflive. Se i øvrigt svar ad F.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1621-18.98

Skrivelse af 17. september 1999 til Retten i Grindsted

En 6-år gammel vallak opereredes for en mus hos dyrlæge A. Operationen forløb ukompliceret. Der forelå i sagens akter ingen veterinærfaglig journal eller erklæring vedrørende det postoperative forløb, men det hævdedes i advokaternes sagsfremstilling, at hesten kort efter operationen fik feber og manglende ædelyst. Ca. 12 dage efter operationen var hesten feberfri og blev udskrevet 15 dage efter operation trods manglende ædelyst og vægttab. Der var modstridende oplysninger om, hvorvidt udskrivning skete på forlangende af ejer. To dage efter udskrivningen fik hesten feber og blev transporteret 35-40 km til dyrlæge B, der i en erklæring beskrev hesten som højgradigt afmagret, dehydreret og

med høj feber (40°C). Der blev samtidigt konstateret en bilateral betændelse i halsvenerne. Hesten døde 8 dage efter indlæggelsen hos dyrlæge B. Der blev ikke foretaget obduktion. Ejer anlagde sag mod dyrlæge A med krav om erstatning, idet det hævdedes, at dyrlæge A havde fejlbehandlet hesten ved udskrivningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var det forsvarligt, at foretage operationen, henset til hestens helbredstilstand på operationstidspunktet?

Svar ad 1:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag, idet der ikke foreligger en veterinærfaglig erklæring eller journal vedrørende hestens helbredstilstand på operationstidspunktet.

Spørgsmål 2:

Hvad er diagnosen for helbredelse af en hest efter den har fået foretaget den her foretagne operation?

Svar ad 2:

Idet rådet antager, at der med “diagnosen for helbredelse” menes “prognosen for helbredelse”, er svaret, at prognosen for helbredelse er god ved den foretagne operation.

Spørgsmål 3:

Er det normalt, at en hest efter den foretagne operation har ophold i 10 dage på dyreklinikken?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Kan det ud fra journalen konstateres, hvilken medicinbehandling hesten har fået, og i bekræftende fald hvad årsagen har været til denne medicinbehandling.

Svar ad 4:

Nej – der foreligger ikke i sagens akter en veterinærfaglig erklæring eller journal, der belyser det postoperative forløb.

Spørgsmål 5:

Kan det konstateres, hvorvidt hesten i perioden efter operationen og ind til den 28. februar 1997 har haft feber, og i bekræftende fald hvad årsagen hertil har været?

Svar ad 5:

Nej – se i øvrigt svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Henset til at hesten blev indleveret til dyrlæge R den 2. marts 1997 med feber og forstoppelse, forespørges om dette har været tilstede den 28. februar 1997, da hesten blev udleveret til ejeren.

Svar ad 6:

Rådet er ikke i stand til at besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag. Se svar ad 4.

Spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende, forespørges om en dyrlæge må udlevere en hest til ejeren, såfremt dyrlægen vidste eller burde vide, at den på udleveringstidspunktet havde de af dyrlæge R anførte symptomer.

Svar ad 7:

Hesten må ikke udleveres til ejeren, såfremt den på udleveringstidspunktet viste de af dyrlæge R. beskrevne symptomer.

Spørgsmål 8:

Kan der udtales noget om, hvad hesten den 10. marts 1997 døde af, og i bekræftende fald hvad årsagen hertil var. Burde hesten være obduceret, idet svaret ønskes begrundet.

Svar ad 8:

Hesten burde have været obduceret, idet en obduktion med overvejende sandsynlighed ville have belyst dødsårsag og sygdomsforløb, herunder alderen af de fundne sygelige forandringer. Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om dødsårsagen.

Spørgsmål 9:

Under forudsætning af at spørgsmål 6 besvares bekræftende, forespørges under

henvisning til udleveret vejledning af 28. februar 1997 (sagens bilag 8), om denne vejledning er hensigtsmæssig til en hest, såfremt den ved udleveringen lider af feber og/eller dobbeltsidig venebetændelse.

Svar ad 9:

Idet der henvises til svar ad 6, skal rådet bemærke, at vejledningen ikke er hensigtsmæssig til en hest, der lider af feber og/eller dobbeltsidig venebetændelse.

Spørgsmål 10:

Må en dyrlæge hjemgive en hest, såfremt den har feber eller i øvrigt er syg, uden at redegøre for risikoen for hestens helbredstilstand.

Svar ad 10:

Nej.

Spørgsmål 11:

Er det forsvarligt at hjemgive en hest med temperatur $38,5^{\circ}$, som her, og med instrukser om at konsultere dyrlægen, såfremt temperaturen stiger.

Svar ad 11:

Nej.

Spørgsmål 12:

Kan transporten til dyrehospitalet i Tyskland have bevirket, at hestens temperatur steg fra $38,5^{\circ}$ ved afgang til $40,5^{\circ}$ ved ankomsten til dyrehospitalet. I bekræftende fald bedes det oplyst, om det kan udelukkes, at transporten og deraf følgende temperaturstigning har medvirket til hestens død.

Svar ad 12:

Det kan ikke udelukkes, at transporten kan have medført den angivne temperaturstigning. Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om, hvorvidt den omtalte transport har medvirket til hestens død.

Spørgsmål 13:

Er dyrlæge R's væskebehandling af hesten utilstrækkelig, når det lægges til grund, at dens normalvægt var ca. 600 kg samt at den ved ankomsten til dyrlæge R havde en hæmatokritværdi på 58. I bekræftende fald ønskes vurderet i hvilken grad denne utilstrækkelige behandling har forårsaget eller medvirket til hestens død.

Svar ad 13:

Under forudsætning af, at hesten ikke har drukket vand spontant, er infusion af 4 l væske ved indlæggelsen den 2. marts 1997 utilstrækkelig med henblik på normalisering af hestens hydreringsstatus. Da der ikke foreligger oplysninger om hestens hydreringsstatus de følgende dage, er rådet ikke i stand til at vurdere, hvorvidt behandlingen har medvirket til hestens død, men finder det lidet sandsynligt.

Rådet blev anmodet om at besvare supplerende spørgsmål:

Spørgsmål 14:

Idet der henvises til journalen, anmodes rådet om at tilkendegive, hvorvidt det tidligere stillede spørgsmål 1 nu kan besvares, og om journalen i øvrigt giver anledning til ændringer af besvarelsen af 24. marts 1999.

Svar ad 14:

Nej. Journalarket indeholder ingen oplysninger om hestens helbredstilstand på operationsdatoen.

Den vedlagte journal giver anledning til følgende ændringer af besvarelsen af 24. marts 1999:

Svar ad 4:

Ja. Hesten er efter operationen blevet behandlet med antibiotika, sulfapræparat, betændelsehæmmende og smertestillende lægemidler, formentlig fordi hesten har haft feber, hoste og manglende ædelyst.

Svar ad 5:

Hesten har haft feber. Rådet kan ikke på grundlag af journalarket angive årsagen hertil.

Svar ad 6:

Hestens temperatur den 28. februar 1997 var 38,5°C, som må betegnes som værende på grænsen mellem det subfebrile og febrile område. Der er ingen oplysninger om forstoppelse den 28. februar 1997.

Spørgsmål 15:

Idet der henvises til journalen, forespørges om hesten har fået tilført nogen form for væske udover smertestillende (Butagel) og antibiotika (Alamycin).

Svar ad 15:

Dette fremgår ikke af journalarket.

Spørgsmål 16:

Såfremt spørgsmål 15 besvares bekræftende, forespørges om dette har haft betydning for hestens helbredstilstand, og eventuelt om dette kan være årsag til døden.

Svar ad 16:

Bortfalder.

Spørgsmål 17:

Kan det ud fra journalen konstateres af en anden dyrlæge, hvorvidt hesten på operationstidspunktet havde en helbredstilstand, der gjorde, at operationen ikke burde have fundet sted.

Svar ad 17:

Nej.

Spørgsmål 18:

Idet henvises til svar 7 forespørges, om hesten må udleveres til ejeren på dennes forlangende, såfremt den på udleveringstidspunktet viste de af dyrlæge R beskrevne symptomer.

Svar ad 18:

Nej – dette ville være uforsvarligt.

Afgørelse:

Sagsøgte (dyrehospitalet) frifandtes ved Retten i Grindsted. Sagsøger skulle inden 14 dage betale sagens omkostninger på 12.750 kr.

0621-5.00

Skrivelse af 6.december 2000 til Retten i Roskilde

En hoppe, som var opstaldet hos sagsøgte, blev angiveligt bedækket omkring den 12. februar 1999. Hvorvidt der havde været tale om bedækning i ordets egentlige forstand fremgik ikke af sagen, men sagsøger observerede umiddelbart efter den angivelige bedækning, at hoppen havde "ridse- og bidemærker"

og at der i de følgende dage var "let blødning fra hestens skede". Af dyrlægeerklæringen af 13. juli 1999 fremgik det, at hoppen den 19. februar 1999 blev behandlet med hormon med henblik på at forhindre etablering af drægtighed. Der blev ikke gennemført undersøgelse af skeden. Da hoppen havde været vekslende halt på et forben, bad ejeren dyrlægen om ved samme lejlighed at undersøge lemmerne, og hoppen fandtes øm for visitering af hoven på det ene forben. Diagnose: såleknusning. Ved genbehandling af hoppen med hormon den 22. februar 1999 konstaterede dyrlægen, at der var en hævelse på ca. 4x5 cm på hestens skulder. Det blev antaget, at den stammede fra den formodede bedækning. Hoppen fik herefter en voldsom hudbetændelse, som blev behandlet tre gange. Ved undersøgelse den 12. marts 1999 var hoppen halt på alle ben, og diagnosen forfangenhed blev stillet. Den 18. marts 1999 blev dyrlægen atter tilkaldt til hoppen, som på trods af smertestillende behandling vægrede sig ved at gå. Der blev foretaget en rektalundersøgelse, som viste, at livmoderen var "asymmetrisk". Samtidig sås størknet blod i skedekanten, og der blev udtaget en svaberprøve. En røntgenundersøgelse viste, at forfangenheden var så udtalt, at yderligere behandling ville være udsigtsløs. Hesten blev aflivet den 26. marts 1999, og en efterfølgende obduktion viste blodigt indhold i tyndtarmen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad er den sandsynlige årsag til den forfangenhed, der medførte hoppens aflivning den 26. marts 1999?

Svar ad 1:

Kan ikke besvares på det foreliggende grundlag. Der mangler blandt andet oplysning om resultatet af den af dyrlægen udtagne uterusvaberprøve og resultat af obduktion af uterus (livmoder). På grundlag af sygdomsforløbet som beskrevet i erklæring af 13. juli 1999 fra dyrlægen finder rådet det lidet sandsynligt, at den konstaterede forfangenhed har årsagsmæssig relation til bedækningen af hoppen den 12. februar 1999.

Spørgsmål 2:

Kunne aflivning have været undgået, såfremt der var grebet ind tidligere eller på en anden måde?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

0621-6.00

Skrivelse af 20. marts 2001 til sagsøgers advokat

En dyrlæge blev anmodet om at udfærdige en attest med henblik på forsikringsbegæring. Dyrlægen beskrev ikke hestens signalement i forbindelse med undersøgelse af hesten, men anmodede ejeren om at medbringe identitetsbevis i konsultationen. Attesten blev udfærdiget nogle dage efter undersøgelsen og signalementet blev angivet efter det fremviste identitetsbevis. Nogen tid efter døde hesten af kolik. Forsikringsselskabet afviste at erstatte hesten, idet den døde hest ikke var identisk med den på begæringsformularen angivne hest. Det viste sig efterfølgende, at hestens ejer havde medbragt et forkert identitetsbevis i dyrlægekonsultationen. Hestens ejer lagde sag an mod dyrlægen med krav om erstatning svarende til erstatningssummen. Rådet blev anmodet om at besvare nogle spørgsmål fra de involverede advokater.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Bør attestens beskrivelse af hestens eksteriør (identitet) og redegørelse for den kliniske undersøgelses resultat udfyldes i umiddelbar fortsættelse af dyrlægens undersøgelse af hesten?

Svar ad 1:

I henhold til dyrlægelovens § 7, stk. 5, påhviler det en autoriseret dyrlæge at basere indberetninger, attester og udtalelser på en omhyggelig undersøgelse af grundlaget herfor. I det konkrete forhold finder rådet, at dette krav bedst opfyldes ved at beskrivelse af hestens signalement og resultat af klinisk undersøgelse registreres i umiddelbar tilslutning til dyrlægens undersøgelse af hesten.

Spørgsmål 2:

Eller er det forsvarligt, at attesten udfyldes nogle dage senere, når hestens ejer (forsikringstageren) indfinder sig hos dyrlægen medbringende grønt hesteidentitetsbevis?

Besvarelsen af spørgsmål 1-2 bedes begrundet, ligesom det bedes oplyst, om besvarelsen er baseret på skriftlige regler eller om besvarelsen hviler på et skøn ud fra foreningens opfattelse af god dyrlægepraksis?

Svar ad 2:

Dette findes forsvarligt, såfremt attesten udfyldes på grundlag af registreringer foretaget som beskrevet i "ad spørgsmål 1". Andet afsnit af spørgsmål 2 udgår.

Spørgsmål 3:

Er det en forudsætning for dyrlægens udstedelse af attest til forsikringsbæring, at der forevises grønt identitetsbevis for hesten? Eller kan der tegnes forsikring for en hest, som (endnu) ikke har et sådant identitetsbevis?

Svar ad 3:

Rådet skal vedrørende besvarelse af dette spørgsmål henvise til forsikringselskaberne.

Afgørelse:

Sagen blev forligt, således at sagsøgte betalte sagsøger 20.000 kr. med procesrente. Hver part bar egne sagsomkostninger.

0621-7.00

Skrivelse af 19. marts 2001 til sagsøgtes advokat

En hingst, der var til hingstekåring, blev forskrækket under opvarmningen og trådte op i en jernbanesvælle. Den blev akut halt og blev undersøgt af stævnedyrlægen. Hesten blev røntgenfotograferet og der kunne ikke umiddelbart konstateres noget unormalt. Hesten blev to måneder senere undersøgt og der kunne konstateres brud på et hovseneben. Ejeren sagsøgte de ansvarlige for stævnet, idet man var af den opfattelse, at opvarmningsbanen ikke var forsvarligt opbygget. Rådet blev anmodet om at besvare nogle spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Om en hest er i stand til at brække højre bagbens hovseneben ved at træde galt uden at træde på en større genstand?

Svar ad A:

Ja.

Spørgsmål B:

Om Det Veterinære Sundhedsråd ved gennemlæsning af bilag 1 kan konstatere, at skaden på hesten udelukkende kan være sket, da den trådte ned i en jernbanesvælle, eller om skaden kunne være sket, da hesten blev forskrækket umiddelbart inden den trådte galt?

Svar ad B:

Nej.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

0621-8.00

Skrivelse af 10. februar 2001 til parternes advokater

Til brug for en verserende retssag blev Rådet anmodet om at besvare spørgema og supplerende spørgetema vedrørende kolik hos hest.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bør oplyse typeårsagerne til, at en hest rammes af sygdommen kolik.

Svar ad 1:

Betegnelsen kolik bruges generelt om enhver type smerte i bughuleorganerne, men normalt tænkes der først og fremmest på kolik som følge af smerte i fordøjelsesorganerne. Denne type fremkommer typisk som følge af fejl i vandtilførslen, foder og fodring, pasningsforhold eller som følge af parasitter. Smerte i fordøjelsesorganerne kan fremkomme ved følgende typer af tilstande i disse organer: kramper, forstoppelser, indeklemninger, lejeforandringer og udtalt gæring.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes endvidere om at oplyse, hvorvidt flytning af en hest medfører en øget risiko for, at heste rammes af sygdommen kolik.

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

I det omfang, flytning af en hest antages at medføre en forøget risiko for, at heste rammes af kolik, anmodes rådet om at oplyse, inden for hvilken tidshorisont sygdommen kolik typisk viser sig, hvis årsagen til sygdommen kolik kan henføres til flytning af hesten.

Svar ad 3:

Idet spørgsmålet alene henviser til flytning af hesten, er svaret et til to døgn.

Supplerende spørgetema:

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvorvidt det generelt kan medføre en øget risiko for skader eller sygdom, at en hest går fra anvendelse hovedsagelig som avlshingst og opstaldning hos ejeren til anvendelse udelukkende som ridehest og opstaldning i en salgsstald, med deraf følgende mulighed for ændret fodring, flere og vekslende hestepassere, øget træning, flere og vekslende ryttere samt salgsforevisning og -afprøvning.

Svar ad A:

Ja.

Afgørelse:

Sagen, der var anket til Landsretten, blev på Landsrettens opfordring forligt således, at indstævnte (forsikringsselskabet) skulle betale 54.887,50 kr. til appellanten (banken). Hver part bar egne omkostninger.

0621-12.00

Skrivelse af 4. april 2001 til sagsøgtes advokat

En hest blev den 1. august opstaldet på en rideskole. Den 14. august konstateredes tydelige koliksmarter, og en tilkaldt dyrlæge fandt ved rektalundersøgelse en halvfast forstoppelse med normal puls. Behandling med smertestillende og tarmafslappende lægemidler, lidt gulerødder/æbler og lidt hør. Den 15. august var tilstanden uforandret med manglende gødningsafgang og ved rektalunder-

søgelse fandtes forstoppelsen fastere og af større omfang. Behandling med paraffinolie, vand, calciumborogluconat samt smertestillende og tarmafslappende midler og udskiftning af strøelse med spåner. Ved kontrol af drikkekopper var tilløbshanerne lukket så meget, at vandkopperne kun gav "en meget lille mængde vand". Ved dyrlægetilsyn den 17. august var tilstanden forværret, og hesten blev aflivet af dyreværnsmæssige årsager. Hesten blev ikke obduceret. Hestens ejer stævnedes rideskolens ejer med krav om erstatning, idet det blev lagt til grund, at hesten blev aflivet på grund af forstoppelse forårsaget af utilstrækkelig tilførsel af drikkevand. De implicerede advokater stillede rådet en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgetema af 12. juli 2000 fra sagsøgtes advokat

Spørgsmål 1:

Den sagkyndige bedes oplyse/beskrive, hvad det betyder, at en hest har kolik.

Svar ad 1:

Ved kolik forstås almindeligvis et symptom på smerter i bughulen forårsaget af sygelige tilstande i bughulens organer (mave-tarmkanal, lever, urinvej eller kønsorganer) eller bughinde. I hestepraksis er der hyppigst tale om sygelige tilstande i mave-tarmkanalen (mave-tarm kolik) f.eks. forstoppelse i forskellige tarmafsnit eller lejeforandringer ("tarmslyng").

Spørgsmål 2:

Den sagkyndige bedes oplyse årsagerne til, at en hest kan få kolik.

Svar ad 2:

Årsagerne til mave-tarm kolik er ikke endeligt udredt, men en række faktorer ved foderets kvalitative og kvantitative sammensætning samt fodrings- og vandingsmanagement tillægges årsagsmæssig betydning. Det drejer sig eksempelvis om bratte foderændringer vedrørende kraftfoder (kærne) f.eks. i forbindelse med flytning fra græs til stald eller ved uregelmæssige fodringsintervaller på stald med deraf følgende optagelse af store mængder kraftfoder på en gang. Dårligt findelt foder f.eks. i forbindelse med tandlidelser, fordærvet foder og mave-tarmorm kan føre til mave-tarm kolik. Længerevarende vandmangel på grund af nedsat eller ophørt vandtilførsel angives som årsag til forstoppelse med kolik. Manglende motion, overanstrengelse og stress angives at kunne disponere til kolik.

Rådet skal vedrørende andre årsagsforhold til kolik henvide til relevante lære- og håndbøger om emnet.

Spørgsmål 3:

Hvilken betydning har det for en hest med forstoppelse, at den bliver behandlet med smertestillende, men fortsat står i en halmfyldt boks?

Svar ad 3:

Opstaldning i en halmfyldt boks indebærer en risiko for, at en hest, der på trods af sin koliktilstand udviser ædelyst, kan optage halm og derved måske forværre en tilstedeværende forstoppelse.

Spørgsmål 4:

Er det sandsynligt, at hesten kunne have overlevet, hvis hesten straks var blevet beordret i boks uden halm og tilført væske intravenøst.

Svar ad 4:

Rådet er ikke i stand til med nogen grad af sandsynlighed at besvare spørgsmålet. Rådet skal hertil bemærke, at en regelret obduktion af hesten muligvis kunne have udgjort et bedre grundlag for besvarelse af spørgsmålet.

Spørgsmål 5:

Den sagkyndige bedes udfra det fremlagte bilag 1 oplyse, hvorvidt behandlingen af hesten er udført i overensstemmelse med god og omsorgsfuld dyrlægebehandling.

Svar ad 5:

På grundlag af oplysningerne i sagsakterne har rådet ingen bemærkninger til den udførte dyrlægebehandling.

Spørgsmål 6:

På baggrund af det i sagen oplyste, bedes den sagkyndige oplyse, hvorvidt det er sandsynligt, at hesten måtte aflives på grund af, at vandtilførslen i drikkekopperne på rideskolen ikke opfyldte de i bilag 2 oplyste 8-10 liter vand i minuttet.

Svar ad 6:

Se ad spørgsmål 4.

Spørgetema af 29. november 2000 fra sagsøgers advokat

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om hesten kan have fået forstoppelse på grund af ændrede forhold, herunder

7. Fra mark til rideskole
8. Ændret fodersammensætning
9. Ændrede drikke muligheder (drikkebrug/drikkekopper m/muleplade)
10. For lille vandtilførsel til drikkekop, jf. dyrlægens erklæring af 02. september 2000 (bilag 2).

Svar ad A:

Idet der henvises til svar ad 2 til spørgetema af 12. juli 2000 fra sagsøgtes advokat, hvoraf det fremgår, at omend et enkelt eller et samspil i de i spørgsmålet nævnte ændrede forhold kan være årsag til forstoppelse med kolik, kan rådet dog ikke med nogen grad af sandsynlighed afgøre, om disse forhold har haft årsagsmæssig betydning i det konkrete tilfælde. Rådet skal hertil bemærke, at regelret obduktion af hesten muligvis kunne have udgjort et bedre grundlag for besvarelse af spørgsmålet. Rådet skal yderligere vedrørende spørgsmål A, 4, bemærke, at der ikke i sagsakterne findes dokumentation for, at vandtilførslen ikke har efterkommet hestens behov.

Spørgsmål B:

Såfremt spørgsmål A-1 og 2 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvordan forstoppelse kan undgås og hvilke forholdsregler, der bør iagttages.

Svar ad B:

Idet der henvises til svar ad 2 til spørgetema af 12. juli 2000 fra sagsøgtes advokat, skal de forebyggende foranstaltninger rette sig mod mulige årsagsforhold og blandt andet omfatte: gradvise foderskift, regelmæssige fodringsintervaller, regelmæssig tandpleje, tilførsel af foder og drikkevand af god hygiejnisk kvalitet, regelmæssig motion og ormeforebyggelse. Rådet skal i øvrigt henviser til lære- og håndbøger om emnet.

Spørgsmål C:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes redegøre for en hests drikkebehov og drikkevaner.

Svar ad C:

Hestes drikkebehov angives til at være 7-10 liter vand/100 kg legemsvægt, men behovet er i øvrigt afhængig af brugsintensitet, foderbeskaffenhed og drægtighedsstatus. Heste optager vand døgnet rundt, men vandoptagelsen er især udtalt 3-4 timer efter hver fodring.

Spørgsmål D:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes redegøre for hvilken kontrol, der bør udføres til sikring af, at de på sagsørgtes rideskole opstaldede heste drikker tilstrækkeligt.

Spørgsmål E:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvor ofte det bør kontrolleres, om der ved brug af drikkekopper er tilstrækkelig vandtilførsel.

Svar ad D og E:

Vandkopperne bør renses og kontrolleres dagligt. Ved mistanke om for lav vandtilførsel bør vandtilførslen måles.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1622-13.99

Skrivelse af 16. maj 2000 til Retten i Randers

Et fodermiddelfirma stævnedes et interessentselskab, der opfedede tyrekalve til slagtning, for et beløb, der skyldtes for levering af foder. Sagsøgte fremsatte et modkrav, der blev tilskrevet sygdom og produktionstab i forbindelse med fejllevering af foder.

Interessentselskabet havde indgået en aftale med et slagteriselskab om levering af tyrekalve til slagtning. Kalvene blev indkøbt, når de var 2-4 uger gamle fra forskellige malkekvægbesætninger og skulle leveres til slagtning, når de var maksimalt 9 måneder gamle. Kalvene skulle i henhold til kontrakten fodres med kraftfoder baseret på byg, og tilskudsfoderet skulle være af en godkendt type, som sagsøger skulle levere. Sagsøger havde i en foderleverance leveret svinefoder i stedet for det godkendte kalvefoder. Fejlleverancen fandt sted sidst på eftermiddagen en fredag. Der blev fodret med det fejllleverede foder fredag aften, lørdag og søndag morgen. Søndag eftermiddag blev der observeret diarré hos kalvene, og man standsede med at fodre med det leverede foder, som blev ombyttet om mandagen. Fodermiddelfirmaet erkendte fejlleverancen og indhentedes en udtalelse fra sit ansvarsforsikrende selskab. Forsikringsselskabet kunne under henvisning til et beregnet forbrug af det fejllleverede foder og arten af det efterfølgende sygdomsforløb i besætningen erkende, at fodring med det fejllleverede foder var årsag til sygdom og produktionstab i besætningen.

Rådet fik forelagt en række spørgsmål fra sagsøgers advokat.

Rådet udtalte:

Spørgetema af 1. september 1999 fra sagsøgers advokat

Spørgsmål 1:

Rådet bedes oplyse, hvilken sygdom/sygdomme kalvene led af i perioden februar/marts 1998.

Svar ad 1:

Det fremgår af bilag R, at der ved konsultationen den 23. februar 1998 er konstateret diarré og hoste, af bilag L, at der den 26. februar 1998 er behandlet for

voldsom lungebetændelse, af bilag M, at der den 3. marts 1998 er iværksat behandling for enzootisk pneumoni og af bilag 3, at der den 6. marts 1998 er behandlet for lungebetændelse. Det fremgår af behandlingsskemaerne fra besætningen, at ca. 30 kalve har været behandlet i perioden 24. februar 1998-3. marts 1998, og at 4 kalve er døde. Een af disse kalve (CKR 27456-0109), der døde den 26. februar 1998 efter at have været behandlet med bl.a. antibiotika den 24. og 25. februar 1998, blev obduceret. Det fremgår af obduktionserklæring af 6. marts 1998, at der ved obduktionen på Daka, Randers blev konstateret hæmorrhagisk enteritis (tarmbetændelse) og purulent bronchopneumoni (lungebetændelse). Ved patologisk-anatomisk undersøgelse af indsendte organer til Statens Veterinære Serumlaboratorium (bilag G) blev der i lungerne konstateret purulent bronchopneumoni og i tarmsættet kataralsk enteritis (tarmbetændelse) med svulne krøslymfekirtler. Ved bakteriologisk undersøgelse af de indsendte organer kunne der ikke konstateres bakteriel infektion. Ved virologisk undersøgelse kunne der ikke konstateres virusinfektion, herunder infektion med bovin virusdiarrévirus.

Det fremgår af svarskrift af 14. oktober 1998 fra sagsøgtes advokat, at der om eftermiddagen den 15. februar 1998 blev konstateret diarré hos kalvene. Det fremgår imidlertid ikke af sagsakterne, om den konstaterede diarré i dagene omkring fejlfodringen har udviklet sig i en grad og et omfang, der har nødvendiggjort tilkald af dyrlæge med henblik på diagnostisk udredning og intensiv behandling. Rådet må i denne forbindelse konstatere, at der ikke i sagsakterne foreligger en veterinærfaglig, klinisk beskrivelse af den konstaterede diarrétilstand i dagene omkring fejlfodringen. Det fremgår som nævnt ovenfor, at der den 23. februar 1998 iværksættes en behandling mod diarré og hoste.

Spørgsmål 2:

Rådet bedes oplyse om årsager til sygdommen/sygdommene, herunder om denne er almindelig forekommende i sammenbragte besætninger af kalve og tyre?

Rådet bedes i den forbindelse oplyse, hvorvidt og evt. hvordan besvarelsen ændrer sig, såfremt kalvene er købt med henblik på slagtning, når de er max. 9 måneder gamle? (Der henvises i denne forbindelse med besvarelsen særligt til, at der er foretaget blodprøver den 2/3 1998, med negativt resultat vedr. BVD-virus, jfr. bilag I).

Svar ad 2:

På det foreliggende grundlag og under henvisning til svar ad 1 vil Rådet anse

lungebetændelse som det væsentligste sygdomsproblem i besætningen i den omtalte periode. Lungebetændelse, som er almindeligt forekommende i sammenbragte besætninger af kalve og tyre, kan årsagsmæssigt relateres til en række faktorer, hvor infektion spiller en rolle. Rådet skal i denne forbindelse henvises til lærebøger om emnet. Rådet skal bemærke, at der i henhold til bilag O i en periode i januar 1998 er behandlet for lungebetændelse i besætningen. Rådet er enig med dyrlægens bemærkning under bilagets punkt 7, hvorefter der kan forventes spredning eller udbrud af lungebetændelse i besætningen på grund af (citat) "Indkøb af kalve fra flere besætninger kombineret med fugtigt vejr".

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag angive årsagen til den konstaterede diarrétilstand i besætningen. Rådet mangler i denne forbindelse bl.a. en veterinærfaglig, klinisk beskrivelse af diarrétilstanden, som efter det foreliggende synes at have været af forbigående karakter (se i øvrigt svar ad 1). Diarré, som ikke er ualmindeligt forekommende i sammenbragte besætninger af kalve, kan ligesom lungebetændelse årsagsmæssigt relateres til en række faktorer, hvor infektion kan spille en rolle. Diarré kan også opstå som følge af en ændring i fodringen (diætetisk betinget diarré). Det fremgår af sagsakterne, at der i dagene efter fejllleveringen er sket ændringer i fodringen af kalvene. Rådet kan ikke udelukke, at den konstaterede diarré kan relateres til disse foderændringer.

Oplysningerne i 2. afsnit af spørgsmål 2 giver ikke Rådet anledning til at ændre besvarelsen.

Spørgsmål 3:

Rådet bedes oplyse, om eksponering med det fejludleverede svinefoder i perioden 13.-15. februar 1998 har forårsaget eller øvet en ikke uvæsentlig indflydelse på tilstedeværelsen af sygdom/sygdomme, som er beskrevet i spørgsmål 1 i kalvebesætningen?

Svar ad 3:

Rådet er ikke på det foreliggende grundlag i stand til at relatere de i perioden forekommende sygdomme til en specifik effekt af det fejludleverede svinefoder.

Spørgsmål 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om sagens akter i øvrigt giver anledning til bemærkninger, som er relevante for denne sag.

Svar ad 5:

Sagens akter giver ikke Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Sagsøgte (Interessentselskabet) erkendte at skyldte beløbet til sagsøgeren (leverandøren), hvorfor Retten i Randers dømte sagsøgte til at betale sagsøger 62.656,09 kr. Sagsøgte skal endvidere betale sagens omkostninger på 9.000 kr.

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

0624-1.00

Skrivelse af 25. september 2000 til sagsøgers advokat

En Pomeranian tæve på 2 år blev passet et døgn i en hundepension. Den gik i et bur sammen med en gravhund. Dagen efter hjemkomsten var hunden meget dårlig om morgenen. Den blev hurtigt bragt til dyrlæge, der konstaterede, at den sandsynligvis ville være død senere samme dag, hvis den ikke var blevet behandlet. Dyrlægen vurderede, at hunden havde alvorlige, få dage gamle bidsårslæsioner på den bageste del af ryggen. Hunden blev indlagt og behandlet i to omgange for infektion under huden kompliceret med en større koldbrandslæsion i huden. I forbindelse med en erstatningssag mod hundepensionen fik Rådet følgende spørgetema fra pensionens advokat.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan man på et betændt sår se, om der er tale om et bidsår eller anden beskadigelse af huden som for eksempel spontan åbning af en byld?

Svar ad 1:

Spørgsmålet kan ikke besvares entydigt, idet svaret afhænger af skadens/skadernes karakter og placering. I nogle tilfælde vil sårskader hos en hund have en karakter, der gør det muligt at afgøre årsagen som bidsår med en høj grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvor lang tid kan der gå, før et bid mellem to hunde udvikler sig til en så alvorlig infektion, at den skadelidte hund uden behandling er døden nær?

Svar ad 2:

Fra få timer til flere døgn.

Spørgsmål 3:

Er der sandsynlighed for, at en mindre hund, der er blevet bidt af en anden hund af samme størrelse bliver så dårlig af overgrebet, at den uden behandling ville dø indenfor 24 timer?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Hvis spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes der taget stilling til, hvor stor denne sandsynlighed er, og om hundenes størrelse har nogen betydning for vurderingen?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke angive graden af sandsynlighed, men det kan tilføjes, at det vil være sjældent forekommende, at en bidsårslæsion mellem to lige store hunde vil have et dødeligt forløb på under 24 timer.

Spørgsmål 5:

Vil Sundhedsrådet anse det som en mangelfuld undersøgelse ikke at udtage prøver til dyrkning af bakterier og resistens bestemmelse heraf for derefter at behandle specifikt på infektionen?

Svar ad 5:

Nej.

Spørgsmål 6:

Er det muligt, at hunden har haft en infektion/byld inden, den blev anbragt i pensionen, og at den først er blevet dødssyg af denne infektion/byld efter hjemkomsten den 8. juli 1998?

Svar ad 6:

Dette kan ikke helt udelukkes, jf. svar ad 2.

Spørgsmål 7:

Hvad vil Sundhedsrådet skønne, at en dyrlægebehandling af en infektion/byld som den pågældende vil koste i gennemsnit hos andre dyrlæger?

Svar ad 7:

Rådet har ikke mulighed for at besvare spørgsmålet, da rådet ikke er bekendt med en statistik over dyrlægers taksering. I det konkrete tilfælde mangler desuden detaljerede oplysninger om behandling og medicinforbrug.

Spørgsmål 8:

Anser Sundhedsrådet den konkrete regning for rimelig?

Svar ad 8:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag, jf. svar ad 7.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Sundhedsrådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Bidsårsskader kan forløbe meget forskelligt afhængigt af bidsårenes antal, omfang i areal og dybde, infektionens type, om der er skader på dybere liggende organer end i huden og af, hvor længe, dyrene har kæmpet.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

0624-2.00

Skrivelse af 3. oktober 2000 til Retten i Århus

En Rottweiler hanhund født i maj 1992 blev d. 7. februar 1999 bragt til et dyrehospital, fordi den kastede op, manglede appetit og var sløv og træt. Hunden havde 39,2 i temperatur, og den lagde sig ned under undersøgelsen, hvilket var usædvanligt iflg. ejeren. Det blev anført, at hunden var vanskelig at undersøge. Da hunden tidligere havde været behandlet for betændelse i mavetarm og prostata, blev det antaget, at hunden igen led af en mavetarminfektion og infektion i prostata. Hunden blev sat i behandling med antibiotika (amoxicillin og neomycin) og diæt.

Da hunden ikke blev bedre og nu også havde blodig urin, blev den igen undersøgt på hospitalet d. 11. februar 1999. Man mente, at hunden ud over prostatainfektion kunne have en urinvejssten. Hunden blev behandlet med kortison og et hormon (medroxyprogesteron) for at dæmpe reaktionen i prostata, og et andet antibiotikum (sulfa) blev ordineret.

Da hundens tilstand ikke blev bedre over det næste døgn, blev den indlagt til undersøgelse den 12. februar 1999. En blodprøve viste meget forhøjede nyreværdier, og en undersøgende bughuleoperation blev udført. Der blev herved konsta-

teret betændelse i begge nyrer. Hunden blev behandlet med et nyt antibiotikum (enrofloxacin) samt væskedrop. Hunden døde den 14. februar 1999.

Hundens ejere klagede til Den Danske Dyrlægeforenings Klientklageudvalg over dyrehospitalets behandling. Klientklageudvalget konkluderede, at dyrehospitalet ikke kunne have ændret på det endelige udfald af hundens sygdom, men fandt den udførte operation overflødig.

Dyrehospitalet sagsøgte hundeejerne pga. manglende betaling for behandlingen af hunden, og i den forbindelse fik Det Veterinære Sundhedsråd forelagt fire spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vil Rådet anse det for en fejl, at der er foretaget en eksplorativ laparotomi for at nå frem til en diagnose?

Svar ad 1:

Ja. Hundens sygdom burde først være søgt nærmere udredt ved blodprøveundersøgelser, røntgenfotografering og/eller ultralydsscanning.

Spørgsmål 2:

Vil Rådet anse det for en fejl, at der ikke blev foretaget en røntgenundersøgelse første gang hunden blev behandlet for blødning fra urinrøret?

Svar ad 2:

Idet rådet går ud fra, at der med første gang menes august 1998, er svaret nej.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at der fandt en tilstrækkelig undersøgelse og behandling sted af hunden den 7. februar 1999?

Svar ad 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Finder rådet, at den samlede behandling af hunden har været utilstrækkelig?

Svar ad 4:

Ja. Se svar ad 1.

Afgørelse:

Sagsøgte blev ved retten i Århus dømt til at betale et reduceret dyrelægehonora på 1.500 kr. samt 600 kr. i sagsomkostninger. Omkostningerne til syn og skøn betales med halvdelen til hver af parterne.

0624-3.00**Skrivelse af 12. februar 2001 til Forbruger Styrelsen**

En dværghundeblanding blev leveret til klageren den 2. oktober 1999 og fødte to hvalpe den 1. december 1999. Klageren mente, at hunden blev parret, medens den var i sælgers varetægt.

Rådet udtalte:*Spørgsmål 1:*

Kan det ud fra de ovennævnte datoer oplyses, hvilken dato parringen er sket? Besvarelsen bedes begrundet.

Svar ad 1:

Tævehundens gennemsnitlige drægtighedslængde er 63 ± 2 dage (variation: 54-72 dage) regnet fra første parringsdag, hvilket betyder, at den nøjagtige dato ikke kan oplyses. Længden afhænger blandt andet af race og kuldstørrelse.

Spørgsmål 2:

Hvis der ikke kan oplyses en eksakt dato, kan det så oplyses, hvornår parringen senest er sket? Besvarelsen bedes begrundet.

Svar ad 2:

I medfør af svar på spørgsmål 1, senest den 9. oktober 1999 (54 dage).

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

0624-5.00**Skrivelse af 12. februar 2001 til Forbruger Styrelsen**

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende en Hovawart

tævehund, der 7 måneder gammel blev opereret for ledmus i skulderen. Hunden blev købt som næsten 15 uger gammel, og lidelsen blev konstateret, da hunden var ca. 5½ måned gammel. Ejeren blev af sin dyrlæge oplyst om, at lidelsen er arvelig og ønskede derfor udgifterne til operationen dækket af opdrætteren. Forbrugerklagenævnet stillede Rådet tre spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det bekræftes, at "ledmus i skulder" er en arvelig betinget sygdom, eller kan andre forhold, herunder fx foderet, være årsag til denne sygdom eller skavank?

Svar ad 1:

Idet Rådet går ud fra, at der med ledmus menes lidelsen osteochondrosis, kan det oplyses, at denne lidelse opstår som et samspil af både arvelige, fodringsmæssige, hormonelle og traumatiske faktorer.

Spørgsmål 2:

Kan der på baggrund af de oplysninger, der findes i sagens akter, siges noget om, hvorvidt den udførte behandling/operation har været en nødvendig og hensigtsmæssig behandling af "ledmus i skulder"?

Svar ad 2:

Nej. De fremlagte sagsakter ses ikke at indeholde oplysninger om hundens symptomer eller fund ved klinisk undersøgelse eller røntgenundersøgelse samt behandling før operation.

Spørgsmål 3:

Kan der på baggrund af de foreliggende oplysninger siges noget om, hvorvidt skavanken/lidelsen har været til stede på købstidspunktet, og om sælgeren har eller burde have haft kendskab til skavanken/lidelsen?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1631-53.00

Skrivelse af 5. november 1999 til politimesteren i Århus

En dyreværnsforening var af en forbipasserende blevet gjort opmærksom på en pony, der ikke blev passet ordentligt. Repræsentanten fra dyreværnsforeningen samt politiet tog ud på gerningsstedet, hvor ejerne af ponyen, et ægtepar samt deres datter, gav tilladelse til, at de besigtigede denne. Ponyen fandtes at have en lang krøllet og upasset pels samt lange oplejede hove. Repræsentanten fra dyreværnsforeningen kunne endvidere konstatere, at ponyen havde diarre. Ejerne af ponyen fik pålæg om at få en dyrlæge til at tilse dyret, hvilket repræsentanten fra dyreværnsforeningen syntes var en tilfredsstillende løsning. Dyrlæge D fandt, at hesten var en smule mager, uden at være udmagret og havde diarre, hvilket kunne skyldes dens alder. Endvidere var hovene lidt lange. Hesten blev behandlet mod diarré i 6 dage, men uden resultat, og dyrlægen besluttede at aflive hesten. Det var dyrlæge D's opfattelse at der ikke var tale om en overtrædelse af dyreværnsloven, hvilket han bl.a. vurderede ud fra tidligere afgørelser i sådanne sager. Udfra den kendsgerning, at hesten var blevet aflivet, ønskede dyreværnsforeningen, at der blev kørt en sag.

Rådet udtalte:

På grundlag af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser, herunder især vidneafhøring af dyrlægen, vil rådet nære betænkelighed ved at anse dyreværnslovens bestemmelser for overtrådt.

Afgørelse:

Politiet indstillede efterforskningen i sagen under henvisning til, at der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået.

Man lagde ved afgørelsen navnlig vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

1631-52.99

Skrivelse af 24. november 1999 til politimesteren i Randers

Anmelderen fandt i en eng en hest, hvis bagben var filtret ind i hegnstråd. Den

tilkaldte kredsdyrlægeassistent konstaterede dybe snørefurer, sår og hævelse af benene under snørefurerne. Græsset var afbidt omkring hesten, hvilket tydede på, at hesten havde været bevægelseshæmmet i nogle dage. Sigtedes heste var brudt igennem en dårligt vedligeholdt indhegning. Der fandtes rester af kasseret hegnstråd i sigtedes fold.

Rådet udtalte:

Den i forholdet omtalte hest har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Rådet finder imidlertid, at de påførte læsioner kan være opstået som følge af et tilfældigt sammenfald af uheldige omstændigheder. Rådet vil derfor nære betænkelighed ved at anse dyreværnslovens bestemmelser for overtrådt.

Afgørelse:

Politimesteren opgav påtale i sagen, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til domfældelse. Man henholdt sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

1631-48.99

Skrivelse af 14. juli 1999 til politimesteren i Varde

Dyrlæge D-1 aflivede kl. 8.00 en hest med boltpistol. Der blev ikke foretaget rygmarvsstødning eller afblødning, men dyrlæge D-1 afdækkede efterfølgende hesten med en presenning, og der blev truffet aftale med destruktionsanstalt om afhentning af hesten ved middagstid, hvorefter dyrlæge D-1 forlod stedet. Da klienten op ad formiddagen gik ud for at se, om alt var i orden, lå hesten og gispede efter vejret og bevægede benene. Dyrlæge D-2 blev tilkaldt og aflivede hesten ved injektion. Dyrlægen D-1 blev anmeldt og erkendte, at han burde have foretaget en afblødning efter skydning med boltpistol.

Rådet udtalte:

Sigtede har ikke efterkommet dyreværnslovens krav om, at den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 13, stk. 1, 1. punktum.

Rådet finder, at der formentlig er tale om en overtrædelse af lov om veterinærvesenet samt om udøvelse af dyrlægegerning, jf. lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990, § 7, stk. 1. Med henblik på en yderligere udredning af dette for-

hold skal rådet anmode politimesteren om at fremsende sagsakterne til Veterinær- og Fødevarerdirektoratet, 1. kontor. Hvorvidt der i denne forbindelse skal ske absorption af straf må bero på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

For at have overtrådt dyrlægelovens § 7, stk. 1 samt dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1 vedtog dyrlægen udenretsligt en bøde på 4.000 kr.

0631-9.00

Skrivelse af 29. december 2000 til politimesteren i Fredericia

En forbipasserende havde på en mark set en pony med lange hove lignende snabelsko. Ponyen så ud til at have gangbesvær. Forholdet blev anmeldt, og 15 dage senere tog politiet ud for at inspicere hesten. Ponyen var i den mellemliggende periode blevet beskåret, og der blev rettet henvendelse til beslagsmeden. Denne oplyste, at ponyens hove var ca 1/2 gang længere end ved normal beskæring, og at hovene ikke havde været så lange, at den led ved det.

Rådet udtalte:

Såfremt det lægges til grund at ponyens hove har været forvokset i en sådan grad, at den har udviklet snabelhove, har den manglende hovpleje medført langvarig og betydelig smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens, §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Politiet besluttede at opgive påtale mod dyreejeren, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at denne fandtes skyldig til straf. Man lagde blandt andet vægt på, at pågældende straks, efter at have lukket ponyen fra meget tyk strøelse ud på marken, havde tilkaldt beslagsmed. Endvidere lagde man vægt på beslagsmedens vurdering af hovens grad af forvoksethed.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1632-183.99

Skrivelse af 7. maj 1999 til politimesteren i Randers

En ko blev transporteret levende til slagteriet med et sår på venstre forben. Dyret havde forinden været undersøgt af en dyrlæge, der havde udfærdiget en slagteattest. Af attesten fremgik det ikke, om dyret var gangbesværet. Ved ankomsten til slagteriet havde koen lagt sig og lå apatisk hen på siden. Dyret blev ikke forsøgt rejst, den blev skudt på vognen. Det fremgik ikke, at koen på noget tidspunkt var konstateret gangbesværet.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre forfod fandtes et 10 cm lang revet sår, der gik rundt om piben lige over kodeleddet og strakte sig ca. 6 cm. op ad benet. Der fandtes en delvis overrivning af den dybe bøjesene. Såret havde en bredde på 2 cm med hvælvede sårrande og henfald af over- og underhud langs randen. Såret strakte sig 0,7 cm i dybden og var udfyldt af opblødte skorper samt snavs. Midt i sårets længde på ydersiden af piben fandtes et 2 x 3 cm stort område med blotlægning af knoglen, hvor knoglehinden manglede. På indersiden af piben fandtes ødem i seneskeder samt hud. Histologisk fandtes store mængder akut betændelseseksudat samt multiple bakteriekolonier i overfladen. De fundne læsioner tyder på en udviklingstid på ikke under 4 timer og ikke over 12 timer.

Det fremgår ikke af sagens akter, herunder dyrlægen A's slagteattest af 9. december 1998 samt dyrlæge B's anmeldelse af 10. december 1998, hvorvidt koen viste bevægelsesforstyrrelser. På det foreliggende grundlag finder rådet det ikke muligt at vurdere, hvorvidt de fundne læsioner skulle have foranlediget gangbesvær af en sådan karakter, at koen var uegnet til transport.

Rådet vil derfor nære betænkelighed ved at anse dyreværnslovens bestemmelser for overtrådt.

Afgørelse:

Politimesteren opgav påtale i sagen, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at pågældende fandtes skyldig til straf. Politiet henholdt sig navnlig til Sundhedsrådets udtalelse i sagen.

1632-184.99

Skrivelse af 7. maj 1999 til politimesteren i Ribe

Slagteriet havde modtaget en ko til slagtning, hvor venstre horn var vokset ind i huden.

Rådet udtalte:

Rådet rekvirerede materiale fra den i sagen omtalte ko og lod det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes, at venstre hornspids pressede skråt ind på huden over pandeknogle i en længde af 1,5 cm, hvilket resulterede i betændelse af hudens øvre lag i det område, hvor hornet begyndte at ligge tæt til huden, samt henfald af huden ved hornets spids. Selve hornspidsen var gået igennem huden, og der fandtes nydannet væv i op til 0,7 cm omkring spidsen. Der fandtes ingen synlige skader på knoglevævet. Læsionen skønnes at være mindst 7 dage gammel.

Koen har i forbindelse med hornets nedvækst i huden været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Sigtede har undladt at tage skridt til at afhjælpe koens situation og har herved ikke opfyldt dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

1632-186.99

Skrivelse af 5. marts 1999 til politimesteren i Ringsted

En mand var sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven ved i 2 perioder at lade sin besætning af Angus kreaturer gå ude under utilstrækkelige læmuligheder, således at dyrene ikke kunne finde tørt leje. Politi og kredsdyrlæge havde flere gange udstedt påbud om ændring af forholdene, men sigtede henholdte sig til Dyreværnsrådets udtalelse af 14. marts 1997, hvorefter det generelle krav om

overdækket hvileplads under særlige naturgivne betingelser kan fraviges for visse heste- og kvægracer, herunder Anguskvæg.

Rådet udtalte:

Kreaturer, der går ude døgnet rundt om vinteren, skal uanset race have mulighed for at søge læ og hvile på et tørt leje. Dyr, der går ude døgnet rundt om vinteren, skal derfor have adgang til læskur eller bygning, hvor de alle samtidigt kan finde hvile på tørt, strøet leje. Dette fremgår i øvrigt også af dom afsagt i Østre Landsret den 20. december 1993. Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotodokumentation og i erklæring fra kredsdyrlæge-assistenten, at disse krav i vinteren 1997-1998 og i vinteren 1998-1999 ikke har været opfyldt i sigtedes udendørs kreaturhold. Rådet vil især anføre, at mulighederne for at søge læ og hvile på tørt leje i flere perioder ikke har været tilstede. Dyrene har været overladt til at opholde sig på oprådt, pløret jordbund.

Sigtede har ikke passet sine dyr under hensyntagen til deres behov og har udsat dem for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1, sidste punktum.

Afgørelse:

Der fandtes ikke ved den foretagne bevisførelse for Retten i Ringsted at være ført fuldt tilstrækkeligt bevis for, at tiltalte i nogen af de i anklageskriftet nævnte perioder havde behandlet de pågældende dyr på en sådan måde, at han herved havde overtrådt dyreværnsloven. Tiltalte blev derfor frifundet.

Sagens omkostninger betales af statskassen.

1632-191.99

Skrivelse af 17. juni 1999 politimesteren i Tønder

En kreaturholder blev igen anmeldt for ikke at strø ordentligt under sine dyr. Han havde endvidere undladt at tilkalde dyrlægeassistance til en afkræftet kvie, der nyligt havde kælvvet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne til politirapporten med tilhørende fotooptagelser

og attest fra kredsdyrlægeassistenten af 10. marts 1999, at der igen har hersket dyreværnsmessigt kritisable forhold i sigtedes kreaturhold. Rådet har især hæftet sig ved, at det ikke var muligt for dyrene på grund af ophobet gødning i løsdriftsstalden at finde hvilke på et tørt, strøet leje. Derudover måtte en kvie, der havde kælvet for nylig, aflives i afmagret og afkræftet tilstand, og efterfølgende obduktion viste, at en kombination af sult, tørst og børbetændelse var årsag til kvienes afkræftede tilstand.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe besætningens kritisable forhold, som Rådet i øvrigt tidligere har givet udtalelse om den 18. december 1998. Han burde endvidere have tilkaldt dyrlæge med henblik på at behandle eller aflive den kvie, som hævdes at have kælvet den 7. marts 1999. Ved sine forsømmelser og helt utilstrækkelige tilsyn og pasning har sigtede udsat sine dyr for høj grad af lidelse, smerte, væsentlig ulempe og varige mén. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer blev ved Retten i Tønder fundet skyldig i overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. pkt., ved mangelfuld strøelse i løsdriftsstalden og unkladelse af at tilkalde dyrlæge til kvien.

På baggrund af det i forhold til tiltalen begrænsede domfældende resultat sammenholdt med, at der var tale om en § 89 – situation i relation til tidligere ligegartet kriminalitet, blev tiltalte frifundet for den nedlagte påstand om retlighedsfrakendelse. Straffen blev fastsat til en tillægsbøde på 9.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 10 dage.

Tiltalte skulle endvidere betale halvdelen af sagens omkostninger; det offentlige afholdt den resterende halvdel af sagsomkostningerne.

1632-211.99

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Tønder

En repræsentant for landbrugsartikler anmeldte i marts 1999 en gårdejer for vanrøgt af et større kreatur- og fårehold. Politi og kredsdyrlæge konstaterede, at 20 kvier i bindestalden stod i et dybt pløre af gødning og urin. En nykælver, som havde kælvet med en død kalv, stod med et spændt yver. Ejeren mente ikke, at det var nødvendigt at malke koen. Foderstanden var under middel, og enkelte

dyr var magre. I bindestalden fandtes 1 ko og 2 kalve døde. I spaltestalden med 26 køer og kvier samt 34 kalve fandtes en ko med kæbesvamp og en ko med bylder i yveret. Begge tilstande var ubehandlede.

I en lade med 60 får blev 4 får og et nyfødt lam fundet døde. De dødfundne får, hvoraf de 2 var døde under forsøg på at føde, var afmagrede. De dødfundne dyr blev ved en fejltagelse ikke obduceret.

Sigtede kunne erkende forholdet og forklarede til politirapporten, at ejendommen var forgældet, hvorfor det havde været nødvendigt for ham at tage udearbejde.

Ved kontrolbesøg i april kunne kredsdyrlægen konstatere, at tidligere givne påbud var blevet fulgt, således at besætningens dyreværns-mæssige status var acceptabel.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i notat af 31. marts 1999 fra kredsdyrlægeembedet viser utvetydigt, at sigtedes pasning og tilsyn af sit husdyrhold i en periode har været dyreværns-mæssigt kritisabelt. Fire får, hvoraf de 2 er døde under forsøg på at føde, blev fundet døde i afmagret eller ekstremt afmagret tilstand. I sigtedes bindestald blev 1 ko og 2 kalve fundet døde, og enkelte dyr var meget magre. I den tilstødende spaltestald fandtes 1 ko med kæbesvamp og en ko med bylder i yveret. Begge tilstande var ubehandlede. Sigtede burde i samtlige disse forhold for længst have afhjulpet dyrenes situation, hvilket bedst kunne være sket ved at tilkalde dyrlæge med henblik på diagnostik, behandling, aflivning eller slagting.

I sigtedes bindestald stod 20 køer i dybt pløre af gødning og urin uden mulighed for at finde hvile på et tørt, strøet leje. I samme stald fandtes en ko med et stort spændt yver. Koen, som havde kælvet for et døgn siden med en død kalv, var ikke blevet malket.

Sigtede har ikke efterkommet dyreværnslovens krav om omsorgsfuld behandling af dyr og har ved sine forsømmelser påført dyrene høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

Retten i Tønder fandt, at der efter bevisførelsen intet sikkert var fremkommet om årsagen til dødsfaldene i tiltaltes besætning, og på det foreliggende grundlag fandt retten ikke at kunne anse det som bevist, at der var nogen adækvat årsags-sammenhæng imellem dødsfaldene og tiltaltes behandling af sine dyr. På baggrund af vidneforklaring fandtes det endvidere betænkeligt at anse den manglende malkning som en overtrædelse af dyreværnsloven.

Derimod fandt retten det bevist, at en ko havde haft kæbesvamp, og at en anden ko havde haft bylder, og at tiltalte igennem længere tid havde undladt at tilkalde dyrlæge til de to syge dyr, uagtet at det måtte anses som bevist, at tiltalte havde været bekendt med dyrenes tilstand. Dette, fandt retten, var en overtrædelse af dyreværnslovens § 1 og § 2.

Retten fandt det tillige bevist, at besætningen i nogle dage ikke havde kunnet finde tørt strøet leje, hvilket retten fandt var en overtrædelse af dyreværnslovens § 3.

Når hensås til omfanget af overtrædelser, sammenholdt med at tiltalte havde forbedret dyrenes forhold efterfølgende, fandt retten ikke at burde foretage rettig-hedsfrakendelse, hvorfor tiltalte ville være at frikende for den nedlagte påstand om rettighedsfrakendelse i medfør af dyreværnslovens § 29.

Straffen fastsattes til en bøde på 3.000 kr. efter dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle betale halvdelen af sagens omkostninger, og det offentlige skulle betale halvdelen af sagens omkostninger.

1632-216.99

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Ribe

En lystfisker anmeldte til politiet, at der på en eng gik 4 køer, som han skønnede var vanrøgtede. Politi og kredsdyrlæge konstaterede, at 2 af køerne var magre. Den ene ko var udpræget støttehalt som følge af en alvorlig ældre klowlidelse. Koen blev påbudt aflivet og obduceret. Den anden magre ko var halt på et bag-

ben og skønnedes sammen med de 2 resterende køer at være behandlingskrævende. De sidstnævnte køer, som var i god foderstand, blev af en tilkaldt dyrlæge vurderet som ikke værende behandlingskrævende eller velfærdstruede. Umiddelbart efter påbuddet om aflivning af den ene ko, aflivede kreaturejeren selv begge køer med en bolt pistol. Ejeren kunne i øvrigt ikke erkende overtrædelse af dyreværnslovens bestemmelser, idet de 2 magre køer efter hans opfattelse var i bedring. Der havde ikke på noget tidspunkt været tilkaldt dyrlæge til køerne. Alle 4 køer var indkøbt i løbet af sommeren. Ejeren oplyste, at han jævnlige købte mere eller mindre invaliderede dyr, som han sætter på græs med henblik på restituering. Dyr, der ikke kan klare sig på engen, bliver aflivet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten og i erklæring fra kredsdyrlægeembedet af 23. september 1999, at pasningsforholdene vedrørende 2 bevægelseshæmmede køer A og B ikke har imødekommet dyreværnslovens krav til omsorgsfuld behandling. Den kliniske beskrivelse i erklæringen fra kredsdyrlægen med vedlagte obduktionsrapport af 30. august 1999 viser utvetydigt, at ko CKR A har haft en ældre klovlidelse, der har medført halthed, udvikling af flere inficerede trykninger, muskelskader i begge lår samt afmagring og dehydrering. De aflivede køers situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket bedst kunne være sket ved tilkald af dyrlæge med henblik på behandling eller aflivning. Undladelse heraf har påført dyrene høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten, at ejeren har aflivet 2 køer med bolt pistol. Der kan i denne forbindelse muligvis være tale om en overtrædelse af § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Ribe for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 idømt en bøde på 2.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 2.000 kr. + moms i salær til den beskikkede forsvarer.

Skrivelse af 14. september 1999 til politimesteren i Frederikshavn

Ejeren af en 1 årig limousinetyr havde den 3. maj 1999 om morgenen observeret, at tyren var halt. Efter arbejde blev dyrlægen tilkaldt. Tyren gik i løsdrift og viste sig at være særdeles aggressiv. Tyren blev isoleret fra de andre dyr. Ved den kliniske undersøgelse fandt en tilkaldt dyrlæge et ca. 15 timer gammelt brud på venstre lårben. Dyrlægen skønnede, at der ville gå 4 timer før slagter og Falck kunne komme. Dyrlægen var derfor af den opfattelse, at dyret kunne vente med at blive slagtet til næste dag. Af slagteattesten fremgik det, at tyren skulle aflives inden transport til slagteriet, men der var ikke nogen tidsangivelse for slagtingen. Tyren blev aflivet den 4. maj 1999 kl. 8.15.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten samt erklæring af 7. maj 1999 fra kredsdyrlægeembedet, at dyrlæge D, efter at have konstateret lårbensbrud på tyrens venstre ben den 3. maj 1999 kl. 21.30, udsatte nødslagtingen i ca. 11 timer. Det fremgår desuden af sagsakterne, at dyret i forvejen af ejeren var konstateret halt ca. 15 timer før. Dyrlæge D har ved sin handlemåde udsat tyren for unødigt smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Sigtede dyrlæge burde have foranlediget, at tyren blev nødslagtet hurtigst muligt.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

For Retten i Sæby blev det som ubestridt lagt til grund, at tiltalte dyrlæge var klar over, at bruddet var 15 timer gammelt, da han tilså tyrekalven. Under henvisning hertil og henset til vidnets forklaring om skadens omfang, fandt retten, at tiltalte uanset det oplyste om, at tyrekalven var meget hidsig og vild, og at be-lysningen var dårlig, burde have sørget for, at tyrekalven blev forsøgt nødslagtet / aflivet straks.

Straffen blev efter dyreværnslovens § 1 fastsat til en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger.

Skrivelse af 5. juni 2000 til politimesteren i Esbjerg

En kreaturejer blev anmeldt for vanrøgt omkring 1. december 1999, idet hans ca. 60 sortbrogede kreaturer fandtes gående ude på en pløret fold. To af dyrene var bevægelseshæmmede – det ene springhalt på et bagben. Kredsdyrlægen gav mundtligt påbud om at bringe forholdene i orden. herunder aflive de 2 halte dyr. Ejeren efterkom påbudet vedrørende de halte dyr, men da han ikke rådede over staldfaciliteter, blev dyrene først efter et skriftligt påbud bragt på stald sidst i december måned. Ejeren kunne vedrørende de 2 bevægelseshæmmede dyr, som ikke på noget tidspunkt var blevet undersøgt af en dyrlæge, ikke erkende, at de havde lidt. Den ene ko var født med en defekt af forbenene og var omkring 1 år gammel, da den blev nødslagt ved kredsdyrlægens foranstaltning. Den anden ko, der var springhalt på et bagben, efter kredsdyrlægens opfattelse som følge af et hofteskred, havde højst været halt i 3-4 uger, hvorfor ejeren ikke mente, at der var tale om langvarig lidelse.

Rådet udtalte:

Kreaturer, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor alle samtidig kan søge hvile på et tørt, strøet leje. Der skal desuden tilføres supplerende foder, og der skal året rundt være adgang til frisk drikkevand.

Disse krav ses ikke at være opfyldt i det udendørs kreaturhold. Rådet vil især anføre, at mulighederne for at søge hvile på et tørt leje ikke har været til stede. Tilførsel af supplerende foder synes ikke at have været tilstrækkeligt, eftersom foderstanden af flokken i erklæringen fra kredsdyrlægeembedet af 9. december 1999 betegnes som under middel.

Dyrene har ikke været passet efter deres behov og har været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1, § 2 og § 3, stk.1, sidste punktum.

Situationen for de 2 bevægelseshæmmede dyr, især for ko nr. xx, der i erklæringen fra kredsdyrlægeembedet betegnes som springhalt på venstre bagben, burde for længst have været afhjulpet, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at nødslægte dem. Pasningen har ikke efterkommet dyreværnslovens

krav til omsorgsfuld behandling af dyr, hvilket har resulteret i, at dyrene har været påført langvarig, betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §1 og § 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

1632-227.00

Skrivelse af 10. maj 2000 til politimesteren i Løgstør

Under læsning af en tyrekalv, der skulle transporteres til slagteriet, brækkede den højre bagben. Chaufføren havde forsøgt at kontakte slagteriets dyrlæge. Da dette ikke var muligt, talte han med slagtermesteren, og de blev enige om, at det mest humane var at fragte koen til slagteriet, for at blive aflivet der. Chaufføren var klar over, at transporten ikke var lovlig og erkendte således forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten, at en tyrekalv som havde brækket benet under læsning, ved at blive transporteret er blevet behandlet dyreværnsmæssigt uacceptabelt. Tyrekalven burde straks have været nødslagt.

Ved at blive transporteret har tyrekalven været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

1632-229.00

Skrivelse af 12. maj 2000 til politimesteren i Vejle

Nogle kreaturer gik ude sidst i november måned uden mulighed for at komme i læ

for regn, sne og slud, ligesom de ikke havde et tørt sted, de kunne ligge. Den pågældende mark lå i bunden af en dalsænkning med høje træer omkring, der var således læ for vinden. Dyrene fik ikke tildelt supplerende foder. En ko var mager. Der blev rettet op på forholdene, idet dyrene kom på stald og fik tildelt kraftfoder.

Rådet udtalte:

Dyr, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor de alle samtidig kan søge hvile på tørt, strøet leje. De skal desuden tilføres supplerende foder, og der skal året rundt være adgang til frisk drikkevand.

Såfremt disse krav ikke har været efterkommet i kreaturholdet, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, sidste punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

1632-206.99

Skrivelse af 24. november 1999 til politimesteren i Haderslev

Efter en anonym anmeldelse for vanrøgt fandt politi og kredsdyrlæge i en kvægbesætning bestående af 23 voksne kreaturer samt 16 kalve 9 døde kreaturer forskellige steder i stalden. Manglende udmugning resulterede i, at dyrene gik i et ca. 50 cm højt gødningslag, hvori en afmagret kalv sad fast og måtte hjælpes op. En 1/2 år gammel, afmagret kalv, der ikke kunne rejse sig op ved egen hjælp, blev påbudt aflivet. Køerne var magre, tilsmudsede, og kalvene var i generelt dårlig foderstand. Sigtede forklarede til rapporten, at han havde fodret og vandet dyrene hver dag. De dødfundne dyr var efter hans opfattelse døde af sygdom. Han havde haft problemer med, at nykælverne havde fået lammelser. To af nykælverne var døde som følge af lammelser, men andre var blevet helbredt af sig selv. Han havde ikke tilkaldt dyrlæge til de syge dyr, idet dyrlægerne efter hans opfattelse ikke kunne gøre noget ved problemet.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd har ved skrivelse af 10. august 1999 fra Fødevarerdirektoratets 3. kontor fået fremsendt sagsakterne vedrørende gårdejer A, med henblik på afgivelse af udtalelse om de dyreværnsmæssige forhold.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i erklæringen af 29. april 1999 fra kredsdyrlægeembedet, at der i en længere periode har hersket dyreværns-mæssigt kritisable forhold i sigtedes kreaturhold. Obduktionsrapporten af 23. april 1999 fra dyrlæge A samt sigtedes oplysninger til politirapporten sandsynliggør, at de dødfundne kreaturer er døde som følge af sygdomssvækkelse, sult og tørst. Der burde være tilkaldt dyrlæge med henblik på diagnostik, behandling eller aflivning af de syge dyr i stedet for at lade dem dø af sig selv under stærkt uhygiejniske staldforhold. Mangelfuld udmugning har resulteret i, at dyrene har måttet bevæge sig rundt i et ca. 50 cm højt gødningsslag. En afmagret kalv, der sad hjælpeløst fast i gødningsslaget, måtte befries herfra, hvilket peger på et stærkt mangelfuldt tilsyn. Den generelle dårlige foderstand af kreaturerne og kalvene viser, at dyrene ikke har været fodret efter deres behov.

Dyreværnslovens krav til omsorgsfuld behandling af dyr har ikke været efterkommet, og dyrene har ved forsømmelserne været påført høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. punktum, samt bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 5 og §15, stk. 1, og §17.

Rådet skal under henvisning til erklæringen fra kredsdyrlægeembedet indstille, at der for en nærmere fastlagt periode foretages regelmæssige tilsyn til sikring af dyreværns-mæssige forsvarlige forhold i sigtedes kreaturhold.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Haderslev fundet skyldig i overtrædelse af dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. pkt. ved groft uforsvarlig behandling samt bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve § 5 og § 15 og idømt hæfte i 20 dage. Straffen blev gjort betinget i 1 år. Retten lagde bl.a. vægt på tiltaltes personlige forhold.

I medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, frakendtes tiltalte retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig med produktionsdyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Viborg

Tre køer blev transporteret levende til slagtning. Ko nr. 1 var svært støttehalt på venstre bagben og blev ved den kødkontrolmæssige bedømmelse kasseret. Ko nr. 2 var afmagret, med hårløse og tyndhårede partier rundt på kroppen. Koen lagde sig hurtigt ned i stalden, den blev afvist som uegnet til slagtning. Ko nr. 3 var sygeligt afmagret og lagde sig hurtigt fladt ned på siden. Koen kunne ikke ved egen hjælp rejse sig. Den blev ligeledes afvist som uegnet til slagtning. Gårdejeren oplyste, at han havde været i tvivl, om dyrene skulle aflives eller sendes til slagtning. Han oplyste, at han 6 uger senere havde sendt 2 kreaturer af sted til et andet slagteri. Kreaturerne tilstand havde da været endnu ringere, de var blevet afregnet med henholdsvis 1.000 og 1100 kr. Kreaturerne led af paratuberkulose. Gårdejeren kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra ko mærket xx og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes området fra kronranden på yderkloven og strækkende sig ca. 10 cm opad at være sæde for en fast hævelse. I sålen på venstre yderklov fandtes et pusholdigt sår med kanaldannelse gående ind mod klovbenet. Ved gennemsavning af begge klove fandtes såret i yderkloven at penetrere klovbenet ind til klovleddet, hvori fandtes et pusholdigt indhold. Klovbenet var på penetrationsstedet sæde for knoglemarvsbetændelse. Den dybe bøjesene, den omkringliggende seneskede og klovsenebenet var sæde for pusholdig hensmeltning. Omkring kanalen ind til klovbenet, den dybe bøjesene og klovsenebenet fandtes kapseldannelser bestående af sårhelingsvæv med en tykkelse på mellem 4 og 8 mm. På klovbenet fandtes ca. 2-3 mm tykke knoglenyannelser. De observerede forandringer har en alder på ikke under 2-3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ansvarshavende for koen burde for længst have taget skridt til at afhjælpe koens situation, enten ved at tilkalde dyrlæge eller ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade koen transportere levende til slagtning har koen været udsat for uforsvarligt behandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidli-

gere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere koen levende til slagting handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Det fremgår tydeligt af politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt i overdyrlæge A's anmeldelse af 31. marts 2000, at der har hersket dyreværnsmæssigt stærkt kritisable forhold vedrørende ko mærket xxx og ko mærket xxxx. Således fandtes ko mærket xxx at være afmagret, med hårløse og tyndhårede partier rundt på kroppen. Koen lagde sig hurtigt ned i stalden. Ko mærket xxxx var sygeligt afmagret og lagde sig fladt på siden uden ved egen hjælp at kunne rejse sig. Køerne burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har de været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ansvarshavende for køerne burde for længst have taget skridt til at afhjælpe køernes situation, enten ved at tilkalde dyrlæge eller ved at aflive dem. Ved at undlade dette samt ved at lade køerne transportere levende til slagting har køerne været udsat for groft uforsvarlig behandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere køerne levende til slagting handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer samt transportør blev ved retten for overtrædelse af bl.a. dyreværnsloven idømt en bøde på 3.000 kr. henholdsvis 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen var i begge tilfælde hæfte i 6 dage. De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

0632-6.00

Skrivelse af 25. september 2000 til politimesteren i Tønder

Ved fødevareregionens stikprøvekontrol blev det i en kvægbesætning konstateret, at 6 kalve stod bundne uden strøelse og uden adgang til vand. Kalvene havde en alder på 0-6 mdr. Sigtede blev pålagt at sørge for en anden anbringelsesform. Dette agtede sigtede ikke at rette sig efter.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten samt i fødevareregionens anmeldelse af 31. januar 2000, at kalve i alderen 0-6 mdr. har stået opbundet, uden strøelse samt ikke har haft adgang til frisk vand.

Lægges ovennævnte til grund har kalvene været udsat for lidelse og væsentlig ulempe, Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 2. punktum samt §§ 5, stk. 1, 1. punktum og 14, stk. 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 999 af 14. december, om beskyttelse af kalve.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Tønder idømt en bøde på 2.500 kr. jf. dyreværnsloven § 28, stk. 2, jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 1, 2. pkt., samt bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 § 5, stk. 1, 1. pkt. og § 17. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Tiltalte betalte sagens omkostninger.

0632-11.00

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Frederikshavn

En anmelder havde kl. 8.00 set en ko ligge og "spjætte med benene" på en mark. Han gjorde koens ejer opmærksom på forholdet, men fik at vide, at "koen nok snart døde". Da koen stadig lå på marken kl. ca. 14.30, blev forholdet anmeldt. Politiet tilkaldte en dyrlæge, der konstaterede, at koen ikke kunne rejse sig på grund af en kronisk betændelse i et forknæ. Koen blev aflivet. Ejeren kunne delvis erkende forholdet og forklarede, at koen i nogen tid havde haft et dårligt ben og var blevet dyrlægebehandlet to gange, sidste gang for nogle dage siden. Ejeren erkendte, at koen burde have været aflivet.

Rådet udtalte:

Da det blev erkendt, at den foretagne dyrlægebehandling tilsyneladende var resultatløs, således at koen ikke var i stand til at rejse sig op, burde koens situation have været afhjulpet, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den.

Undladelsen har påført koen unødigt smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

0632-13.00**Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Hobro**

En besætningsejer blev anmeldt for ude på en mark i ca. $\frac{1}{2}$ time at have benyttet en "hofteklemme" fastgjort i en bygge-lift til at hjælpe en ko "i gang", som havde problemer med at støtte rigtigt på det ene bagben. Politimesteren anmodede rådet om en udtalelse om, hvorvidt hofteklemmen kan påføre dyret lidelse/smerte, om brugen af denne i ca. $\frac{1}{2}$ time må anses for at være en overtrædelse af dyreværnslovens § 1 og 2 og endelig om det må anses for skærpende, at den har været brugt af lægmand uden veterinær vejledning.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneforklaring, at SDM-koen, som var ude i marken, har været ophængt i en hofteklemme i en $\frac{1}{2}$ time fastgjort i en bygge-lift. Dette har voldt koen smerte og lidelse samt væsentlig ulempe. Den ansvarlige for dyret burde have tilkaldt dyrlæge med henblik på diagnostik og behandling af den primære lidelse, snarere end at benytte hofteklemmen.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet anser det for en skærpende omstændighed, at løfterammen har været benyttet uden veterinær vejledning.

Der henvises til rådets udtalelse af 21. november 1996 om anvendelse af løfteramme og elektrisk drivstav til kvæg.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

0632-14.00

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Randers

På en mark gik ca. 35 kreaturer af racen Belgisk Blå Hvidt Kvæg ude døgnet rundt i februar måned, uden adgang til læskur eller bygning, hvor de alle samtidig kunne søge hvile på tørt, strøet leje. Forholdet blev anmeldt, og politi samt kredsdyrlæge inspicerede forholdene. Der var stråfoder og drikkevand. Dyrenes fodertilstand var tilfredsstillende. Ejeren fik pålagt at flytte dyrene til anden mark, hvor der fandtes en stålbuehal. Her gik i forvejen ca. 35 kreaturer af samme race. Hallen var velstrøet og dyrene havde adgang til stråfoder og vand. Der skulle endvidere etableres dobbelt så megen plads i hallen. Landmanden fik en uge til at få forholdene bragt i orden. Ved politiets kontrolbesøg var forholdene bragt i orden.

Rådet udtalte:

Dyr, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor de alle samtidig kan søge hvile på tørt, strøet leje. Disse krav ses ikke at være efterkommet i dele af pågældende kreaturhold.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, sidste punktum.

Det fremgår af sagens akter, at ansvarshavende for kreaturholdet hurtigt fik etableret dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold for dyrene. Hvorvidt dette må udgøre formildende omstændigheder må bero på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 500 kr.

0632-7.00

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Tønder

Foranlediget af en anmeldelse for overtrædelse af dyreværnsloven fandt politi og veterinærchef ved besøg i et større kreaturhold 3 døde kreaturer. En tyr havde hængt sig i bindslet, en ko var formentlig død som følge af løbedrejning, og en ko havde ligget i ca. 1 uge efter kælvning uden at have været i stand til at rejse sig. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til sidstnævnte ko. Ejeren kunne erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten og i erklæring af 6. marts 2000 fra Fødevareregion Sønderjylland, at koen havde været liggende ca. en uge efter kælvning, inden den døde. Der burde have været tilkaldt dyrlæge til koen med henblik på undersøgelse, behandling, nødslagtning eller aflivning. Koen har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Det fremgår af sagsakterne, at flere kreaturer har været opbundet med reb omkring hornene. Opbindingsmetoden findes dyreværnsmæssigt uforsvarlig.

Pasningen af dyrene har ikke imødekommet dyreværnslovens krav om omsorgsfuld behandling.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven §§ 1, 2 og 3, stk. 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt for overtrædelse af bl.a. dyreværnslovens §§ 1 og 2 en bøde på 5.000 kr.

1632-58.98 & 1632-218.99

Skrivelse af 18. december 1998 til politimesteren i Randers

En landmand havde sine kreaturer græssende i et meget sumpet engareal, der var gennemskåret af afvandingskanaler ned til en å. Flere vidner udtalte, at der jævnligt gennem adskillige år var fundet døde kreaturer, som var druknet på grund af udmattelse efter langvarig fastsiddende i sumpen eller afvandingskana-

lerne. Området var mangelfuldt indhegnet, ligesom de farlige sumpede områder og afvandingskanalerne heller ikke var afhegnet fra de øvrige arealer.

En lystfisker anmeldte fundet af et dødt kreatur i engarealer til politiet. Ved politiets og kredsdyrlægens besøg fandtes der yderligere et dødt kreatur, det formnedes, at dyrene havde været døde i henholdsvis nogle dage og 1-1½ uge. Begge dyr var tilsyneladende druknet efter at have været sunket ned i mudderet ude af stand til at komme op ved egen hjælp. Ca. en måned senere anmeldte en nabo fundet af yderligere et dødt kreatur. I dette tilfælde drejede det sig om en kvie på ca. 1½ år, der var død under forsøget på at føde en kalv.

Rådet udtalte:

Politirapporten med tilhørende fotos samt attest fra kredsdyrlægeassistenterne af 12. maj 1998 afslører helt uforsvarlige forhold vedrørende sigtedes tilsyn med og pasning af sine kreaturer. Det fremgår af vidneudsagn, at der på sigtedes græsningsarealer gennem adskillige år jævnligt er fundet døde kreaturer, der er druknet på grund af fastsiddende i mudderet og deraf følgende udmattelse.

Ved politiets og kredsdyrlægeassistenternes besøg fandtes der 2 døde kreaturer, der formentlig er druknet på grund af udmattelse efter længerevarende fastsiddende i mudderet ude af stand til at komme op ved egen hjælp. Det anslås, at dyrene har været døde i henholdsvis nogle dage og 1-1½ uge. Ca. 1 måned senere anmeldes yderligere fund af et dødt kreatur. I dette tilfælde en kvie på ca. 1½ år, der var død under forsøget på at føde en kalv.

Til trods for adskillige fortilfælde med kreaturer der er druknet efter længere tids fastsiddende i mudderet i det pågældende engareal, har sigtede ikke taget skridt til at afhjælpe forholdene, ved at afhegne de sumpede områder og tilføre dyrene supplerende foder. Han har desuden ladet store kønsmodne tyrekalve græsse sammen med små kvier, hvilket indebærer betydelig risiko for alt for tidlig løbning med efterfølgende kælvningsproblemer.

Ved sine forsømmelser og helt utilstrækkelige tilsyn har sigtede udsat sine dyr for høj grad af lidelse, smerte, væsentlig ulempe og varigt mén. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Skrivelse af 14. september 1999 til politimesteren i Randers

Sagen fremsendes på ny, idet politi og kredsdyrlæge ved besøg i besætningen i

februar og april 1999 efter flere anmeldelser konstaterede, at sigtede trods påbud herom endnu ikke havde afhegnet de sumpede områder, ligesom såvel de opstaldede som udegående kreaturer blev holdt under de i rådets udtalelse beskrevne dyreværnsmæssigt uacceptable forhold trods gentagne påbud. Politimesteren anmodede i sin henvendelse rådet om at afgive en samlet udtalelse til sanktionsbrug.

Rådet udtalte:

Rådet må under henvisning til tidligere udtalelse af 18. december 1998 vedrørende sigtedes husdyrhold konstatere, at der trods pålæg stadig hersker dyreværnsmæssigt uacceptable forhold i besætningen. Det fremgår således af erklæringer af 24. februar 1999 og 23. april 1999 fra kredsdyrlægeembedet og af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser, at sigtede trods påbud endnu ikke har afhegnet de sumpede områder effektivt. Der er således betydelig risiko for, at flere kreaturer kommer til at lide samme skæbne som de i alt 5 dødfundne kreaturer, der formentlig er druknet på grund af udmattelse efter længerevarende fastsiddende i mudderet ude af stand til at komme op ved egen hjælp. De udegående kreaturer har stadig ikke fået tilført supplerende foder. To tyre blev fundet opstaldet på meterhøjt, fugtigt gødningslag uden mulighed for at finde hvile på et tørt strøet leje. I den ene bås regnede det ned gennem store huller i loft og tag, ligesom der i båsen var deponeret metalaffald, som dyret vil kunne skære sig på. I kreaturerne læskur fandtes metalgenstande, glas og bilvrag.

Ved sine forsømmelser og helt utilstrækkelige tilsyn har sigtede påført dyrene høj grad af lidelse, angst, smerte og væsentlig ulempe.

Rådet vil samlet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Det fremgår tydeligt af sagens akter, at sigtede enten ikke viser forståelse for eller ikke magter at tilvejebringe dyreværnsmæssigt tilfredsstillende forhold i sit kreaturhold, hvilket bør føre til overvejelser om, at der i medfør af dyreværnslovens § 29 i en nærmere fastsat periode foretages rettighedsfrakendelse vedrørende kreaturer.

Skrivelse af 28. juli 2000 til politimesteren i Randers

Sagen fremsendtes på ny til Rådet, idet besøg af kredsdyrlæge og politi i besætningen efter Rådets sidste udtalelse afslørede dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold hos såvel opstaldede som udegående dyr.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser i erklæring fra kredsdyrlægeembedet af 14. september 1999 viser, at der stadigvæk hersker dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold i kreaturholdet. Mangelfuld udmugning har resulteret i, at de opstaldede dyr står på et højt fugtigt gødningslag med alt for lav frihøjde til loftet. Såfremt de udegående kreaturer ikke har mulighed for at finde hvile på et tørt leje, er der tale om dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold.

Rådet må konstatere, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Rådet skal i øvrigt henvise til tidligere udtalelse af 14. september 1999.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Randers frikendt for den manglende indhegning af de sumpede områder, men idømt 14 dages hæfte samt en bøde på 10.000 kr. for de øvrige forhold. Forvandlingsstraffen for bøden var hæfte i 10 dage. Under hensyn til den lange tid, der var gået, siden forholdene blev begået, blev hæftestraffen gjort betinget i 1 år. Tiltalte betalte sagens omkostninger.

0632-4.00**Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Ribe**

En kreaturejer, der i januar 2000 blev dømt for groft uforsvarlig behandling af dyr, blev i marts 2000 igen anmeldt – ejeren havde ligeledes i 1999 være anmeldt. Ved besøg af politi og dyrlæge fra Fødevareregionen fandtes en afmagret, død ko, og en stærkt svækket, afmagret kalv lå i grebningen. Kalven blev aflivet. Dyrene var stærkt tilsmudsede af gødning, og flere steder i stalden gik eller stod dyrene i gylle uden mulighed for tørt, strøet leje. Hos flere dyregrupper fandtes der ikke adgang til foder eller vand. Der blev udstedt påbud om at tilvejebringe forsvarlige forhold, hvilket ejeren udtalte forståelse for.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i erklæring fra 6. januar 2000 og 24. marts 2000 fra fødevareregionen, at der siden det pådømte forhold i april 1999 har hersket dyreværnsmæssigt stærkt kritisable forhold i kreaturholdet. Obduktion af en stærkt afmagret død ko

viste, at koen sandsynligvis var død som følge af sult og tørst. Obduktion af en stærkt afmagret kalv, som blev fundet i svækket tilstand i grebningen, viste, at den svækkede tilstand kunne relateres til sygdom, sult og tørst. Der burde forlængst have været tilkaldt dyrlæge til den syge kalv. Ko nr. xxx, som blev påbudt klovbeskåret i april 1999 og i begyndelsen af december 1999, fandtes ved besøg den 21. december 1999 at være afmagret og med ekstremt lange, snabelformede bagklove. Koens tilstand medførte, at den måtte aflives. Flere kreaturer stod eller bevægede sig rundt i et højt lag gylle uden mulighed for at finde hvile på et tørt, strøet leje.

Pasningen af dyrene har ikke efterkommet dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld pleje. Forsømmelserne har påført dyrene højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit kreaturhold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der, jvf. dyreværnslovens § 29, skal ske frakendelse af retten vedrørende kreaturer. Omfanget af rettighedsfrakendelsen må bero på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Ribe fundet skyldig i overtrædelse af blandt andet dyreværnsloven og idømt fængsel i 30 dage særlig henset til tidligere overtrædelse af dyreværnsloven og påbud. Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i form af kreaturer. Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

0632-8.00

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Ribe

Efter telefonisk anmeldelse af en kreaturejer for overtrædelse af dyreværnsloven konstaterede politi og kredsdyrlægeassistent ved besøg på ejendommen den 23. december 1999, at 23 kreaturer af kødkvægrace og krydsninger af kødkvæg/

malkekvæg gik ude i indhegninger uden mulighed for til stadighed at finde beskyttelse mod vejrliget og finde hvile på et tørt leje. Det oplystes, at dyrene havde gået her siden primo november. Dyrene, som blev fodret med halm og korn på jorden, var i en rimelig foderstand og havde konstant adgang til drikkevand. I stalden gik 2 tyre i et aflukke uden strøelse, og en ko stod i en bås. Der lå intet foder hos dyrene, og vandkopperne fungerede ikke. Også disse dyr var i rimelig foderstand. Sigtede var ved dom i 1995 frakendt retten til at beskæftige sig personligt med dyr.

Rådet udtalte:

Kreaturer, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til et læskur eller en bygning, hvor de alle samtidig kan søge hvile på et tørt, strøet leje. Dette krav ses ikke at være efterkommet i sigtedes udendørs kreaturhold. Det fremgår yderligere af sagsakterne, at 2 opstaldede tyre ikke havde mulighed for at finde hvile på et strøet leje.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, første og sidste punktum.

Oplysningerne i sagsakterne herunder i erklæring af 18. januar 2000 fra fødevareregion en peger på, at sigtede ikke viser vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit kreaturhold. Det fremgår af sagsakterne, at sigtede ved en dom i 1995 blev frakendt retten til personligt at beskæftige sig med dyr. Hvorvidt nærværende forhold bør føre til overvejelser om forlænget eller fornyet rettighedsfrakendelse må bero på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

For retten i Holsted blev tiltalte frifundet for uforsvarlig behandling af udegående kreaturer og 2 opstaldede tyre, idet det blandt andet blev lagt til grund, at kreaturerne kun havde gået ude hele døgnet i 4 uger, og at dyrenes foderstand var rimelig.

For overtrædelse af den tidligere skete frakendelse af retten til at eje, bruge, passe eller slægte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr blev tiltalte idømt en bøde på 2.500 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Statskassen betalte sagens omkostninger, dog betalte tiltalte halvdelen af salæret til forsvareren.

0632-1.00 & 0612-2.00

Skrivelse af 6. april 2000 til Fødevareregion Viborg samt skrivelse af 11. oktober 2000 til politimesteren i Skive

Under et kursus på et kreaturslagteri bemærkede en dyrlæge, at 101 køer og store kalve, der skulle overnatte til næste dag, stod meget tæt pakket. Der var meget fugtig luft med tågedannelse samt ammoniakdampe i stalden, hvilket senere viste sig at være en programfejl i ventilationsanlægget. Kreaturerne stod i 3 folde, 2 med spaltegulv og 1 med fast gulv hvor dyrene kunne bindes op. Foldene var på henholdsvis 56 m², 60m² og 68m². I hver fold var der plads til en balle stråfoder i omtrent hovedhøjde. Langs den ene væg var der placeret 10 drikkeopper i hver fold. Forholdet blev indberettet. Rådet blev af fødevareregionen anmodet om at komme med en udtalelse om hvorvidt der forelå en overtrædelse af dyreværnsloven i pågældende slagterisstald samt udarbejde en vejledning med henblik på arealkrav m.v. til overnattende slagtedyr – herunder specielt for malkekøer i sen drægtighed eller laktationsfase. Rådet udarbejdede en redegørelse for opstaldning af kreaturer, der føres til slagtning: Ophold på markeder, samlestalde og slagterier, som er gengivet senere i denne årsberetning. Fødevareregionen besluttede ud fra Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse at politianmelde forholdet

Rådet udtalte til Fødevareregion Viborg:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra det foreliggende og vedlagte materiale fastslås, at der foreligger en overtrædelse af bestemmelser for værn for dyr i slagtedyrsstalden for kreaturer på slagteriet i Skive som beskrevet af de to dyrlæger?

Svar ad 1:

Rådet forudsætter, at spørgsmålet omfatter en eventuel overtrædelse på besigtigelsestidspunktet den 14. december 2000 mellem kl. 14.20 og kl. 15.10.

Det fremgår af sagens akter, at opstaldningen på kreaturslagteriet i Skive sker i 3 separate staldbokse på henholdsvis 56 m², 60 m² og 68 m². Det samlede staldareal udgør således 184 m². Ifølge skrivelse af 17. december 1999 fra dyrlæge D-1 til veterinærdirektøren var der på besigtigelsestidspunktet opstaldet ca. 120 kreaturer i de 3 staldbokse. I redegørelse af 12. januar 2000 fra overdyrlægen er det dokumenteret, at der på besigtigelsestidspunktet var opstaldet 101 dyr. Der var således ca. 1,80 m² pr. dyr.

Det er rådets generelle holdning at dyr, der har været transporteret til slagtning så vidt muligt skal slagtes uden unødigt ophold. Såfremt dette ikke er muligt skal kravene til opstaldning med henblik på overnatning efterkomme de generelle krav til opstaldning af dyr, hvorefter alle dyr skal have mulighed for samtidigt at finde hvile. Dette kræver i det konkrete tilfælde et areal på 3-5 m² pr. dyr afhængig af dyrenes vægt og adgangsforhold til foder og vand. Dette krav er ikke efterkommet på besigtigelsestidspunktet.

Alle dyr skal have forholdsvis let adgang til foder og vand. Det fremgår af sagsakterne, at hver opstaldningsboks er forsynet med 10 drikkekopper og 1 høhæk. Rådet finder, at adgangen til foder og vand på grund af den høje belægningsgrad var unødigt vanskeliggjort.

Det fremgår af sagsakterne, at luften i stalden på besigtigelsestidspunktet var meget fugtig med tågedannelse og med højt ammoniakindhold. Problemet blev relateret til en programmeringsfejl i ventilationsstyringsanlægget. Forholdet, som blev rettet dagen efter besigtigelsestidspunktet, burde efter rådets opfattelse straks have været rettet.

Opstaldningsforholdene på besigtigelsestidspunktet har ikke efterkommet dyrenes adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov og har derved påført dyrene lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Rådet er herudover anmodet om at foranledige udarbejdet regler (evt. vejledende) for arealkrav mv. til overnattende slagtedyrr – herunder specielt for malkedyr i sen drægtighed eller laktationsfase, idet disse dyr må anses for særligt udsatte, når kravet om liggeplads i løsdrift skal tilgodeses.

Svar ad 2:

Rådet vil som supplement til ovenstående senere fremkomme med detaljerede retningslinier for opstaldning af overnattende slagtedyrr. Rådet skal dog vedrørende lakterende køer præcisere, at disse skal slagtes uden unødigt ophold eller malkes.

Rådet udtalte til politimesteren i Skive:

De forelagte sagsakter giver ikke rådet anledning til at ændre udtalelsen af 6. april 2000 til Fødevareregion Viborg, til hvilken der henvises.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens afslutning og vil blive bragt i en senere  rsberetning.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE SVIN

1633-262.99

Skrivelse af 7. maj 1999 til politimesteren i Svendborg

En gris, der var tydelig erkendelig halt på højre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Under transporten var grisen ikke adskilt fra de andre grise. Leverandør som chauffør kunne erkende sig skyldige.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af højre lårben med omkringsiddende muskulatur fandtes lårbensknoglen at være sæde for et brud, der snoede sig fra øverste del af lårbensknoglen til nederste del. Øverst i bruddet fandtes et afsprængt stykke knogle på 1 x 1,5 cm Omkring frakturen var der overalt tydelig bindevævsdannelse op til 1 cm i tykkelsen, der strakte sig ud i den omkringliggende muskulatur. Fra knoglemarven fandtes tydelig knoglenydannelse, hvorfra nogen blødning havde fundet sted. På baggrund af de fundne læsioner kan det konkluderes, at lårbensbruddet har en alder på ikke under 2-3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning samt ved at unnlade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov) samt § 11, stk. 4, i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Leverandøren vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr. Chaufføren vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

1633-264.99

Skrivelse af 7. maj 1999 til politimesteren i Svendborg

En gris, der ikke tog støtte på højre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af højre bagben fandtes lårbensknoglen at være sæde for et splintringsbrud midt på knoglen. Bruddet var omgivet af en bindevævskapsel, der var 10 mm tyk på det tykkeste sted. Bindevævskapslen indeholdt flere mindre knogle-stykker. På brudenderne fandtes knoglenydannelser. Skinken var sæde for udbredte små blødninger. Graden af bindevævs og knoglenydannelser tyder på en udviklingstid, der er mindst 3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unklade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagting har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagting samt ved at unklade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

dende lov) samt § 11, stk. 4, i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Ejeren af svinebesætningen vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

Ansvarshavende for transporten vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

1633-315.99

Skrivelse af 19. januar 2000 til politimesteren i Hillerød

En gris, der var svært støttehælt på venstre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Chaufføren blev først opmærksom på grisen ved aflæsningen og oplyste, at han ville have haft sorteret den fra, hvis han havde opdaget den før transporten. Landmanden kunne ikke erkende forholdet, idet han intet havde bemærket ved sine tilsyn i besætningen.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af venstre forben fandtes albueregionen at være sæde for en fast hævelse. Albueleddet var sammenvokset. Ved gennemsavning af præparatet fandtes omkring albueleddet betydelig bindevævsindlejring og knoglenydannelse. I bindevævet omkring leddet fandtes flere små bylder, hvoraf én havde forbindelse ud til hudoverfladen. I albueleddet fandtes kun få rester af ledbrusken, idet de øvrige ledbruskområder var sæde for bindevævsnydannelser. Forandringerne skønnes at have en alder på ikke under 3-4 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ansvarshavende for grisen burde for længst have taget skridt til at afhjælpe gri-

sens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at lade den undersøge af en dyrlæge eller ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagting har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagting handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

For så vidt angik tiltalte dyreejer, lagde retten på baggrund af udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd sammenholdt med dyrlægeforklaring til grund, at den i sagen omhandlede gris ved indlevering til slagting i venstre forben havde læsioner, som havde en alder på ikke under 3-4 uger, og at læsionerne havde medført en tydelig og let erkendelig halvhed, som tiltalte burde have været opmærksom på og have ladet grisen undersøge af en dyrlæge eller have ladet den aflive. Ved at have undladt dette samt ved at sende grisen levende til slagting fandtes tiltalte at have handlet uforsvarligt i strid med dyreværnsloven .

Straffen fastsattes til en bøde på 5.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk.1,1. pkt., jf. § 1 og § 2, og § 32, stk. 2, 2. pkt., jf. lov bekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983 om værn for dyr, § 7, 2. pkt. Tiltalte skulle endvidere betale de ham vedrørende sagsomkostninger.

Forvandlingsstraffen var hæfte i 8 dage.

For så vidt angik tiltalte ansvarshavende for transporten, fandt retten det efter den foreliggende bevisførelse ikke godtgjort, at tiltalte i forbindelse med afhentning og transporten af grisen bemærkede, at den var svært støttehælt, ligesom retten ikke på det foreliggende fandt det godtgjort, at tiltalte burde have bemærket, at grisen var skadet og uegnet til levende transport. Som følge af dette ville tiltalte være at frifinde. Statskassen betalte denne del af sagsomkostningerne.

1633-299.99

Skrivelse af 29. oktober 1999 til politimesteren i Horsens

En gris, der var springhalt på højre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af højre forben fandtes albueleddet at være immobilt, og området var fortykket, 10 cm i største tværmål. Ved gennemsavning fandtes albueleddet at være sammenvokset ved hjælp af knogle- og bindevæv. Forandringerne skønnes at være mindst 1 måned gammel. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Chaufføren har ved at transportere grisen levende til slagtning handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

Rådet skal endvidere gøre opmærksom på, at der verserer en lignende sag, j.nr. VE 1633-273/99. Hvorvidt dette er en skærpende omstændighed, må bero på en juridisk vurdering.

I øvrigt henvises til rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1633-273. 99

Skrivelse af 2. juli 1999 til politimesteren i Horsens

En gris, der var kraftigt støttehalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale for den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af venstre bagben fandtes i knæleddet nedbrydning af brusken. Ledkapslen var fortykket (0,5 cm) med bindevæv, endvidere fandtes kronisk knoglemarvsbetændelse under den nedbrudte ledbrusk. I højre bagben fandtes en kronisk, pusholdig knoglemarvsbetændelse i lægbenet med bylddannelse, som kommunikerede med en ca. 6 cm i diameter stor byld beliggende ud for haseleddet. Ved undersøgelse af halen fandtes denne at være 3 cm lang og voldsomt hævet. Yderst fandtes henfaldne vævsmasser. De fundne forandringer er sandsynligvis en manifestation af blodforgiftning forårsaget af infektion i halen efter bidlæsion. Alderen af de fundne forandringer anslås til at være ikke under 5 dage. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning samt ved at unnlade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværns-

lovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) og § 13 i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadedekomne dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

1633-260.99

Skrivelse af 28. maj 1999 til politimesteren i Svendborg

En gris, der var udtalt støttehalt på højre bagben, blev leveret levende til slagteriet. Grisen bevægede sig kun nødigt og var let nedstemt. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise. Leverandør som chauffør erkendte sig skyldige.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af højre bagben fra knæet og nedefter fandtes på innersiden af inderkloven et større (6 x 5 cm) sår med nydannet væv. Stedvis fandtes blottelse af det underliggende knoglevæv. Som grundlag for den markante forstørrelse af inderkloven (2 x) fandtes samtlige tåknogler at være deformerede og sæde for bindevævs- og knoglenydannelser på overfladen. Mellem tåknoglerne fandtes ingen led, idet disse var sæde for sammenvoksning ved hjælp af bindevæv. Bindevævet under begge klove var sæde for en massiv fortykkelse (ca. 2-3 x) som følge af bindevævsnydannelse. Denne nydannelse strakte sig over biklovene. I bindevævsnydannelserne fandtes to mindre bylder indeholdende pus. De beskrevne læsioner har en alder på ikke under 2-3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede leverandør burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved

at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning samt ved at undlade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16 april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

Tiltalte ansvarshavende for transporten vedtog udenretligt en bøde på 1.000 kr.

1633-314.99

Skrivelse af 9. februar 1999 til politimesteren i Silkeborg

Et slagteri modtog 32 grise fra en leverandør. Fireogtyve grise blev afvist og kasseret på grund af afmagring. Seks af de slagtede grise blev kasseret på grund af afmagring. De kasserede grise var uden fedtaflejringer, og tarmsættene var store og fyldt med græsholdigt indhold, hvilket peger på, at grisene var fejlfodrede. Overdyrlægen anmeldte forholdet. Ved besøg i besætningen konstaterede kredsdyrlægen, at af de resterende 16 grise var 5 magre, og 1 gris var ekstremt afmagret og stærkt svækket. Grisen blev aflivet og obduceret. Leverandøren erkendte forholdet og forklarede til politirapporten, at grisene på grund af afsætningsvanskeligheder af økologiske grise var blevet tilbageholdt i besætningen efter opnået slagtevægt. I denne periode var kraftfodringen blevet betydeligt nedsat, medens de fik fri adgang til ensilage. Leverandøren var klar over, at det ikke stod godt til med grisene, men kunne ikke forklare, hvorfor der ikke var blevet gjort noget for at rette op på situationen. Leverandøren, der var landmandsuddannet, havde i flere år haft svin og havde aldrig haft tilkaldt dyrlæge til sin svinebesætning. Han ville nu afvikle svineholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i erklæring af 27. september 1999 fra kredsdyrlægeembedet, at sigtede ikke har fodret sin svinebesætning efter behov, hvilket har resulteret i en grad af afmagring, der peger på, at forholdet har stået på i en længere periode. En gris måtte på grund af ekstrem afmagring og svækkelse aflives ved kredsdyrlægens foranstaltning. Efterfølgende obduktion af grisen viste, at grisens svækkede tilstand skyldtes utilstrækkelig fodring og vanding. Forholdet i besætningen burde for længst have været afhjulpet ved tilkald af veterinærfaglig bistand med henblik på tilretning af fodringen og behandling eller aflivning af den svækkede gris.

De udviste forsømmelser har påført dyrene høj grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1 og § 2.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

1633-297.99**Skrivelse af 13. oktober 1999 til politimesteren i Thisted**

En gris, der var stærkt støttehalt på venstre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leve-randør som chauffør kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af venstre forben fandtes i området omkring albueledet en fast hævelse (11 x 17 x 10 cm). Huden fandtes her at være blåligt misfarvet med tydelig venetegning. På hudoverfladen udmundede to kanaler, som kommunikerede med pusfyldte hulheder. Ved gennemsavning af præparatet fandtes brud på over og underarm. Ved begge brud fandtes dislokation samt bindevævsnydannelse i spalten mellem brudenderne. Albueledet var sammenvokset ved bindevævsnydannelse. I området omkring albueledet fandtes betydelig knoglevævs- og bindevævsnydannelse. Forandringerne havde en alder på ikke

under en måned. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halt-hed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede leverandør burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning samt ved at undlade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Efter den skete bevisførelse, herunder navnlig den afgivne vidneforklaring, fandtes det for Retten i Nykøbing Mors bevist, at tiltalte dyreejer vidste eller burde vide, at han, efter svinet var kommet til skade med det ene forben, enten skulle aflive det eller lade det komme under behandling. Ved at undlade dette, og i stedet lade svinet transportere levende til slagteriet, fandtes han skyldig i tiltalen. Straffen fastsattes til en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 8 dage.

Det fandtes endvidere efter den skete bevisførelse, herunder navnlig vidnets forklaring om, at svinet var stærkt støttehalt og havde en stor knude på forbenet, for bevist, at tiltalte ansvarshavende for transporten vidste eller burde vide, at svinet var i en sådan tilstand, at den ikke måtte transporteres sammen med andre svin som sket. Tiltalte fandtes herefter skyldig i tiltalen. Straffen fastsattes til en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

De tiltalte skulle betale de dem vedrørende sagsomkostninger.

1633-300.99

Skrivelse af 18. oktober 1999 til politimesteren i Skive

En gris blev transporteret til slagting med et stort lyskebrok samt et lille navlebrok. Huden over lyskebrokket samt navlebrokket var sæde for sårdannelse. Grisen var tydeligt besværet af lyskebrokket. Sigtede leverandør erkendte forholdet, men mente ikke, at grisen havde problemer i hverdagen og fandt derfor ingen anledning til at skille den fra de andre dyr.

Rådet udtalte:

De vedlagte fotografier viser tydeligt, at lyskebrokket har været meget stort, at huden over brokket var læderet, samt at grisen har været tydeligt gangbesværet, som det fremgår af dyrlægens anmeldelse.

Sigtede leverandør burde have indset nødvendigheden af at gribe ind for at afhjælpe grisens situation. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere til slagting uden at lade den adskille fra de andre grise har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

Chaufføren har ved at undlade at adskille grisen fra de andre grise handlet i strid med dyreværnslovens § 1 samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte chauffør blev ved Retten i Skive meddelt en advarsel.

1633-312.99

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Tønder

En gris, der var tydelig springhalt på højre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Chaufføren erkendte forholdet, idet han ved aflæsning af grisen straks så, at den var gangbesværet. Landmanden erkendte ligeledes forholdet.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af højre forben fandtes ved gennemsavning af præparatet sammenvoksning af albueledet med bindevæv, al ledbrusk var væk. Omkring albueledet fandtes betydelig bindevævsdannelse op til 1,5 cm samt knoglenydannelser omkring over- og underarmsknoglen. I vævet omkring albueledet fandtes flere mindre bylder. Endvidere fandtes ud for forknæet et sår ca. 2x1 cm med underliggende bindevævsdannelse. Forandringerne har en alder på ikke under 3-4 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halt-hed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ansvarshavende for grisen burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 og § 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 13, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt for overtrædelse af dyreværnslovens § 1 og § 32, stk. 2, 2. pkt., jf. § 7, 2. pkt., i tidligere dyreværnslov en bøde på 3.000 kr. Tiltalte ansvarshavende for transporten vedtog udenretligt en bøde på 1.500 kr.

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Løgstør

En svineproducent fandt en søndag morgen, at 10 af hans grise var mishandlet og aflivet på yderst bestialsk vis. Otte af grisene var døde, og to måtte aflives som følge af mishandlingen. Den sigtede, en retarderet ung mand, kunne efter nogen overvejelse erklære sig skyldig. Han forklarede til politirapporten, at han havde foretaget handlingen i beruselse.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med fotooptagelser samt i dyrlægeerklæring af 6. oktober 1998, at de i forholdet omtalte grise var blevet aflivet eller forsøgt aflivet under dyreværns-mæssigt uacceptable forhold. Grisene var påført slaglæsioner i hovedet med forskellige former for værktøj og stiklæsioner i bryst- og halsregion. En gris var skåret op i bugen med fremfald af tarme til følge. De omstændigheder, hvorunder forholdet er begået, peger sammen med de beskrevne læsioner med sikkerhed på, at de ti grise har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse og angst, inden de enten er døde som følge af blodtab eller er blevet aflivet på anmelders foranledning.

Dyrene har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens § 1.

Rådet finder, at sigtedes handlemåde er af en sådan karakter, at det bør give anledning til overvejelser af, om der i henhold til § 29, stk. 1, 1. punktum, i dyreværnsloven bør ske rettighedsfrakendelse i en periode, der passende kan fastsættes i samarbejde med Kriminalforsorgen.

Afgørelse:

Tiltalte blev for Retten i Fjerritslev fundet skyldig i dyremishandling. Tiltalte skulle undergives behandling på psykiatrisk hospital. Længstetiden for opholdet i hospital fastsattes til 1 år.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr i 5 år. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Skrivelse af 14. september 1999 til politimesteren i Holbæk

En ferievikar for en svineproducent tilkaldte den praktiserende dyrlæge, fordi han fandt opstaldningsforholdene uforsvarlige. Svineproduktionen foregik på 2 ejendomme: Dyrlægen aflivede på den ene ejendom en so med et inficeret endertarmsfremfald og 2 smågrise med ledlidelser. På samme ejendom var ventilationen utilstrækkelig, fordi ventilatorerne var tilgroet med skidt. På den anden ejendom, der bestod af en gammel og en ny fedestald, måtte dyrlægen aflive 10 grise i den gamle stald, hvor de hygiejniske forhold var meget dårlige med stoppede afløb, ujævne gulve af sammenpresset gødning og overbelægning. Derudover lå der døde grise i forskellige grader af opløsning. Producenten havde oplyst vikaren om, at den nye stald var tom, hvorfor han ikke behøvede at beskæftige sig med denne. Ved undersøgelse af denne stald fandtes en del fedesvin i normalt huld samt et større antal knoglerester og døde grise i forskellige grader af forrådnelse. Dyrlægen aflivede 5 grise med ledbetændelse og anmeldte forholdet til politiet samt tilkaldte kredsdyrlæge. Det skønnedes, at manglende rengøring og manglende behandling af sygdom var årsag til de mange dødsfald, idet der var foder og vand nok, og de levende grise var i godt huld. Sigtede kunne delvis erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og erklæringerne fra henholdsvis dyrlægen og kredsdyrlægeembedet, at der i en længere periode har hersket dyreværnsmæssigt kritisable forhold i sigtedes svinehold. Sigtede burde for længst have afhjulpet situationen for de syge grise, som dyrlægen måtte aflive på begge ejendomme. Dette kunne have været gjort ved at aflive grisene eller rekvirere dyrlæge med henblik på udredning og behandling af sygdomsproblemerne i svineholdet. Sigtede burde have løst problemerne med overbelægning, mangelfuld ventilation og rengøring, idet disse forhold sandsynligvis sammen med manglende behandling har været årsag til den dødelighed, som de mange dødfundne grise vidner om.

Sigtede har ikke behandlet sine dyr omsorgsfuldt og har ikke imødekommet deres adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Han har ved sine forsømmelser påført dyrene betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. og 2. punktum, og stk. 3.

Det fremgår af sagens akter, at sigtede i 1995 er dømt for overtrædelse af dyreværnsloven, samt at nærværende forhold muligvis skyldes, at sigtede holder for mange dyr i forhold til tilstedeværende pasningsressourcer. Dette bør føre til overvejelser, om der med hjemmel i dyreværnslovens § 29 bør foretages tvungen besætningsreduktion. Størrelsen af reduktionen kan passende fastsættes i samarbejde med den praktiserende dyrlæge og Svinerådgivningen.

Rådet giver ikke forslag til bødestørrelse, men skal henvise til rådets årsberetninger fra de senere år.

Rådet skal især vedrørende tvangsmæssig nedsættelse af dyreantallet henvise til forordet i rådets årsberetning for 1997.

Afgørelse:

Sigtede vedtog udenretligt en bøde på 10.000 kr.

1633-281.99

Skrivelse af 17. september 1999 til politimesteren i Horsens

En gris blev leveret med et stort navlebrok. Grisen var tydeligt gangbesværet. Huden over brokket var sæde for sår dannelse. Leverandøren erkendte at have overtrådt dyreværnsloven, men mente ikke, at dyret havde lidt. Chaufføren havde i første omgang nægtet at tage grisen med, men landmanden ville ikke have grisen tilbage i stalden på grund af smittefare. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes 5 sår dannelser på broksækken, hvoraf de to største var ca. 10 x 7 cm og ca. 7 x 4 cm. Under den største af sår dannelserne fandtes en blodansamling på ca. 7 x 7 x 0,5 cm med en fibrøs kapseltykkelse på 5 mm. Mellem huden og bughinden var der udtalt bindevævsindlejrning. På bughinden fandtes kronisk bughindebetændelse. Det store brok med sår dannelser har givet anledning til bevægelsesbesvær og været til væsentlig ulempe for grisen.

Sigtede leverandør burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situ-

ation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende chauffør for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning samt ved at undlade at adskille den fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1633-267.99

Skrivelse af 4. juni 1999 til politimesteren i Haderslev

En gris, der var springhalt på venstre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var under transporten adskilt fra de andre grise. Leverandør samt chauffør kunne ikke erkende sig skyldige.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af venstre forben fandtes omkring albueleddet en betydelig hævelse. Alt ledbrusk i albueleddet var borte, idet hele ledhulen var udfyldt af fast bindevæv. Omkring albueleddet fandtes betydelig bindevævsindlejring ca. 1,0-1,5 cm i tykkelsen samt knoglenydannelser ca. 0,5-1,0 cm i tykkelsen. Graden af forandringer tyder på en udviklingstid, der ikke er under ca. 3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været

transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede leverandør burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte og ansvarshavende for transporten vedtog for Retten i Rødding en bøde på 500 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 4 dage samt sagens omkostninger.

1633-261.99

Skrivelse af 28. maj 1999 til politimesteren i Vejle

To grise, der henholdsvis var støttehalt og springhalt, blev leveret levende til slagteriet. Grisene var ikke adskilt fra de andre grise.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af svin nr. 1 fandtes højre albueled at indeholde akut betændelseseksudat. Ledkapslens membran fandtes at være fortykket. Vævet omkring albueledet var fortykket med bindevæv og indeholdt flere små bylder. I underhuden over overarmsknoglen fandtes en byld, ca. 4 cm i diameter og med en 1-2 mm tyk kapsel. Ud for underarmsknoglen lige under albueledet fandtes knoglenydannelser på ca. 5 mm i tykkelse. Forandringerne repræsenterer en kronisk pusholdig ledbetændelse, som skønnes at være mindst 3 uger gammel.

Ved undersøgelse af svin nr. 2 fandtes venstre del af sidste lændehvirvel samt forreste del af korsbenet at være sæde for knoglenydannelser på ca. 2x1,5x1,5 cm, som derved dannede bro mellem de pågældende knogler. Ved den slagtemæssige gennemsavning på langs af ryggraden var nydannelsen ramt, hvorfor der formentlig har været lignende forandringer i højre side af regionen. Der var ingen tegn på brud, inflammation, forsnævring af rygmarvskanalen eller andre forandringer i præparatet. Forandringerne repræsenterer en betændelse med sammenvoksning af ryghvirvlerne, der formentlig har været under udvikling gennem længere tid, men en mere præcis aldersangivelse er ikke mulig.

De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisene burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har de været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede leverandør burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisenes situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive dem. Ved at unklade dette samt ved at lade grisene transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende chauffør for transporten har ved at transportere grisene levende til slagtning samt ved at unklade at adskille dem fra de andre svin under transporten handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov) samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

Tiltalte chauffør vedtog udenretligt for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 32, stk. 2, 2. pkt., og bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 2, 1. pkt., og § 11, stk. 4, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, en bøde på 1.000 kr.

Skrivelse af 7. maj 1999 til politimesteren i Holstebro

En svineproducent havde flere gange leveret grise, der bar præg af at være blevet slået. Slagteriet havde påpeget dette for ejeren, men forholdet var ikke blevet ændret. Landbrugsmedhjælperen erkendte, at han til tider kunne blive noget hid-sig og slog grisene.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale (præparat nr. 5 i anmeldelsen) fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes mørkerød misfarvning af huden ud for brystkassens 10.-14. ryghvirvel. Ved indsnit fandtes over- og underhud at være tør som tegn på henfald. I områdets underliggende muskulatur sås diffus blødning, som strakte sig 8-10 cm ned i dybden nær ribbenenes tilhæftning til rygsøjlen. Torntappen på brystkassens 12. ryghvirvel var delvis brækket, således at de øverste 4 mm af knoglevævet delvis var løsrevet. Ligeledes var et hjørne af torntappen på brystkassens 13. ryghvirvel delvis brækket. I brudlinierne og i det omkringliggende bindevæv sås blødning. De påviste læsioner i præparatet var af akut karakter og forenelige med, at dyret havde været udsat for højgradig voldsudøvelse. Læsionerne ansloges til ikke at være under 4 timer.

Det fremgår af anmeldelsen, at der tidligere i 2 tilfælde er modtaget grise fra samme leverandør med læsioner, der var forenelige med voldsudøvelse.

Sigtede har ved sin handlemåde udsat dyrene for højeste grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Ud fra tiltaltes egen erkendelse af de faktiske forhold og erklæringerne i sagen fandt Retten i Struer det godtgjort, at der forelå dyremishandling. Straffen blev fastsat til fængsel i 30 dage og blev henset til blandt andet tiltaltes gode personlige forhold og sagens omstændigheder i øvrigt gjort betinget med 1 års prøvetid. Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger, herunder forsvarerens sælær på 3.000 kr. + moms.

1633-276.99

Skrivelse af 13. august 1999 til politimesteren i Haderslev

En gris, der var springhalt på venstre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen af venstre forben fandtes en 10 x 10 x 8 cm stor fast hævelse ovenfor albueleddet. Gennemsavning af overarmen viste et brud på knoglen. Brudenderne var omkranset af den faste hævelse, der bestod af knoglevæv. Albueleddets brusk var løsnet. Ledmembranen var sæde for øget blodtilførsel samt forøget antal cellulære elementer. Graden af knoglenydannelse tyder på, at bruddet er mindst 4 uger gammelt. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Sigtede burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unklade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning har han handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

I øvrigt henvises til rådet redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog for retten i Rødning for overtrædelse af tidligere dyreværnslovs § 7, 2. pkt., en bøde på 500 kr. samt sagens omkostninger.

Tiltalte ansvarshavende for transporten vedtog for samme ret ligeledes for overtrædelse af tidligere dyreværnslovs § 7, 2. pkt., en bøde på 500 kr. samt sagens omkostninger.

Forvandlingsstraf blev i begge tilfælde fastsat til hæfte i 4 dage.

0633-12.00**Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Holstebro**

Politi og veterinærchef fandt ved besøg i et vildsvinehold 6 svin opstaldet i en delvist sammensunken bygning under kummerlige forhold. Svinene lå i en blanding af gødning og urin uden strøelse. På grund af forvoksede klove viste dyrene besvær med at rejse sig, og der fandtes intet foder. Et dødt svin fandtes begravet i møg. Ernæringsstilstanden var under middel. I en indhegning fandtes 12 svin, hvoraf en so var mager. De 6 svin fra stalden og den magre so fra indhegningen blev aflivet. Ejeren indrømmede, at dyrene i stalden i længere tid ikke var blevet passet, som de skulle, men fastholdt, at de var blevet fodret og vandet hver dag. Den døde gris havde han dog ikke observeret.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotodokumentation og i erklæring af 11. maj 2000 fra Fødevareregion Herning, at der i en periode har hersket dyreværnsmæssigt stærkt kritisable forhold i vildsvineholdet. Syv vildsvin, hvoraf det ene fandtes dødt, har været opbevaret i en delvist sammensunken bygning, der var uegnet til dyrehold. På grund af forvoksede klove og deraf følgende gangbesvær har grisene været henvist til at ligge i en blanding af gødning og urin uden mulighed for at finde hvile på et tørt, strøet leje og uden konstant adgang til foder og vand. Fodringen af de udegående dyr synes heller ikke at have imødekommet dyrenes behov, idet en so var mager, og flokkens foderstand fandtes under middel.

Pasningen af vildsvinene har ikke imødekommet dyreværnslovens krav til forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr. Forsømmelserne har påført dyrene høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 1. punktum.

Det fremgår af sagsakterne, at den ansvarlige for vildsvineholdet under sine tilsyn ikke har observeret det døde vildsvin, og at der ved besøg af politi og tilsynsførende dyrlæge den 9. maj 2000 ikke fandtes foder hos dyrene, ligesom ikke alle dyr havde adgang til vand. Såfremt det kan eftervises, at det dødfundne vildsvin var død som følge af sult og tørst, vil rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med ovenfor nævnte bestemmelser i dyreværnsloven.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt for groft uforsvarlig behandling en bøde på 2.500 kr.

0633-6.00

Skrivelse af 6. juni 2000 til politimesteren i Gråsten

En so, som ikke støttede på højre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Vognmanden havde set, at soen var halt, men mente, at det var forsvarligt at transportere den, idet den støttede på alle 4 ben. Han havde adskilt den fra de andre dyr under transporten. Leverandøren oplyste, at soen var kommet til skade, formentlig et ledbånd eller en forstrækning af højre forben. Han havde "smertebehandlet" soen i 6 dage med penicillin. Soen havde derefter gået i stallden i 14 dage, hvorefter leverandøren vurderede, at soen var egnet til slagtning, idet den kunne støtte på alle 4 ben.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes udfor albueleddet en blød hævelse beliggende under huden med en diameter på 10 cm. Ved indsnit sås hævelsen at bestå af en samling af bylder indlejret i nydannet bindevæv op til 12 mm i tykkelse og nydannet væv op til 7 mm i tykkelse. I albueleddet fandtes rigeligt med pusholdig ekssudat, og der var øget blodtilførsel til ledmembranen. På begge ledflader fandtes der hel eller delvis nedbrydning af ledbrusken. De fundne forandringer vurderes til at have en alder på ikke under 2 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Soen burde således ikke have været transporteret le-

vende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Ansvarshavende for soen burde efter den tilsyneladende resultatløse behandling have afhjulpet soens situation, hvilket bedst kunne være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette samt ved at lade soen transportere levende til slagtning har grisen været udsat for uforsvarligt behandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

Ansvarshavende for transporten har ved at transportere grisen levende til slagtning handlet uforsvarligt i strid med dyreværnslovens § 1 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov) samt § 11, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

Det fremgår af sagsakterne, at soen har været behandlet med penicillin. Såfremt denne behandling ikke er sket efter anvisning af en dyrlæge foreligger der en overtrædelse af § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinært brug samt §§ 4, stk. 2, jf. stk. 1, litra c og 7 a, stk. 9, 2. sidste punktum i lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990, som senest ændret ved lov nr. 403 af 10. juni 1997, om dyrlægegerning mv.

Afgørelse:

Tiltalte landmand straffedes med en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 8 dage. Tiltalte vognmand straffedes for overtrædelse af dyreværnsloven med en bøde på 1.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

1634-147.99

Skrivelse af 17. juni 1999 til politimesteren i København

En mand var af den opfattelse, at hans 5 måneder gamle hundehvalp skulle opdrages med korporlig afstraffelse. Anmelder havde både hørt og set afstraffelserne, der havde stået på i 2 måneder. Som led i afstraffelserne blev hunden spærret inde i et bur på 0,4 x 1,0 m.

Rådet udtalte:

Sigtede har erkendt at have slået sin 5 måneder gamle hundehvalp af racen Amerikansk Bulldog som led i dens opdragelse. Efter anmeldelsen af forholdet blev hvalpen fundet udpræget sky og krybende, men havde ikke synlige fysiske skader. Sigtede oplyste, at han bl.a. havde slået hunden med en kost og et støvsugerrør, samt at han havde sparket og slået den. Som led i afstraffelserne blev hunden spærret inde i et bur på 0,4 x 1,0 m.

Sigtede har således ikke behandlet sin hund omsorgsfuldt. Han har ved sin handlemåde udsat hvalpen for stærk smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 2. punktum.

Afgørelse:

Københavns Byret afsagde udeblivelsesdom for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1.

Straffen blev fastsat til en bøde på 3.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

1634-161.99

Skrivelse af 27. september 1999 til politimesteren i Hobro

En hund opholdt sig det meste af døgnet i et meget uhumsk, meget rodet kælderværelse på 5 gange 4 meter. Værelset lugtede stærkt af hund. Hunden blev

luftet nogle timer hver dag ved at blive lukket ud i haven. Hunden var tillidsfuld. Den var meget gangbesværet, især på bagbenene. Hunden havde desuden et stort hårløst, mørkfarvet parti på krydset, som tilsyneladende kløede meget, idet hunden viste tydeligt velbehag ved at blive kløet på stedet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten samt af erklæring af 14. maj 1999 fra kredsdyrlægeassistenten, at sigtede ikke har passet sin hund forsvarligt og i overensstemmelse med dens behov. Den var meget gangbesværet, især bagbenene ømmede den stærkt ved brug. Den havde et meget kløende, hårløst 25 cm x 15 cm stort hudparti på krydset. Hunden opholdt sig det meste af døgnet i et meget uhumsk, meget rodet kælderværelse på 5 gange 4 meter. Værelset lugtede stærkt af hund. Hunden blev luftet nogle timer hver dag ved at blive lukket ud i haven. Sigtede kunne ikke erkende, at der forelå nogen overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 og § 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Under hensyn til hundens art, alder og tilstand lagde Retten i Terndrup efter bevisførelsen til grund, at der forelå overtrædelse af dyreværnsloven.

Straffen blev fastsat til en bøde på 3.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

1634-162.99

Skrivelse af 14. september 1999 til politimesteren i Nakskov

En hund og en kat blev efterladt i et hus uden pasning. Vidneudsagn tydede på, at forholdet havde stået på i mindst 2 dage, måske mindst 7 dage. Ved anmeldelsen blev det konstateret, at katten tilsyneladende kunne finde vej ud i det fri, mens hunden ikke havde denne mulighed. Hunden havde adgang til noget snavset vand, men ikke foder. I alle husets rum sås utallige fækalier, de fleste fra hunden og et mindre antal fra en kat. Hunden blev ved et efterfølgende dyrlægeeftersyn fundet uden tegn på sygdom og i normal foderstand. Dyrenes ejer erkendte forholdet. Han mente dog, at han kun havde været borte fra bopælen i 2 dage.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn, at hunden og katten har været efterladt i huset i flere dage uden pasning og uden tilsikret aftale med andre om at tilse dem. Sigtede har således ikke efterlevet dyreværnslovens krav om, at dyr skal behandles forsvarligt, omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Ved sine forsømmelser har han udsat hunden og katten for væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer blev ved Retten i Nakskov for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, idømt en bøde på 1.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage. Hertil kom sagsomkostninger på 1.287,50 kr.

1634-179.99**Skrivelse af 15. februar 2000 til politimesteren i Hillerød**

En mand havde to Pomeranians udstationeret. Han blev anmeldt af hundenes ejer for mishandling af hundene. Begrundelsen var, at han havde fået den ene aflivet pga. gentagne epilepsianfald, den anden døde under operation for et stort lyskebrok. Lyskebrokket var på operationstidspunktet på størrelse med en grapefrugt og kompliceret med et stort sår i bunden af broksækken, fordi den slæbte på jorden. Denne hund var pludselig blevet dårlig, hvorfor dyrlægen blev tilkaldt. Der foreligger ikke oplysninger om, hvor længe lyskebrokket havde haft det ved operationstidspunktet store omfang eller hvor længe, det havde slæbt mod underlaget.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten og af dyrlægens erklæring af 25. august 1999, at hunden med lyskebrok tilsyneladende havde levet med sin tilstand i mange måneder. Hunden blev pludseligt syg over en nat, og af dyrlægens oplysninger fremgik det, at lyskebrokket var på størrelse med en grapefrugt. Brokket slæbte mod underlaget, f. eks. når hunden gik over et dørtrin. Dette havde forårsaget en kraftig betændelse i bunden af brokket. Hunden var meget øm for berøring af brokket. Den blev forsøgt opereret, men fik hjertestop under operationen, og genoplivning lykkedes ikke.

Sagsakterne indeholder ikke oplysninger om, hvor længe lyskebrokket har bestået i den størrelse, som det præsenterede sig ved operationen. Der er heller ikke detaljerede oplysninger om betændelsens karakter eller alder.

Rådet har noteret sig, at den, der havde ansvaret for hundens pasning, reagerede hurtigt ved at tilkalde dyrlæge, så snart det blev konstateret, at hunden var blevet syg. Under disse omstændigheder vil Rådet nære betæneligheder ved at anse dyreværnslovens bestemmelser for overtrådt.

Hvis det kan eftervises, at betændelsen i brokkets nederste del har bestået i flere dage uden behandling, har hunden været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. I så fald vil Rådet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder ikke, at der i forbindelse med hunden med epileptiske anfald findes dokumentation i sagsakterne for, at dyreværnslovens bestemmelser er overtrådt.

Afgørelse:

Politiet besluttede at indstille efterforskningen i sagen under henvisning til, at der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået.

Man lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at hundeejeren efter det oplyste i sagen reagerede hurtigt ved at tilkalde dyrlæge, så snart han opdagede, at hunden havde ondt.

1634-165.99

Skrivelse af 18. oktober 1999 til politimesteren i Grenå

Politimester PM anmodede Rådet om en udtalelse om, hvornår en hund kunne anses for at være voksen. Baggrunden var, at en hundeejer ved dom blev tilpligtet enten at lovliggøre sit hundehold i overensstemmelse med lovgivningen vedr. erhvervsmæssigt opdræt og handel med hunde, eller at nedbringe antallet af hunde til højst 6 voksne hunde af mindre race med et tillæg på et kuld hvalpe pr. voksen hund pr. år.

Rådet udtalte:

“Voksen” defineres rent sprogligt som værende vokset op og blevet fuldt udvik-

let både fysisk og mentalt. De fleste hunde af mindre og mellemstor race når 50% af deres voksenalvægt, når de er 4 måneder gamle. Denne hurtige tilvækst fortsætter, til de er 6-9 måneder gamle, medens voksenalvægten nås i ca. 1 års alderen. Samtidig indtræder kønsmodningen for de nævnte racer i 7-10 måneders alderen.

Efter Rådets opfattelse er en hund voksen, når dens kropsvægt er tæt på voksenalvægten, og den samtidig er blevet kønsmoden. Under forudsætning af korrekt fodring og pasning samt fravær af sygdom under opvæksten vil hunde af mindre race efter denne definition være voksne i ca. 9 måneders alderen. Der gøres samtidig opmærksom på, at der er stor variation i disse forhold mellem de enkelte hunderacer.

Afgørelse:

Denne forelås ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere årsberetning.

1634-163.99

Skrivelse af 27. september 1999 til politimesteren i Nakskov

En kat blev efterladt i en lejlighed uden tilsyn. Politirapporten indeholdt divergerende oplysninger om det manglende tilsyns varighed. I følge vidner var der ikke set eller hørt nogen personer i lejligheden i en måned. Kattens ejer hævdede derimod, at der ikke var gået meget over 2 døgn mellem hver gang, han havde tilset katten og givet den foder og vand. Gerningsstedsundersøgelsen viste, at der var et ubeskriveligt rod i hele lejligheden, der fandtes ikke foder til katten nogen steder, og den havde ikke adgang til vand. Katten blev i politirapporten bedømt til at være meget afmagret. Katten blev bragt til dyrlæge, der beskrev den som noget afmagret samt desuden meget tørstig og sulten, men ellers virkede den frisk og almenbefindendet var upåvirket. Den viste ikke tegn på sygdom udover diarré de første dage, hvilket godt kunne skyldes foderforandringen.

Rådet udtalte:

Som erkendt af sigtede har han i tre uger efterladt sin kat alene i sin lejlighed i perioder af mindst to døgn varighed. Som det fremgår af politirapporten havde katten ved gerningsstedsundersøgelsen hverken adgang til vand eller foder. I erklæring af 7. juli 1999 fra dyrlæge D blev den bedømt til at være afmagret. Den

var desuden meget tørstig og sulten, men ellers virkede den frisk og almenbefindendet var normalt. Katten har således ikke været passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Som følge af sigtedes forsømmelser har katten været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. pkt., en bøde på 1.500 kr. samt sagsomkostninger på 892,09 kr.

1634-170.99

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Svendborg

En hundeejer blev anmeldt, fordi hans to hunde tilsyneladende havde gået alene i hans lejlighed, uden at vidner havde set indehaveren af lejligheden i en hel weekend. Ved den efterfølgende undersøgelse konstaterede politiet, at lejligheden var beskidt, misligholdt og kraftigt stinkende. Hundene havde ikke konstant adgang til vand, og der kunne ikke findes hundefoder i boligen. Hundene blev bragt til internat og undersøgt af dyrlæge. Denne konstaterede, at den ene, en schæfer tæve på ca. 8 år iflg. ejer, var sygeligt mager og havde kronisk hudbetændelse pga. lopper. Der var massivt loppefund. Ligeledes havde den kronisk ørebetændelse i begge ører. Tilstanden skønnedes at have stået på i flere måneder. Den anden hund, en Golden Retriever hanhund på ca. 14 år iflg. ejer, var mager og havde ligeledes loppeeksem med fortykket hud over halepartiet som tegn på, at det havde stået på i længere tid. Den havde desuden et svagt bagparti tydende på svigtende nervefunktion med manglende reflekser i bagbenene. Den havde grå stær. Begge hunde bar præg af manglende pleje.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten og i erklæring af 10. august 1999 fra dyrlægen viser tydeligt, at der har hersket stærkt kritisable forhold i de to hundes pasning. De opholdt sig i en beskidt, misligholdt og kraftigt stinkende lejlighed. Ved anmeldelsen havde de ikke konstant adgang til frisk drikkevand og der var ikke foder til hundene i lejligheden. De var i meget dårlig ernæringstilstand, begge havde svære hudforandringer pga. loppeangreb, og den ene hund havde desuden

svigtende nervefunktion i bagparten. Hundenes dårlige helbredstilstand skønnes at have stået på i flere måneder. De har således ikke været passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov, hvorved de har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog udenretligt en bøde på 500 kr., hvortil kom sagsomkostninger på 2.223,75 kr. for transport, internatophold og dyrlægeundersøgelse.

1634-160.99

Skrivelse af 27. september 1999 til politimesteren i Svendborg

En mand blev anmeldt for at tøjre sine to blandingshunde til en lygtepæl uden for den lokale kro i en tynd stålwire på 1-1½ m. Ifølge vidneudsagn skete det ca. hver 2. dag og i 1 til 5-6 timer ad gangen; et vidneudsagn angav, at hundene kunne stå der i op til 12 timer. Hundeejeren oplyste selv, at hundene altid opholdt sig udenfor på gårdspladsen, både sommer og vinter. Sagsakterne indeholdt ingen oplysninger om hundenes mulighed for beskyttelse mod vejr og vind på gårdspladsen.

Rådet udtalte:

Det fremgår af anmeldelsen og af flere vidneudsagn, at sigtede ved mange lejligheder har tøjret sine to blandingshunde til en lygtepæl uden for den lokale kro i en tynd stålwire på 1-1½ m. Varigheden af opholdet uden for kroen har vekslet fra 1 til 12 timer. Sigtede har desuden oplyst, at hundene hjemme altid opholdt sig udenfor på gårdspladsen, både sommer og vinter. Sagsakterne indeholder ingen oplysninger om hundenes mulighed for beskyttelse mod vejr og vind på gårdspladsen.

Ved at tøjre sine hunde i en 1-1½ m lang wire i mange timer har sigtede udsat dem for væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 3. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte nægtede sig skyldig og blev ved Retten i Svendborg frifundet for overtrædelse af dyreværnsloven og hundeloven. Retten fandt det ikke ved de afgivne forklaringer bevist, at tiltalte havde gjort sig skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet. Statskassen betalte sagens omkostninger.

1634-180.99**Skrivelse af 14. april 2000 til politimesteren i Randers**

En kat var indespærret i badeværelset på et forladt kollegieværelse i mange dage og blev fundet død af kollegiets inspektør. Denne inspicerede værelset pga. 5 måneders restance med huslejen. Ud over den døde kat påvistes indtørret katteafføring i både stue og badeværelse. Værelset bar præg af fraflytning pga. møblernes tilfældige placering på gulvet i stuen. En del kosmetikartikler lå væltet ned på gulvet i badeværelset. Værelsets lejer nægtede at have indespærret katten på badeværelset, samt at det var hendes kat. Hun forklarede, at værelset havde været udlånt til en anden person, hvis identitet politiet ikke har kunnet fastslå. Heller ikke vidner blandt de omkringboende kollegianere har set denne person.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt af anmeldelsen og vidneforklaringer, at katten har været spærret inde i kollegieværelsets baderum i mange dage. Den har haft adgang til vand i toiletet, men der var ingen tegn på, at den har været fodret. Da anmelderen fandt katten død påvistes indtørret katteafføring både i stue og badeværelse. Kollegieværelset bar præg af fraflytning.

Det er således overvejende sandsynligt, at katten er død af sult. Dyreværnslovens krav om, at dyr skal passes omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov er ikke opfyldt. Katten har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Randers idømt fællesstraf af betinget (1 år) fængsel i 30 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Skrivelse af 21. september 2000 til Fødevareregion Nordøstsjælland

En steriliseret hunkat på 12 år, race huskat, blev på ejerens ønske aflivet en formiddag hos dyrlæge D-1, der først injicerede 1,3 ml Ketalar plus 0,4 ml Plegicil i samme sprøjte intramuskulært i venstre lår. Da anæstesi var indtrådt, injicerede dyrlæge D-1 15 ml 30% pentobarbitalnatrium intraperitonealt (i bughulen), ifølge dyrlægen "direkte i leveren". Efter ca. 20 minutter blev hjerteaktionen kontrolleret med stetoskop; det blev herved konstateret, at hjerteaktionen ikke var hørbar, og at åndedræt ikke var synligt. Katten blev herefter udleveret til ejerne med oplysningen om, at den var død. Ca. 9 timer senere blev samme kat indbragt på en anden dyreklinik hos dyrlæge D-2, fordi dyrlæge D-1 ikke var at træffe. Ejerne havde konstateret livstegn hos katten. Dyrlæge D-2 konstaterede bl.a. ikke målbar temperatur med alm. lægetermometer, kold hud, ikke følbart puls og uhyre svag hjerteaktion med flimren, ca. 384 slag pr. minut. Katten respirerede tydeligt ca. 3 gange pr. minut. Den reagerede ved nåleprik på baglemmerne. Dyrlæge D-2 aflivede katten.

Rådet udtalte:

Rådet finder, at den beskrevne aflivningsprocedure er veterinærfagligt korrekt. Ved den efterfølgende kontrol har dyrlægen foretaget et fejlskøn, idet katten stadig var levende med synligt åndedræt og svagt hørbar hjerteaktion 9 timer efter den udførte aflivningsprocedure.

Rådet kan ikke udelukke, at hjerte- og åndedrætsfunktion har været så svagt udtalte, at de ikke har været konstaterbare på undersøgelsestidspunktet. På det foreliggende grundlag finder Rådet derfor ikke, at der foreligger en overtrædelse af dyrlægelovens § 7, stk. 1.

Rådet finder, at hændelsesforløbet er meget usædvanligt. Erfaringen viser, at katte normalt vil dø hurtigt som følge af den beskrevne aflivningsprocedure og dosering af pentobarbitalnatrium.

Dyrlægen har i nærværende sag udleveret katten til klienten efter konstatering af ophør af hjerte- og lungefunktion, hvilket er en almindelig anvendt procedure i dyrlægepraksis. Rådet finder ikke, at denne procedure er tilstrækkelig, og vil med udgangspunkt i sagen udsende en anvisning til praktiserende dyrlæger om ikke efter kemisk aflivning af dyr at udlevere dyret til dets ejer før konstatering af mere sikre døds-kriterier.

Afgørelse:

Fødevareregion Nordøstsjælland, Veterinærafdelingen henholdt sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse og fandt derfor, at dyrlægen ikke havde handlet i strid med § 7, stk. 1, i dyrlægeloven.

Sagen gav anledning til, at rådet udsendte omtalte meddelelse til praktiserende dyrlæger. Denne er at finde under afsnittet E. Andre sager.

1634-185.00**Skrivelse af 30. august 2000 til politimesteren i Køge**

I forbindelse med anmeldelse om manglende tilladelse til erhvervsmæssig handel med dyr blev det konstateret, at et antal hunde ikke blev passet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Ved dyrlægens besøg på ejendommen opholdt der sig 7 hunde i en uisoleret bygning, hvor flere ruder manglede. Der var ingen varmekilde i bygningen, og der var en del fugt og træk fra de manglende ruder. Hundene havde ikke ophøjet isoleret soveleje. Der var ikke afløb fra gulvet. Der var utilstrækkeligt lys i boksene, hvori hundene befandt sig. Der var utætte vinduer og døre, som skabte kulde og træk i hundeboksene. Et fællesrum for hundene, der heller ikke var tæt for vind, var uegnet til ophold for hunde pga. bygningsaffald og andet affald. Hundenes pelse virkede matte og uplejede, og hundenes ben og bug var beskidte af opholdet i boksene.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten samt erklæring af 28. februar 2000 fra Fødevareregion Ringsted, at der herskede uforsvarlige forhold for 7 hunde. Ved Fødevareregionens besøg på ejendommen opholdt hundene sig i en uisoleret bygning, hvor flere ruder manglede. Der var ingen varmekilde i bygningen, og der var en del fugt og træk fra de manglende ruder. Hundene havde ikke ophøjet isoleret soveleje. Der var ikke afløb fra gulvet. Der var utilstrækkeligt lys i boksene, hvori hundene befandt sig. Der var utætte vinduer og døre, som skabte kulde og træk i hundeboksene. Et fællesrum for hundene, der heller ikke var tæt for vind, var uegnet til ophold for hunde pga. bygningsaffald og andet affald. Hundenes pelse virkede matte og uplejede, og hundenes ben og bug var beskidte af opholdet i boksene.

Hundene er således ikke behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling

af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 3. punktum. Der henvises i øvrigt til lov om hunde, § 7.

Afgørelse:

Tiltalte udeblev fra Retten i St. Heddinge og blev for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2, § 3, stk. 1, 1. og 3. pkt., og § 18, stk. 1 og 2, idømt en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

1634-181.99

Skrivelse af 16. marts 2000 til politimesteren i Gladsaxe

To hunde blev efterladt i en lejlighed. Ifølge vidner var de uden tilsyn i 3 dage, indtil forholdet blev anmeldt. Den ansvarlige for hundene forklarede, at hun havde tilset, vandet og fodret hundene hver dag indtil anmeldelsen, hvor hundene blev fjernet fra lejligheden på politiets foranledning. Da hundene blev fundet af politiet, var der hverken mad eller vand ved dem, og der lå flere afføringer samt pletter af urin i de to rum, hvor hundene opholdt sig.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneforklaringer samt af anmeldelsen fra naboer, at de to hunde havde været efterladt i 3 dage uden tilsyn. Da hundene blev fundet af politiet, var der hverken mad eller vand ved dem, og der lå flere afføringer samt pletter af urin i de to rum, hvor hundene opholdt sig. Den ansvarlige for hundenes pasning forklarede derimod, at hun havde tilset, vandet og fodret dem hver dag.

Såfremt det lægges til grund, at de to hunde har været efterladt uden tilsyn, vanding og fodring i 3 dage, har de ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. De har ved disse forsømmelser været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil i så fald anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Såfremt den ansvarlige har tilset, fodret og vandet hundene hver dag, vil rådet nære betænkelighed ved at anse, at dyreværnslovens bestemmelser er overtrådt.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Gladsaxe frifundet, idet der ikke kunne skaffes bevis for, at tiltalte havde undladt en gang i døgnnet at tilse sine hunde.

0634-4.00**Skrivelse af 16. oktober 2000 til politimesteren i Nakskov**

En kat var efterladt i en fraflyttet lejlighed. Et vidne havde været opmærksom på katten i 8 dage, hvor der ikke blev iagttaget besøg af personer i lejligheden. Forholdet blev anmeldt, og efterfølgende blev det konstateret, at katten var spærret inde i køkkenet. Katten blev beskrevet som forholdsvis velnæret; den virkede desperat og ville ud. I køkkenet fandtes på gulvet en tom madskål og en tom vandskål. Katten havde adgang til et toilet, hvor der stod en kattebakke fyldt op med katteafføring, ligesom der lå afføring på gulvet. Katten kunne ikke nå vandet i toiletkummen. Under køkkenbordet stod en næsten fyldt pose hundefoder.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn, at katten har været efterladt alene i 8 dage i en lejlighed uden tilsyn og uden adgang til vand og egnet foder. Den har således ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Den mangelfulde pasning har udsat katten for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. punktum, en bøde på 1.000 kr.

0634-12.00**Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Sønderborg**

En 10 år gammel hanhund af racen Japaneser blev bragt til dyrlæge med henblik på aflivning. Årsagen var, at ejeren, der havde to hunde, var blevet pålagt at aflive den ene, fordi boligforeningen, hvor hun boede, kun tillod hold af en hund. Hunden var i en tilstand af meget mangelfuld pleje. Dens pels i området på bag-

siden af lårene og under halen var sammenkittet af flere dages afføring til en ca. 10 x 10 x 15 cm stor stinkende indtørret masse, som fuldstændigt lukkede for passage fra endetarmsåbningen. Begge ører var sæde for en voldsom kronisk øregangsbetændelse med fortykkelse af huden og deraf følgende forsnævring af øregangen samt rigelige mængder betændelsesekssudat (pusflåd) klistret ind i hårene og løbende fra ørerne. Hundens kløer var forvoksede i en bue ind under poterne. Den havde desuden betændelse i munden. Dyrlægen anmeldte forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af anmeldelsen af 31. maj 2000 fra dyrlægen og af politirapporten med vedlagte fotooptagelser, at hunden var i en tilstand af meget mangelfuld pleje. Dens pels i området på bagsiden af lårene og under halen var sammenkittet af flere dages afføring til en ca. 10 x 10 x 15 cm stor stinkende indtørret masse, som fuldstændigt lukkede for passage fra endetarmsåbningen. Begge ører var sæde for en voldsom kronisk ildelugtende øregangsbetændelse med fortykkelse af huden og deraf følgende forsnævring af øregangen samt rigelige mængder betændelsesekssudat (pusflåd) klistret ind i hårene og løbende fra ørerne. Hundens kløer var forvoksede i en bue ind under poterne. Den havde desuden betændelse i munden.

Den, der har haft ansvaret for hundens pasning, har ikke opfyldt dyreværnslovens krav om, at dyr skal behandles omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Hunden burde langt tidligere være blevet bragt til dyrlæge til behandling eller aflivning. Den har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 500 kr.

0634-18.00

Skrivelse af 27. februar 2001 til politimesteren i Nakskov

Efter anmeldelse konstaterede politi og en tilkaldt dyrlæge, at en Newfoundlandshund eller blanding heraf, hanhund af ubestemmelig alder, opholdt sig

alene i et aflåst hus. Hunden havde kun adgang til et soveværelse og en udestue. Undersøgelse af stedet tydede på, at indehaveren af huset ikke havde været på stedet i flere dage. Gulvene overalt i hundens råderum var meget tilsmudsede af flere dage gamle og nyligt afsatte fækalier og fugt. Hunden havde dog mulighed for tørt leje på et mindre flisebelagt område i udestuen. Der var en tom foder-skål og en gammel gryde med plumret, beskidt vand i soveværelset. Hunden var meget sulten.

Dyrlægens undersøgelse viste, at hunden var under middel i foderstand. Den var let slinger i bagparten. På alle lemmer, bugen og i ansigtet var den slemt angrebet af loppeallergi. Denne tilstand havde med sikkerhed stået på i ugevis, eftersom huden disse steder var meget fortykket, sortfarvet og hårløs.

Rådet udtalte:

Som det fremgår af politirapporten og erklæring af 4. august 2000 fra dyrlægen, har hunden været efterladt i huset uden tilsyn i flere dage. Den er ikke blevet fodret dagligt, og den har ikke haft adgang til rent og frisk drikkevand. Gulvene overalt i hundens råderum var meget tilsmudsede af flere dage gamle og nyligt afsatte fækalier og fugt.

Hundens foderstand var under middel, og ved politiets undersøgelse viste den stærk sult. Den var let slinger i bagparten. På alle lemmer, bugen og i ansigtet var den slemt angrebet af loppeallergi, med fortykket, sortfarvet og hårløs hud. Denne tilstand har stået på i ugevis, og burde langt tidligere være søgt afhjulpet, enten ved undersøgelse og behandling hos en dyrlæge eller ved aflivning.

Hunden har således ikke været passet og fodret forsvarligt og i overensstemmelse med sine behov. Ved disse forsømmelser har hunden været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 2.000 kr.

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Ringsted

En Newfoundlandshund, tæve, strejfede om hos naboerne for at tigge noget spiseligt. Hunden var i længere perioder overladt til sig selv uden regelmæssige tilsyn og pasning. Hunden boede i en nedlagt landbrugsejendom, hvor den kunne gå i læ i laden.

Rådet udtalte:

Det fremgår af sagsakterne, at der ikke har været dagligt tilsyn og pasning af hunden, herunder tilsikring af daglig fodring og konstant adgang til frisk drikkevand. Der har ligeledes ikke været indrettet særligt opholdssted for hunden.

Hunden har således ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, 1. pkt.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved udeblivelsesdom for Dommeren i Ringsted for overtrædelse af hundeloven og dyreværnsloven idømt en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 1.000 kr. vedrørende hunden.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FÅR OG GEDER

1635-34.99

Skrivelse af 14. september 1999 til politimesteren i Nakskov

En kommune henvendte sig til politiet vedrørende dyreholdet hos et ægtepar, som i længere tid havde været dybt alkoholiserede. Konen havde forladt hjemmet for nogle dage siden, og manden havde ikke været i stand til at passe dyrene. Politi og dyrlæge fandt nogle høns, en hund og nogle katte, alle i normal foderstand, men uden adgang til foder og vand. Et græssende lam var i normalt huld. I en udendørs fold fandtes et dødt får tilsyneladende i normal foderstand. I stalden fandtes 2 udtørrede kadavere af får samt skelettet af et nyfødt lam. Bag de døde får lå en stor bunke gødning som tegn på, at fårene ikke havde været i stand til at bevæge sig i nogen tid før dødens indtræden. Ægteparret, som blev sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven, kunne erkende forholdet, men havde ikke yderligere bemærkninger til dette.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i erklæring af 4. juni 1999 fra dyrlægen, at der i en længere periode har hersket dyreværnsmæssigt kritisable forhold i sigtedes husdyrhold. Sigtede burde have afhjulpet de dødfundne fårs og lams situation enten ved at tilkalde dyrlæge med henblik på diagnostik og behandling eller ved at lade dem aflive. I stedet har sigtede ladet fårene dø af sig selv, og fundene fastslår, at de to døde får i stalden ikke har været i stand til at bevæge sig i en periode før dødens indtræden. Det fremgår derudover, at en hund, nogle katte og nogle høns ikke har haft konstant adgang til foder og vand.

Sigtede har ikke imødekommet dyreværnslovens krav om omsorgsfuld behandling og tilsyn og har ved sine forsømmelser påført dyrene betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, 2.punktum, og stk. 3. Rådet har ikke på grundlag af sagens akter været i stand til at fastslå dødsårsagen vedrørende de to dødfundne får og et lam i fårestalden. Såfremt det kan fastslås, at dyrene er døde som følge af sult og tørst, har forholdet karakter af mishandling.

Forholdets karakter bør sammen med sigtedes personlige forhold føre til overve-

jelser af, om sigtede med hjemmel i dyreværnslovens § 29 skal frakendes retten til at eje og beskæftige sig med dyr i en nærmere fastsat periode.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejere udeblev fra Retten i Nakskov og blev for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 3, idømt en bøde på hver 2.500 kr. Forvandlingsstraffen var i begge tilfælde hæfte i 6 dage. De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

1635-33.99

Skrivelse af 13. august 1999 til politimesteren i Hobro

En mand blev anmeldt for vanrøgt af sine 3 geder. Politi og dyrlæge fandt i stalden en afmagret ged, der ikke var i stand til at rejse sig. Den afkræftede ged blev aflivet af dyrlægen, der vurderede, at geden var syg. Udendørs fandtes 2 geder, hvoraf den ene var mager. Ejeren fik påbud om at lade geden undersøge af en dyrlæge. Sigtede erkendte overtrædelse af dyreværnsloven og forklarede til politirapporten, at han selv forgæves havde forsøgt af behandle den aflivede ged.

Rådet udtalte:

Sigtede har ikke behandlet sine geder omsorgsfuldt. Han burde for længst have tilkaldt dyrlæge til den afkræftede ged, der måtte aflives af dyrlægen. Ved sine forsømmelser har han påført geden betydelig grad af lidelse, smerte, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog ved Retten i Terndrup en bøde på 1.000 kr. samt sagens omkostninger til dyrlæge 1.637,50 kr. Forvandlingsstraffen for bøden er hæfte i 6 dage.

1635-30.99

Skrivelse af 2. juli 1999 til politimesteren i Roskilde

En fåreflok fandtes at gå ude uden mulighed for at søge læ i læskur samt hvile på tørt, strøet leje. Endvidere fandtes 3 får at være tydeligt afmagrede samt 1 i

dårlig ernæringstilstand. Et får lå dødt på marken, dele af dyret var fortæret af en ræv. Anmeldende dyrlæge foretog obduktion på stedet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt dyrlæges erklæring af 24. januar 1999, at sigtede ikke har passet og plejet hans fåreflok i overensstemmelse med deres fysiologiske behov. Således fandtes 3 tydeligt afmagrede får samt et i dårlig ernæringstilstand. Endvidere fandtes et får at være dødt. Ved undersøgelsen af det døde får fandtes det at være stærkt afmagret. Intet sted fandtes der organfedt. Muskulaturen var meget bleg og uden fedtdække. Bughulen fandtes at være sæde for en kronisk betændelse. Leveren var sæde for en voldsom, kronisk leverdegeneration. Galdegangene samt galdeblæren var stærkt fortykket. Ved gennemskæring påvistes store mængder leverrikter.

Dyr, der går ude døgnet rundt under vinterlige forhold, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor de alle samtidig kan søge hvile på tørt, strøet leje. De skal desuden tilføres supplerende foder, og der skal året rundt være adgang til frisk drikkevand. Disse krav er ikke efterkommet i sigtedes fårehold.

Sigtede burde for længst have fået sine dyr behandlet. Ved sin handlemåde har han udsat dyrene for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1, sidste punktum.

Afgørelse:

Retten i Roskilde fandt, at tiltalte ikke havde tilset sine dyr tilstrækkeligt, idet tiltalte ikke havde opdaget, at et får var sygt, samt at der var 3 får, der var afmagrede. Tiltalte havde dermed ikke behandlet sine dyr forsvarligt og havde dermed overtrådt dyreværnslovens § 1. Retten fandt endvidere, at tiltalte ved ikke at have sikret sig, at dyrene blev behandlet mod sygdom, ikke havde behandlet dyrene tilstrækkeligt omsorgsfuldt og dermed tillige havde overtrådt dyreværnslovens § 2. Efter bevisførelsen fandt retten ikke, at der var ført bevis for, at tiltalte havde overtrådt dyreværnslovens § 3. Straffen blev fastsat til en bøde på 3.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage. Statskassen betalte sagens omkostninger.

Skrivelse af 2. juli 1999 til politimesteren i Løgstør

En fåreavler blev tilkendt en bøde for i november 1998 at lade sine får gå ude døgnet rundt uden sikring mod vejrliget og uden adgang til drikkevand, og der blev samtidigt udstedt pålæg om normalisering af forholdene. I forbindelse med fornyet anmeldelse i begyndelsen af januar 1999 konstateredes, at pålægget ikke var efterkommet for en del af fårenes vedkommende. I en stald med ca. 200 lam fandtes 35 afmagrede, selvdøde lam samt 13 afmagrede lam med kramper, der var ude af stand til at rejse sig. Fodertildelingen var utilstrækkelig, og vandtrugene var tomme. I stalden med moderfår måtte et får aflives. Ved politiets og kredsdyrlægens foranstaltning blev pasningssituationen nogenlunde genoprettet. Ved fornyet anmeldelse i begyndelsen af februar 1999 aflivede politiet et får, der var forsøgt aflivet med boltpistol og anbragt i en bunke med ca. 30 døde får og lam. Tilsynet med de læmmende får var helt utilstrækkeligt, hvilket resulterede i høj fåre- og lammedødelighed, ligesom dyrene nu ikke blev fodret efter behov. Der blev meddelt pålæg om ansættelse af medhjælp, og at en praktiserende dyrlæge 2 gange ugentlig skulle tilse fåreholdet med henblik på at sikre pasning efter behov.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten og i erklæringerne fra kredsdyrlæge-embedet, at der i perioden november 1998-februar 1999 har hersket dyreværnsmæssigt uacceptable forhold i sigtedes fårehold. Forholdene har generelt været præget af et utilstrækkeligt og ukvalificeret tilsyn med det omfattende fårehold med deraf følgende mangelfuld fodring, vanding og pleje af dyrene.

Rådet har især hæftet sig ved følgende forhold:

Ifølge erklæringer fra kredsdyrlægeembedet af 7. januar, 22. januar og 18. februar 1999 blev der i lammestalden fundet 35 stærkt afmagrede døde lam og 13 afmagrede lam i døende tilstand. De sidstnævnte blev aflivet, og obduktionserklæring af 22. januar 1999 fra dyrlæge D dokumenterer, at lammenes afkræftede tilstand med overvejende sandsynlighed skyldtes sult og tørst. Rådet finder det overvejende sandsynligt, at de dødfundne lam er døde af samme årsag.

Utilstrækkeligt tilsyn har sammen med mangelfuld fodring og pleje resulteret i de uacceptable forhold for de læmmende får, hvor flere får døde i afmagret til-

stand, og dødeligheden blandt de nyfødte lam var høj. Sigtede synes ikke trods gentagne henstillinger at have vist forståelse for at så mange læmmende får behøver flere daglige tilsyn, samt at voksende lam og drægtige får stiller særlige krav til fodring og pasning.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten, at sigtede ikke har efterkommet pålægget af 7. december 1998, hvorefter der skulle etableres mulighed for, at dyrene kunne søge ly, læ og tørt leje. Ifølge oplysningerne til politirapporten fandtes ved besøg i besætningen den 5. januar 1999, at ca. 70 får gik på en strandeng uden mulighed for at søge ly, læ og tørt leje.

Sigtede har ikke efterkommet dyreværnslovens krav til omsorgsfuld pleje af dyrene, og har ved sine gentagne forsømmelser påført dyrene højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Hvorvidt hr. XX skal betragtes som medansvarlig for dyrenes pasning og tilsyn i perioden og dermed inddrages i forholdet må bero på en juridisk vurdering.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnsloven §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, sidste punktum, og stk. 3.

Under hensyntagen til forholdets gentagne og grove karakter skal rådet indstille, at sigtede jf. dyreværnslovens § 29, fratages retten til for et nærmere fastsat tidsrum at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med får.

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten og i erklæring fra kredsdyrlægeembedet af 9. februar 1999, at politiet ved besøg i besætningen den 6. februar 1999 måtte aflive et får, der ca. 3 timer tidligere var søgt aflivet af hr. XX med en boltpistol og derefter anbragt i en bunke med døde får. Hr. XX har ikke efterlevet dyreværnslovens krav om, at den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1 og §13, stk. 1, første punktum.

Skrivelse af 23. december 1999 til politimesteren i Løgstør

Rådet blev tilsendt supplerende sagsakter.

Rådet udtalte:

De supplerende sagsakter, herunder de veterinærfaglige udtalelser fra KVL af 15. marts 1999 (bilag 3) og fra dyrlæge D (bilag 4) samt oplysningerne i politirapporten og udskrift af retsbogen for retten af 15. juni 1999 giver ikke Sundhedsrådet anledning til at ændre udtalelse af 2. juli 1999 vedrørende forholdene i fåreholdet i perioden november 1998- februar 1999.

Afgørelse:

Tiltalte direktør og daglige leder i aktieselskabet blev ved retten i Fjerritslev fundet delvis skyldig og for blandt andet overtrædelse af dyreværnsloven idømt betinget fængsel i 30 dage.

Retten lagde vægt på det store antal dyr og varigheden henholdsvis, at tiltalte ikke tidligere var straffet og den lange sagsbehandlingstid.

De tiltalte skulle solidarisk betale sagens omkostninger, tiltalte direktør herunder omkostninger, der relaterede sig til pålæggene.

Tiltalte direktør frakendes for 5 år retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr.

Aktieselskabet blev idømt en bøde på 10.000 kr. Udstedte pålæg blev opretholdt.

Dommen blev anket.

0635-4.00

Skrivelse af 15. december 2000 til politimesteren i Tønder

Et vædderlam havde i besætningen brækket venstre bagben. Lammet var blevet indfanget, det både spiste og drak. Leverandøren mente derfor ikke, at lammet havde lidt. Han transporterede selv lammet til slagteriet 24 timer efter, skaden var sket. Veterinærkontrollen på slagteriet anmeldte forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår tydeligt i politirapporten med vedlagte fotos samt i dyrlægens anmeldelse af 1. september 2000, at der vedrørende vædderlammet har hersket dyreværnsmæssigt uacceptable forhold. Således fandtes vædderlammet at have et

komplet skråbrud af skinnebenet. Knoglespidsen havde perforeret muskler og benhinder og forårsaget udbredte blødninger under huden på benets inderside. Ved indsnit på brudstedet fandtes en større ca. 1 døgn gammel blødning i vævet omkring bruddet. Vædderlammet burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund vil rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum i nugældende lov).

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 2.500 kr.

0635-2.00

Skrivelse af 29. december 2000 til politimesteren i Aalborg

En vædder, der var springhalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Den nederste del af benet hang i en ufysiologisk stilling. Benet var tydeligt brækket. Bruddet var åbent, og det blødte let fra såret. Ejeren havde selv transporteret dyret i en trailer, der havde en glat bund og ikke var forsynet med nogen form for strøelse. Ejeren erkendte forholdet og oplyste, at vædderen havde brækket benet i løbet af natten. Han havde vurderet, at det var hurtigere at køre dyret til slagteriet end at tilkalde dyrlæge med henblik på aflivning.

Rådet udtalte:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte vædder og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben fandtes midt på piben et tværbrud, som var omgivet af blødninger og ødem. Omfanget af bløddelsskaden kunne ikke yderligere bestemmes, idet benet ved modtagelsen var præpareret. Mikroskopisk undersøgelse af bløddelene omkring bruddet viste omfattende ødem og infiltration af inflammatoriske celler, men ingen synlige reparatoriske forandringer.

ger. De fundne forandringer tyder på, at bruddet er opstået 4-12 timer inden dødens indtræden. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halt, således som det også fremgår af anmeldelsen.

Lægges ovennævnte til grund, burde vædderen således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov), samt § 2, 1. og 2. punktum, § 11, stk. 4, sidste punktum, § 16, stk. 1, og § 18, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Rådet udtaler sig ikke om sanktioner, men skal henvide til Rådets årsberetninger fra de senere år, hvor sanktioner i lignende forhold er omtalt.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 3.000 kr.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FJERKRÆ OG FUGLE

1636-38.98

Skrivelse af 1. september 1998 til politimesteren i Frederikshavn

Sigtede blev anmeldt for at have skudt duer fra sin bopæl, og i flere tilfælde var duerne blevet anskudt.

Rådet udtalte:

Som det fremgår af politirapporten og som erkendt af sigtede, har denne i flere tilfælde anskudt duer ved sin bopæl. I mindst 3 tilfælde døde duerne ikke straks af skuddene. Sigtede har således ikke sikret sig, at aflivning af duerne er sket så hurtigt og smertefrit som muligt.

Sigtede har ved sin handlemåde påført duerne høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven (lov nr. 386 af 6. juni 1991) § 1 og 13, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Sæby idømt straf af 10 dagbøder à 400 kr. for overtrædelse af bl.a. dyreværnsloven. Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 10 dage. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer, 3.500 kr. ekskl. moms.

1636-41.98

Skrivelse af 5. marts 1999 til politimesteren i Nakskov

Sigtede havde med stor fart sejlet direkte ind i en flok svaner, hvorved en blev påsejlet. Sigtede slog denne flere gange med en bådshage. Da sigtede forlod stedet, var svanen ikke død.

Rådet udtalte:

Beskrivelsen i politirapporten samt obduktionserklæring af 29. september 1998 fra Statens Veterinære Serumlaboratorium viser, at dyret har været udsat for

smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Således fandtes blødninger under huden samt kraftige blødninger i hovedregionen, og hjerneskallen var knust.

Det fremgår af vidneforklaringen i politirapporten, at sigtede forsætligt sejlede ind i svanen. Såfremt dette har været tilfældet, har han udsat dyret for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Ved det efterfølgende forsøg på at aflive svanen med en bådshage har det ikke været muligt for sigtede at sikre sig, at dyret blev aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt. Sigtede har derved overtrådt dyreværnslovens § 1.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved Retten i Nakskov idømt en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger. Ved skyldsspørgsmålet lagde retten navnlig vægt på den meget sikre, detaljerede og troværdige forklaring afgivet af vidnet. Ved strafudmålingen lagde retten navnlig vægt på udtalelsen fra vidnet og fra Det Veterinære Sundhedsråd, hvorefter påsejlingen måtte antages at være sket forsætligt, og aflivningsforsøget måtte betragtes som groft uforsvarlig behandling af dyr.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE ANDRE DYR

1637-40.98

Skrivelse af 26. februar 1999 til politimesteren i Slagelse

Anmelder havde reageret på en avisartikel, hvor det blev anbefalet haveejere, der var plaget af muldvarpe, spidsmus o.l., at sætte spande med vand op, således at dyrene druknede heri.

Rådet udtalte:

Det er Rådets opfattelse, at den aflivningsmetode, som her er beskrevet, er helt uegnet til aflivning af dyr. Det er ikke muligt at sikre sig, at dyreværnslovens krav om, at døden skal indtræde så hurtigt og smertefrit som muligt, kan efterkommes. Dyret vil blive udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst.

Rådet vil betegne metoden som værende groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §1 og § 13, stk. 1.

Afgørelse:

Politimesteren henlagde sagen, idet der ikke fandtes at være rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået.

1637-35.98

Skrivelse af 13. november 1998 til Københavns Politi

Ejeren af angiveligt steriliserede fritter konstaterede efterfølgende, at dyrene kom i løbetid. En efterfølgende dyrlægeundersøgelse viste, at fritterne var fejlopererede. De fejlopererede fritter kunne føres tilbage til en dyrehandel, hvor operationerne var blevet udført af en medarbejder A og to langtidsledige B og C. Operationerne blev ofte overværet af dyrehandlens ejer D. Derudover blev der på stedet kastreret hanfritter, fjernelse af analkirtler samt foretaget vaccinationer. Som bedøvelsesmiddel blev der anvendt Ketalar og Rompun. Operationerne blev gennemført uden brug af aseptik. Dele af livmoderen blev fjernet med loddekolbe. Det oplystes, at fritter med tarmfremfald efter operationen blev anvendt som levende føde for ugler. I nogle tilfælde blev de anvendt dagen efter operationen som levende føde.

Rådet udtalte:

Sigtede A erkender at have bedøvet og opereret fritter med det formål at fore-

tage sterilisering eller kastration samt fjernelse af analkirtler. Alene herved har sigtede, da denne ikke er dyrlæge, overtrådt dyrlægelovens § 4, stk. 2. (jf. lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990 om veterinærvesenet samt om udøvelse af dyrlægegering).

Ved anvendelse af bedøvelsesmidler har sigtede tillige overtrådt § 3, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinær brug.

De operative indgreb er foretaget uden antydning af aseptiske tiltag. De er ligeledes foretaget uden sagkundskab for bedøvelse og den postoperative fases forløb.

Sigtede har anvendt opererede fritter med postoperativt tarmfremfald som levende føde for ugler, angiveligt undertiden først dagen efter tarmfremfaldets konstatering.

Det er senere af dyrlæger konstateret, at en del af sterilisationerne var ufuldstændige, idet æggestokkene og undertiden dele af livmoderen ikke var fjernet. Dette indebærer, at fritten vil komme i brunst, hvilket kan være dødeligt for en fritte holdt i fangenskab. Der er også senere af dyrlæger konstateret beskadigelse af endetarmen opstået under fjernelse af analkirtlerne.

Ved disse handlinger har sigtede overtrådt Dyreværnslovens §§ 1, 2 og 14, stk. 1. På grund af handlingernes systematiske og omfattende karakter vil rådet karakterisere disse som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Det Veterinære Sundhedsråd har ved skrivelse af 10. oktober 1997 udtalt, at fjernelse af analkirtler er uacceptabelt, idet rådet finder, at formålet med indgrebet er at tilpasse dyrene til en tilværelse som hobbydyr.

Sigtede B og C blev oplært i ovennævnte operationer af A. Begge erkender at have bedøvet og opereret fritter med det formål at foretage sterilisering eller kastration samt fjernelse af analkirtler. Alene herved har begge sigtede, da disse ikke er dyrlæger, overtrådt dyrlægelovens § 4, stk. 2. (jf. lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990 om veterinærvesenet samt om udøvelse af dyrlægegering).

Ved anvendelse af bedøvelsesmidler har de sigtede tillige overtrådt § 3, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinær brug.

De operative indgreb er foretaget uden antydning af aseptiske tiltag. De er ligeledes foretaget uden sagkundskab for bedøvelse og den postoperative fases forløb.

Det er senere konstateret, at en del af sterilisationerne var ufuldstændige, idet æggestokkene og undertiden dele af livmoderen ikke var fjernet. Dette indebærer, at fritten vil komme i brunst, hvilket kan være dødeligt for en fritte holdt i fangenskab. Der er også senere konstateret beskadigelse af endetarmen opstået under fjernelse af analkirtlerne.

Ved disse handlinger har begge sigtede overtrådt Dyreværnslovens §§ 1, 2 og 14, stk. 1. Rådet vil karakterisere handlingen som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Det Veterinære Sundhedsråd har ved skrivelse af 10. oktober 1997 udtalt, at fjernelse af analkirtler er uacceptabelt, idet rådet finder, at formålet med indgrebet er at tilpasse dyrene til en tilværelse som hobbydyr.

Hvorvidt der foreligger formildende omstændigheder p.g.a. de sigtedes ansættelse som langtidsledige fra kommunen, må bero på juridiske overvejelser.

Såfremt det kan påvises, at dyrlægerne E og F har instrueret samt været vidne til, at lægfolk har foretaget de nævnte operationer, har de overtrådt både dyreværnsloven og dyrlægeoven.

For så vidt angår D fremgår det af sagsakterne, at han adskillige gange har overværet de operative indgreb. Rådet henleder opmærksomheden på, at der herved synes at foreligge medvirken til de nævnte overtrædelser.

Rådet skal desuden henlede opmærksomheden på, at de sigtede ved at udstede vaccinationsattester synes at have overtrådt bestemmelserne i straffelovens 19. kapitel om forbrydelser vedrørende bevismidler.

På grund af forholdets grovhed og omfattende og systematiske karakter finder rådet, at det bør overvejes, at frakende tiltalte retten til at eje, bruge eller passe dyr i et af retten nærmere fastsat tidsrum.

Rådet udtaler sig principielt ikke om størrelsen af eventuelle sanktioner, idet dette må bero på en juridisk vurdering. Der henvises til kendelser refereret i Rådets seneste årsberetninger.

Skrivelse af 29. december 1998 til politimesteren i København

Rådet blev af Københavns politi anmodet om yderligere at besvare en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anfører, at dyrlægelovens § 4, stk. 2 er overtrådt. Hvilken litra i stk. 1 om dyrlægegerning, som § 4, stk. 2, henviser til, er der tale om?

Svar ad 1:

Der er tale om dyrlægelovens § 4, stk. 1, litra e.

Dyrlægeloven nævner ikke operative indgreb. Bestemmelse om at kun dyrlæger må udføre operative indgreb, findes imidlertid i dyreværnslovens § 14, stk. 1. Rådet anser sterilisationer af fritter for omfattet af denne bestemmelse.

Spørgsmål 2:

Måtte den nævnte type operation overhovedet foretages, selv om det var sket af en autoriseret dyrlæge, jf. at Dyrenes Beskyttelse i en pjece om fritten anfører, at "Det Veterinære Sundhedsråd har udtalt, at bortoperation eller brænding af raske analkirtler er en overtrædelse af dyreværnsloven".

Hvoraf fremgår det i givet fald, at en sådan operation er lovstridig og efter hvilken paragraf?

Svar ad 2:

Udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, der refereres til i spørgsmålet, handler om operativ fjernelse af analsække samt slibning/klipning/udtrækning af hjørnetænderne på fritter. Udtalelsen omhandler ikke sterilisationer af fritter. Udtalelsen vedlægges i kopi.

Det andet operative indgreb sterilisationer må foretages af dyrlæger. Af hensyn til fritternes sundhedsmæssige tilstand er sterilisation nødvendig, når fritterne holdes som hobbydyr uden tilstedeværelse af hanner. Når hunfritter bliver kønsmodne og følgelig kommer i brunst, vil brunsten fortsætte indtil parring, hvorefter ægløsning finder sted. Vedvarende brunst er sundhedsskadelig.

Spørgsmål 3:

Er Rådet enig i, at der, da Rådet anfører, at man må karakterisere handlingerne

som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, formentlig er tale om overtrædelse af dyreværnslovens § 28, 2. punktum?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Er der efter Rådets viden praksis, der viser, at en sag af denne karakter vil blive afgjort med frihedsstraf?

I givet fald, skal jeg anmode om at få tilsendt kopi af afgørelserne.

Svar ad 4:

Der vedlægges to domme i kopi, hvor der er sket frihedsstraf, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Knytter Rådets indstilling om rettighedsfrakendelse sig alene til A eller tillige D?

Svar ad 5:

Rådets indstilling knytter sig primært til Søren Thinggaard Pedersen. For Jan Michael Rasmussens vedkommende har rådet henledt opmærksomheden på, at der synes at foreligge medvirken til de nævnte overtrædelser. Rådet finder i øvrigt, at dette spørgsmål må bero på juridiske overvejelser.

Spørgsmål 6:

Jeg skal anmode om at få tilsendt kopi af den skrivelse af 10. oktober 1997 som Rådet henviser til.

Svar ad 6:

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 2, vedlægges udtalelsen i kopi.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev ved Københavns Byret idømt straf af hæfte i 14 dage for overtrædelse af dyreværnslovens § 1 og § 14, stk. 1, dyrlægelovens § 4, stk. 2, jf. stk. 1, litra e, bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinær brug, § 3, stk. 1, nr. 2, samt bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994 om erhvervmæssigt dyrehold, jf. nu bekendtgørelse nr. 877 af 10. december 1998, § 3, stk. 1, jf. i det hele straffelovens § 89.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat til bortfald efter en prøvetid på 2 år fra domsafsigelsen på betingelse af, at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 8 dage.

Tiltalte 2 blev idømt straf af hæfte i 14 dage for overtrædelse af dyreværnslovens § 1, § 2 og § 14, stk. 1, dyrlægelovens § 4, stk. 2, jf. stk. 1, litra e, samt bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinær brug § 3, stk. 1, nr. 2, jf. i det hele straffelovens § 89.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat til bortfald efter en prøvetid på 2 år fra domsafsigelsen på betingelse af, at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 8 dage.

Tiltalte 3 blev idømt straf af bøde på 1.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 1 og § 14, stk. 1, dyrlægelovens § 4, stk. 2, jf. stk. 1, litra e, samt bekendtgørelse nr. 303 af 11. maj 1995 om lægemidler til veterinær brug, § 3, stk. 1, nr. 2. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage.

Tiltalte 1 skulle betale sagens omkostninger. Af salæret på i alt 35.200 kr. + moms til den beskikkede forsvarer udredtes 15.000 kr. + moms af tiltalte og resten af statskassen.

Tiltalte 2 skulle betale sagens omkostninger. Af salæret på i alt 44.000 kr. + moms til den beskikkede forsvarer udredtes 15.000 kr. + moms af tiltalte og resten af statskassen. Et foreløbigt udlagt salær på 500 kr. + moms til den tidligere beskikkede forsvarer udredtes endeligt af statskassen.

Tiltalte 3 skulle betale sagens omkostninger. Af salæret på i alt 32.500 kr. + moms til den beskikkede forsvarer udredtes 2.000 kr. + moms af tiltalte og resten af statskassen.

1637-51.99

Skrivelse af 6. oktober 1999 til politimesteren i Hobro

Vidner bemærkede, at en dyrehandler ikke vandede og fodrede sine hamstere og en silkeabe i mindst to dage. Selv fremførte han, at han hver morgen tidligt de to dage havde fodret og vandet alle dyrene. Ved politiets og en låsesmeds mellemkomst blev der skaffet adgang til dyrehandlen, hvor det blev konstateret, at dyrene var afkræftede, apatiske og stærkt tørstige. Der var hverken vand eller foder i burene, undtagen hos en leguan, hvor der var en smule vand. Der var desuden meget varmt i forretningen. I et bur med 6 hamstere var disse begyndt at æde den ene, der var død.

Rådet udtalte:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn, at sigtede dyrehandler i mindst to døgn ikke har passet, vandet og fodret sine dyr efter deres behov. I forbindelse med anmeldelsen blev det konstateret, at dyrene var afkræftede, apatiske og stærkt tørstige. Der var hverken vand eller foder i burene, undtagen hos en leguan, hvor der var en smule vand. Der var desuden meget varmt i forretningen. I et bur med 6 hamstere var disse begyndt at æde den ene, der var død.

Dyrehandleren har ikke efterlevet dyreværnslovens krav om, at dyr skal behandles forsvarligt og omsorgsfuldt. Han har ved sine forsømmelser udsat sine dyr for høj grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte dyrehandler blev ved Retten i Terndrup fundet skyldig og idømt en bøde på 3.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage.

Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger.

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE BLANDEDE BESÆTNINGER

1638-66.99

Skrivelse af 28. maj 1999 til politimesteren i Nakskov

En mand, der havde lejet en ejendom, forlod stedet "i ly af mørket". Efterfølgende blev der på ejendommen påvist en død, radmager schæferhund, i hønsehuset ca. 20 afmagrede hønsekadavere samt i en faldefærdig bygning med udgang til det fri 12 levende magre dværghøns. Der fandtes hverken egnet foder eller vand i hønsehuset eller hos hunden. De 12 levende høns havde formentlig overlevet på, hvad de kunne finde i det fri. Konklusionen efter obduktion af hunden var usikker, men det tydede stærkt på, at hunden ikke havde haft adgang til egnet hundefoder. Obduktion af en høne var inkonklusiv pga. forrådnelse.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten sammenholdt med dyrlægens erklæring af 8. februar 1999 og obduktionsresultat fra Statens Veterinære Serumlaboratorium af 27. januar 1999 tyder med overvejende sandsynlighed på, at hunden og de 20 høns er døde af sult. Sigtede har således ikke passet sine dyr forsvarligt og omsorgsfuldt, idet han har undladt at sørge for tilstrækkelig og korrekt fodring, og han har ikke søgt dyrlægeassistance ved tydelige sygdomstegn hos dyrene. Ved sine undladelser har sigtede udsat sine dyr for højeste grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling i strid med dyreværnslovens, §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Selvom det for Retten i Nakskov ikke fandtes bevist, at tiltalte var ejer af hunden, fandtes han at være omfattet af personkredsen i dyreværnslovens § 2. Tiltalte fandtes herefter skyldig i overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2, for så vidt angik 1 hund og 27 høns, og idømt straf af fængsel i 30 dage. Ved strafudmålingen blev der lagt vægt på forholdenes grovhed og antallet af dyr, samt at forholdene var begået af en person, der på grund af sin uddannelse måtte antages at være bekendt med, hvordan dyr skal behandles. Uanset tiltaltes gode personlige forhold, samt at han ikke tidligere var straffet af betydning for sagen, fandtes der ikke grundlag for at gøre straffen betinget. I medfør af samme lovs § 29 frakendtes tiltalte retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæf-

tige sig personligt med dyr i en periode af 5 år fra endelig dom. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Østre Landsret fandt som ankeinstans ikke, at bevisførelsen gav tilstrækkelig grundlag for at anse tiltalte for skyldig i mishandling af dyrene. Derimod fandt landsretten det ubetænkeligt at anse det for bevist, at tiltalte ikke passede dyrene forsvarligt og omsorgsfuldt med tilstrækkelig og korrekt fodring, ligesom tiltalte, for så vidt angik hunden, ikke søgte dyrlægeassistance i tide. I dette omfang fandtes tiltalte skyldig i den rejste tiltale.

Straffen blev fastsat efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1 og § 2, til en bøde på 4.000 kr., med forvandlingsstraf af hæfte i 8 dage.

Landsretten fandt ikke grundlag for at frakende tiltalte retten til dyrehold. Tiltalte blev derfor frifundet for frakendelsespåstanden herom.

Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten og forsvarersalæret for byretten.

1638-71.99

Skrivelse af 29. oktober 1999 til politimesteren på Bornholm

En landmand, som i 1997 var blevet dømt for overtrædelse af dyreværnsloven, blev anmeldt for vanrøgt af sin besætning, der bestod af 70 malkekøer og ca. 50 ungmåtter samt 4 heste. Kredsdyrlægen fandt, at dyrenes pasning var meget mangelfuld, hvad angik udmugning og strøning, således at dyrene var tilsmudsede med gødning. Nogle kvier og de 4 heste fandtes magre til afmagrede, hvilket ifølge kredsdyrlægen formentlig kunne relateres til parasitlidelser eller vitaminmangel, eftersom der ikke var bemærkninger til foderstanden hos de øvrige dyr. På en anden ejendom var der opstaldet ca. 25 kalve. Her fandtes forholdene i orden. Sigtede kunne erkende forholdet og henviste til, at han på grund af kronisk sygdom ikke magtede at passe dyrene ordentligt. Det havde ikke været muligt for ham at få kvalificeret medhjælp. En skoledreng på 15 år hjalp ham i nogle timer hver dag.

Rådet udtalte:

Oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser og i erklæring af 15. maj 1999 fra kredsdyrlægeembedet peger på, at der igen er tale om dyre-

værnsmæssigt kritisable forhold i sigtedes besætning. Således burde sigtede for længst have tilkaldt dyrlæge til de magre/afmagrede kvier og heste med henblik på diagnostik og behandling af de lidelser, der efter kredsdyrlægens opfattelse sandsynligvis ligger til grund for dyrenes dårlige foderstand. Den stærkt mangelfulde udmugning og strøning findes endvidere dyreværnsmæssigt kritisabel.

Den ansvarlige for husdyrholdet har ikke efterlevet dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Sigtede er tidligere blevet dømt for overtrædelse af dyreværnsloven. Dette bør sammen med sigtedes oplysninger til politirapporten og bemærkningerne i erklæringen fra kredsdyrlægeembedet føre til overvejelser om, hvorvidt der med hjemmel i dyreværnslovens § 29, stk. 1, bør foretages tvungen besætningsreduktion. Størrelsen af reduktionen kan passende fastsættes i samarbejde med kredsdyrlægeembedet og Landøkonomisk Forenings konsulenter. Rådet skal vedrørende tvungen besætningsreduktion henvise til forordet i Rådets årsberetning for 1997.

Afgørelse:

Tiltalte dyreejer vedtog for Retten i Rønne en bøde på 5.000 kr., hvortil kom sagens omkostninger.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til hæfte i 8 dage.

1638-60.98

Skrivelse af 18. december 1998 til politimesteren i Slagelse

En gårdejer anmeldtes af kredsdyrlægen for vanrøgt af sin kvægbesætning, der bestod af 44 stykker kvæg. Det fremgik af kredsdyrlægens rapport, at især adskillige af de kreaturer, der var tøjret på græs, var afmagrede og forsynet med uhensigtsmæssige jernlænkegrimer, der havde fremkaldt kroniske trykningslæsioner på næseryggen af dyrene. Klovpølejen var utilstrækkelig med flere tilfælde af forvoksede klove. Kredsdyrlægen gjorde opmærksom på, at han 3 gange tidligere havde aflagt besøg på ejendommen, og at det i de sidste 2 tilfælde blev konkluderet, at ejerens behandling af dyrene var i strid med dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Det fremgår utvetydigt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte foto-

optagelser og i erklæring af 25. august 1998 fra kredsdyrlægen, at der i en meget lang periode har hersket dyreværnsmæssigt kritisable forhold i digtedes dyrehold . Rådet har især hæftet sig ved, at adskillige af de tøjrede kreaturer var afmagrede og dehydrerede, samt at alle de tøjrede dyr havde kroniske trykningslæsioner på næseryggen forårsaget af gentagne ekstreme træk i grimen i forbindelse med dyrenes søgen efter græs. Kreaturerne klovpleje har været utilstrækkelig, hvilket har medført, at flere dyr havde forvoksede klove. Tre kalve har til stadighed været bundet, og dermed hæmmet i deres bevægelsesfrihed.

Sigtede gårdejer har i en lang periode ikke fodret, vandet og passet sine kreaturer efter deres behov og har dermed ikke efterlevet dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr. Ved sine forsømmelser har han påført dyrene betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnsloven, § 1, § 2 og § 3, stk. 1, 2. punktum.

Det fremgår af kredsdyrlægens erklæring af 25. august 1998 med tilhørende bilag, at kredsdyrlægeembedet 3 gange tidligere har aflagt besøg på ejendommen, og at kredsdyrlægen i de seneste 2 tilfælde har konkluderet, at sigtedes behandling af dyrene var i strid med dyreværnslovens bestemmelser. Rådet er på dette grundlag enig i pålægget af 14. september 1998, herunder den pålagte besætningsreduktion.

Afgørelse:

Retten bestemte, at politiets pålæg i sagen på det foreliggende grundlag kunne godkendes.

Salær til den beskikkede forsvarer, som foreløbigt betaltes af det offentlige, blev fastsat til 2.000 kr. med tillæg af moms.

Sagen blev sluttet til politiets videre foranstaltning.

1638-78.99

Skrivelse af 3. april 2000 til politimesteren i Aalborg

Ejeren af nogle høns, kaniner og ænder, der opholdt sig på grunden til et kolonihavehus, blev af en nabo anmeldt, fordi der var døde kaniner, hvoraf flere var

gået i forrådnelse, og p.g.a. at flere af dyrene bar præg af ikke at blive vandet og fodret regelmæssigt. Ved politiets og kredsdyrlægens inspektion fandtes dyrenes opholdssteder ikke at have været muget ud i længere tid. Der lå døde kaniner i burene og på grunden. Som følge af forrådnelse var det ikke muligt at bestemme antallet af kadavere. Flere af kaninerne var i en sådan tilstand, at aflivning var påkrævet. Hovedparten af dyrene havde enten hverken mad eller vand eller havde ingen vand. Sigtede kunne ikke erkende forseelsen. Der forelå ingen obduktionserklæring.

Rådet udtalte:

Det fremgår tydeligt af oplysningerne i politirapporten med vedlagte fotooptagelser samt kredsdyrlægeembedets erklæring af 27. oktober 1999, at der har hersket dyreværnsmessigt uacceptable forhold vedrørende det blandede dyrehold. Det fremgår, at dyrene ikke har været fodret, vandet og passet efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Således fandtes flere kaniner og 1 høne at være så magre og afkræftede, at det var påkrævet at aflive dem. Flere dyr lå døde i deres bure og på det omkringliggende areal. Dyrenes opholdssteder bar præg af mangelfuld strøning samt rod, fugtighed og manglende hygiejne. De afkræftede dyrs situation burde for længst have været afhjulpet f.eks. ved tilkald af dyrlæge med henblik på undersøgelse, behandling, rådgivning eller aflivning.

Pasningen og husningen af dyreholdet har ikke efterlevet dyreværnslovens krav om forsvarlig og omsorgsfuld behandling af dyr samt kravet om dagligt tilsyn. Dyrene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte udeblev fra retten i Aalborg og blev idømt en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk. 1, ved uforsvarlig behandling. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

SAGER VEDRØRENDE TRANSPORT

0639-1.00

Skrivelse af 29. september 2000 til politimesteren i Århus

Under patrulje blev politiet opmærksom på en lastbil, der bremsede kraftigt op for rødt trafiklys, hvilket afstedkom nogle ordentlige brag, som om et eller flere dyr tumlede omkring i ladet. Der befandt sig to kreaturer i bilen. Dyrene var opbundet midt på ladet uden mulighed for støtte under transporten. Lågerne fra bilens lift var ikke fastspændt, hvilket havde haft til følge, at de under kørslen var fløjet af og ramt de to dyr, hvilke resulterede i beskadigelse af koderne på begge dyr. Den ansvarlige for transporten erkendte forholdet.

Rådet udtalte:

Det fremgår af oplysningerne i politirapporten, at den ansvarlige for transporten af de 2 kreaturer havde opbundet dyrene på en sådan måde, at de ikke havde mulighed for at støtte hinanden eller få støtte af et skillerum under transporten, hvilket resulterede i, at de væltede omkuld under opbremsning. Det fremgår ligeledes, at lågerne fra bilens lift ikke var fastspændte, hvilket havde medført, at lågerne under kørslen var fløjet af og havde påført dyrene skader på koderne.

Forsømmelserne har påført dyrene smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr i strid med dyreværnslovens § 1, jvf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 12, stk. 1, litra c.

Rådet udtaler sig ikke om sanktioner, men skal henvise til Rådets årsberetninger fra de senere år, hvor sanktioner i lignende forhold er omtalt.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved udeblivelsesdom for retten i Århus idømt en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var hæfte i 6 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

SAGER VEDRØRENDE DYRLÆGERS VIRKSOMHED

065-3.00

Skrivelse af 13. december 2000 til Fødevareregion Herning

En dyrlæge fik et ildebefindende under sterilisation af en hunkat. Ejerne overværede operationen og kunne bevidne, at indgrebet blev udført meget mangelfuldt: Livmoder og æggestokke blev ikke fjernet med den begrundelse, at der lå et fejllejret foster. Efter indgrebet blev bugvæggen syet sammen med kun et sting. Dyrlægen måtte flere gange afbryde operationen for at gå ud på toilettet for at pudse næse og hostede flere gange uden at vende ansigtet bort fra katten. Desuden bemærkede ejerne, at dyrlægen var tydeligt usikker på benene. Ejerne måtte hjælpe dyrlægen med at træde nålen før sutureringen kunne finde sted. Ejerne fandt operationslokalet uhygiejnisk. Dyrlægens kat havde kattebakke og foderarrangement i operationsstuen. Samme kat hoppede op på operationsbordet under ovennævnte operation. Efter operationen fik ejerne katten udleveret med et halvt lukket operationssår. De fik besked om at bære katten hængende i alle fire ben. De fik nogle piller, katten skulle have de første par dage. Ejerne var chokerede efter det passerede og tog straks til et nærliggende dyrehospital. Her konstaterede man kattens kritiske tilstand og udførte en regelret ovariohysterectomi (sterilisation).

Rådet udtalte:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter, at dyrlægen A's behandling af katten var stærkt kritisabel. Operationen var udtalt mangelfuld. Der blev således ikke udført den rekvirerede sterilisation, operationen blev foretaget med talrige afbrydelser under uhygiejniske forhold, og operationssåret blev syet sammen med kun et sting. Som det fremgår af redegørelse fra dyrlæge B af 23. december 1999, blev det ved den efterfølgende reoperation hos dyrlæge B konstateret, at kattens tilstand var kritisk: Der var kun isat en (1) sutur til at sammenholde en åbning til bughulen på 10 cm. Der var blødning fra læderede kar til højre æggestok, hvor den pålagte ligatur sad fuldstændig løst i vævet. Desuden blev det konstateret, at livmoder og æggestokke var fuldt normale for en ikke drægtig kat, og der var intet fund af fostre. Der var ikke udført ovariectomi som oplyst over for ejer. Ved et efterfølgende tilsynsbesøg ved Fødevareregion Herning hos dyrlæge A d. 4. april 2000 blev det bl.a. konstateret, at:

1. Klinikken fremstod temmelig uordentlig kendetegnet ved manglende oprydning og rengøring.

2. Bord til opbevaring af operationsudstyr, desinfektionsvæsker o.l. var dårligt rengjort og af et materiale og en udformning, der vanskeliggør effektiv rengøring og desinfektion.
3. Operationsinstrumenter, som opbevares i sterilisationskar, var alle med belægninger, nogle i en sådan grad, at de blev kasseret i tilslutning til besøget.
4. Der var kattebakke og foderarrangement på klinikens gulv som tegn på, at klinikken også anvendes til rum for husets kat.
5. Der var ikke håndvask eller lignende i klinikken. Toiletet over for klinikrum fungerer som rum til vask og desinfektion af hænder m.m.

Ved en samlet vurdering af sagsakterne vil rådet konkludere, at dyrlæge A ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i sin operation af ovennævnte kat og i driften af sin dyreklinik. Der foreligger således en overtrædelse af § 7, stk. 1, i lov om dyrlægegering m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 825 af 30. august 2000.

Afgørelse:

Fødevareregionen fandt på baggrund af blandt andet udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlægen i sin undersøgelse og operation af katten ikke havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin gerning, og dermed havde overtrådt dyrlægelovens § 7, stk. 1, hvorefter sagen videresendtes til politiet til videre efterforskning. Dyrlægen blev tiltalt efter dyrlægelovens § 7, stk. 1. Ved Retten i Holstebro vedtog tiltalte at betale en bøde på 3.000 kr. samt sagens omkostninger. Forvandlingsstraffen var 6 dages fængsel.

065-4.00

Skrivelse af 30. januar 2001 til Fødevareregion Herning

En hankat viste tydelige tegn på urineringsbesvær. Den blev bragt til dyrlæge D-1, der fandt, at symptomerne formentlig skyldtes tilstopning af urinrøret, da dens blære var stor og spændt, samt at der var blod ved penisåbningen. Katten blev bedøvet for om muligt at indføre et kateter i urinrøret for derved at skabe afløb fra blæren. Ved denne procedure med kateter i urinrøret og pres på blæren blev der fjernet nogle urinvejssten fra urinrøret og skabt nogen passage, men det var nødvendigt at tømme blæren helt via en kanyle indført i blæren gennem bugvæggen. Katten blev derpå behandlet med antibiotikum og et smertestillende middel. Katten, der stadig var bedøvet, blev herefter sendt hjem. Der blev udleveret antibiotikum og smertestillende tabletter samt et stenopløsende fodertilskud, Urikal®, til efterbehandling.

Efter en længere opvågning virkede katten dårligere end før. Den kastede op og blødte til sidst fra urinrøret. Efter flere samtaler med dyrlæge D-1 den følgende dag opfordrede dyrlæge D-1 kattens ejer til at kontakte Dyrehospital H-1 for videre behandling af katten.

På Dyrehospital H-1 blev katten undersøgt af dyrlæge D-2, der konstaterede, at den var meget nedstemt, dehydreret og med moderat fyldt urinblære. Der kunne udtømmes blodig urin ved tryk på blæren. En røntgenundersøgelse viste forstørrede nyrer og fortykket blære med indhold af "urinvejsgrus". Katten blev behandlet med væske under huden, kortison og antibiotika, men døde om natten.

Ved obduktion blev der fundet forstørrede/degenererede nyrer samt fortykket urinblære væg uden tilstopning af urinrøret.

Kattens ejer klagede over dyrlæge D-1's behandling af katten, idet den blev bedøvet uden grundig forundersøgelse og hjemsendt i fuld bedøvelse. Desuden fandt man behandlingen forkert og hårdhændet.

Rådet udtalte:

Rådet opfatter henvendelsen af 16. maj 2000 fra Fødevareregion Herning som et spørgsmål om, hvorvidt katten med det samme burde have været henvist til relevant efterbehandling. Rådet ser ikke noget problem i, at dyrlæge D-1 udfører den indledende behandling. Men da denne ikke fører til en fuldstændig ophævelse af tilstopningen af urinrøret, ser Rådet to muligheder efter den indledende behandling:

1. enten burde katten være forblevet indlagt hos dyrlæge D-1, indtil det ved relevant efterbehandling var sikret, at der var etableret stabil væskebalance og genetableret fuld passage gennem kattens urinrør
2. eller katten burde være henvist til en kollega, der ved relevant efterbehandling kunne sikre, at der var etableret stabil væskebalance og genetableret fuld passage gennem kattens urinrør.

Skrivelse af 23. august 2001 fra Fødevareregion Herning

Fødevareregionen anmodede rådet om en supplerende udtalelse om 1. hvorvidt rådet fandt, at dyrlæge D-1 ikke havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 7, stk. 1, i dyrlægeloven, samt 2. om rådet fandt, at dyrlæge D-1 havde udvist grov uduelighed ved behandlingen af katten, så der var grund til at antage, at dyrlæge D-1 ikke fremtidigt kunne udøve sin virksomhed på forsvarlig måde, jf. dyrlægelovens § 11, stk. 1.

Rådet udtalte:

Ad 1:

Rådet finder som allerede påpeget med udtalelsen af 30. januar 2001, at katten enten burde være forblevet indlagt hos dyrlæge D-1, indtil det ved relevant efterbehandling var sikret, at der var etableret stabil væskebalance og genetableret fuld passage gennem kattens urinrør. Katten kunne også være blevet henvist til en kollega, der kunne udføre denne efterbehandling.

Rådet finder således, at dyrlæge D-1's i behandlingen af katten ikke har udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, hvilket er i strid med § 7, stk. 1 i lovbek. nr. 825 af 30. august 2000 om dyrlægegerning m. v.

Ad 2:

Rådet finder ikke, at dyrlæge D-1 behandling af katten er tilstrækkeligt grundlag for en antagelse om, at D-1 ikke fremtidig vil udøve sin virksomhed på forvarlig måde, jf. § 11, stk. 1 i lovbek. nr. 825 af 30. august 2000.

Ad 3:

Rådet har ikke yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Fødevareregion Herning udtaler, at Det Veterinære Sundhedsråds udtalelser vedrørende behandlingsforløbet er i fuld overensstemmelse med Fødevareregionens vurdering.

Dyrlægen havde således ikke udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 7, stk. 1. På baggrund heraf agtede fødevareregionen at tale med dyrlægen om det passerede og indskærpe, at lignende hændelser skal undgås i fremtiden. Da der imidlertid er forløbet mere end 2 år siden hændelsen fandt sted, agtede Fødevareregionen ikke at foretage sig yderligere.

065-5.00**Skrivelse af 12. oktober 2000 til politimesteren i Horsens**

Dyrlæge D skrev en forsikringsattest, hvoraf det fremgik, at en hest var fundet død, på trods af viden om, at hesten fortsat levede. Da sagen blev opklaret, betalte han personligt forsikringssummen på kr. 60.000 til forsikringstager og forærede hesten til tredje mand. Dyrlæge D havde derudover i forbindelse med en attest til forsikringsselskabet om forhøjelse af hestens forsikringsværdi under-

skrevet attesten på forsikringstagers vegne. Dyrlægen erkendte forholdet og angav som grund, at han ville løse et problem med en temperamentsfuld hest for forsikringstager. Rådet blev forelagt sagen og anmodet om en udtalelse om, hvorvidt dyrlægen havde udvist grov uduelighed i en grad, der burde føre til nedlæggelse af påstand om rettighedsfrakendelse i henhold til dyrlægelovens § 11, stk. 1 og 2.

Rådet udtalte:

Såfremt det, som beskrevet i politirapporten, lægges til grund, at dyrlæge D i strid med sandheden over for forsikringsselskabet skriftligt har attesteret, at hesten var død, finder Rådet, at der er grundlag for rettighedsfrakendelse i henhold til straffelovens § 79, jf. dyrlægelovens (lovbekendtgørelse nr. 825 af 30. august 2000) § 7, stk. 1 og 6.

Da forholdet efter Rådets opfattelse ikke angår almen dyrlægevirksomhed, men alene misbrug af sigtedes stilling som autoriseret dyrlæge til at udskrive attester, skal Rådet indstille fratagelse for 3 år af retten til at udstede attester til brug for dokumentation over for offentlig myndighed eller ikke-offentlig part i erstatningssager samt til at udøve offentlige forretning i henhold til de herom gældende bestemmelser.

Skrivelse af 30 juli 2000 til Rigsadvokaten fra Fødevarerdirektoratet

Rigsadvokaten anmodede om en definition af det at "udøve offentlige forretninger i henhold til herom gældende bestemmelser".

Jf. dyrlægelovens § 7, stk. 3, lovbekendtgørelse nr. 825 af 30. august 2000, har enhver praktiserende dyrlæge inden for det område, hvor han har sit sædvanlige klientel, pligt til at påtage sig veterinært arbejde som et led i offentlig bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos husdyrene.

Offentlige forretninger omfatter således det veterinære arbejde, som dyrlægerne i medfør af lov om sygdomme og infektioner hos dyr, jf. lov nr. 351 af 2. juni 1999, pålægges at udføre som led i offentlig bekæmpelse af husdyrsygdomme. For at der er tale om "offentlige forretninger" er det således en forudsætning, at det veterinære arbejde udføres ud fra samfundsmæssige hensyn og ikke som led i varetagelse af de interesser, der knytter sig til den enkelte besætning. Der er tale om opgaver, der som udgangspunkt skal varetages af en offentlig myndighed.

Afgørelse:

Denne forelå ikke ved redaktionens slutning og vil blive bragt i en senere  rsberetning.

ANDRE SAGER

169-67.98

Rådet blev opmærksom på, at der ved større staldbrande var et behov for nogle retningslinier i håndteringen af dyrene i disse situationer. Der blev udarbejdet en redegørelse til formålet.

Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse af 15. oktober 1999 vedrørende håndtering af brand- og røgskadede svin og drøvtyggere i forbindelse med større staldbrande

Ved større staldbrande kan man ikke forvente, at det tilstedeværende personale, herunder dyrlæger, har den fornødne rutine i at håndtere brand- og røgskadede dyr, hvorfor rådet har fundet anledning til at udsende nærværende redegørelse. Rådet er således blevet bekendt med, at der kan opstå dyreværns-mæssigt betænkelige situationer i forbindelse med, at dyr, der burde have været aflivet på stedet, transporteres levende til slagtning eller forsøges frasorteret til levebrug. Det har vist sig, at en meget stor del af grise, som man på brandstedet har vurderet som værende slagteegnede, er blevet kasseret på grund af dybtgående læsioner i huden eller røgskader i luftvejene (hyperæmi, ødem). Det skal i denne forbindelse bemærkes, at en tilsyneladende overfladisk 1. gradsforbrænding (hyperæmi) i løbet af nogle timer kan udvikle sig til en dybtgående 2. gradsforbrænding (blæredannelse, ekssudation) eller endog til en 3. gradslæsion med nekrose og skorpedannelse. Dyr med udbredt 1. gradsforbrænding og dyr med 2.- og 3.-gradsforbrænding vil som regel blive kasserede ved slagtning. Lokale brandskader i huden eller røgskader i luftvejene kan resultere i systemiske forandringer i form af shock med nedsat vævsperfusion og organdegeneration, som medfører kassation af slagtekroppen. Nævnte skader kræver således en vis udviklingstid, hvorfor det kan være vanskeligt eller umuligt at vurdere dyrets slagteegnethed på brandstedet.

Med henblik på at undgå dyreværns-mæssigt betænkelige situationer skal rådet angive følgende vejledende retningslinier:

1. Dyrene skal hurtigst muligt overbruses med koldt vand. Ved beslutning om slagtning fortsættes overbrusningen, indtil transport iværksættes.
2. Dyr med symptomer på røgskader i luftvejene (hoste, vejrtrækningsbesvær, cyanose) bør generelt aflives hurtigst muligt.

3. Dyr med udbredte 1.-gradsforbrændinger, dyr med 2.- og 3.-gradsforbrændinger bør generelt aflives hurtigst muligt. Dyrene skal så vidt muligt aflives på brandstedet. Ved større staldbrande, hvor masseaflivning på brandstedet ikke er muligt af praktiske grunde, kan aflivning foretages på nærmeste slagteri efter nærmere aftale med slagteriet, såfremt det sikres, at dyrene aflives umiddelbart efter ankomsten.
4. Dyr fra brændte og røgfylde staldafsnit, som frasorteres til levebrug, bør nøje overvåges i en længere periode efter branden. Dyr, der viser symptomer på brand- og røgskader, f.eks. luftvejsproblemer, bør aflives eller slagtes.
5. For dyr, der vurderes til at være slagteegnede, bør der iværksættes følgende forholdsregler:
  - a. Dyrene skal hurtigst muligt transporteres til nærmeste slagteri og ledsages af en slagteattest med oplysning om brandtidspunktet og mulig forudgående behandling med lægemidler, hvor der er krav om tilbageholdelsestid. Hvis dyrlægen på brandstedet ikke er besætningsdyrlægen, angives navn og telefonnummer på besætningsdyrlægen.
  - b. Forud for transporten sikres det, at det fornødne personale er til stede på slagteriet med henblik på hurtig aflivning af dyrene.
  - c. Læsning af dyrene skal overvåres af dyrlægen på brandstedet.
6. Hvorvidt der kan blive tale om behandling af forbrændingsskader på særligt værdifulde dyr f.eks. avlsdyr må bero på en veterinærfaglig vurdering i det konkrete tilfælde.

169-76.99

Skrivelse af 15. december 1999 til Fødevaredirektoratets VA3

Det Veterinære Sundhedsråd blev af Veterinærtjenestens 3. kontor anmodet om en udtalelse vedrørende transport af kvier eller køer, der er i færd med at kælvne, og som ønskes ført levende til slagteri frem for at blive aflivet på stedet eller få foretaget kejsersnit.

Rådet udtalte:

En kælvning udgør en stor fysiologisk belastning for et dyr, og dyret skal derfor forløses uden unødigt forsinkelse. Ved en kælvning, hvor der på grund af en maternal eller føtal dystoki kræves assistance i form af fremtrækning eller kejsersnit, skal dyret forløses uden unødigt ophold. En kælvende ko eller kvie kan dog transporteres til en klinik eller et dyrehospital med henblik på forløsning, når transporten foretages efter forudgående undersøgelse og eventuel smertebe-

handling af en dyrlæge, der tillige skal sikre, at transporten foregår under dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold.

Rådet finder derfor under henvisning til ovenstående, at den fremgangsmåde, som er beskrevet i det ved sagen vedlagte brev, hvorefter køer eller kvier, der er i færd med at kælte, transporteres levende til slagting frem for at få foretaget kejsersnit eller blive aflivet på stedet, er i strid med dyreværnsloven, § 1.

Meddelelse af 10. februar 2000 til landets dyrlæger

Gennem det meget betydelige antal forelagte sager vedrørende transport af syge og/eller tilskadekomne dyr til slagting, er Rådet blevet opmærksom på, at nogle leverandører/transportører telefonisk har indhentet en udtalelse vedrørende et dyrs transportegnethed fra slagteridylægerne. Det fremgår af sagsakterne, at dyr, som ikke har været transportegnede, er blevet transporteret til slagting på dette grundlag.

Rådet skal på denne baggrund indskærpe, at man ikke uden ved selvsyn at have foretaget en nøje klinisk vurdering af dyret bør udtale sig om et dyrs transportegnethed. Rådet skal endvidere henlede opmærksomheden på, at det påhviler den enkelte dyrlæge at basere indberetninger, attester og udtalelser på en omhyggelig undersøgelse af grundlaget herfor, jf. § 7, stk. 6, i lov om dyrlægegering m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990 som senest ændret ved lov nr. 936 af 20. december 1999.

Det vil som udgangspunkt være leverandørs/transportørs ansvar, at transporten foregår dyreværnsmæssigt forsvarligt.

Som følge af VE 0632-1/00 udsendte rådet følgende redegørelse for opstaldning af kreaturer, der føres til slagting: Ophold på markeder, samlestalde og slagterier.:

Rådet skal indledningsvis præcisere, at fodring, pasning og opstaldningsforhold skal efterkomme de generelle bestemmelser i dyreværnsloven og i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr med senere ændringer. Rådet skal tillige henviser til europarådets rekkommendation nr. (91) 7 af 17. juni 1991 om slagting af dyr. Rådet finder imidlertid, at der herudover er behov for specifikke retningslinier for opstaldning af kreaturer på slagterier, samlestalde og markeder.

Kreaturer, der føres til slagting, udsættes for en række faktorer, der har negativ

indflydelse på deres velfærd. Det drejer sig om læsning, transport over kortere eller længere afstande, eventuel opstaldning på markeder eller samlestalde og opstaldning på slagterier. En minimering af disse faktorerers antal og grad bør derfor tilstræbes, d.v.s. at opstaldningsperioden på slagteriet skal gøres så kort som muligt og bør efter rådets opfattelse så vidt muligt ikke omfatte mere end én overnatning.

Det er rådets grundlæggende holdning, at opstaldningsforholdene for overnattende kreaturer på slagterier, samlestalde og markeder skal efterkomme de til enhver tid gældende krav til areal, adgang til foder og drikkevand samt ventilation, der stilles til et velfærdsmæssigt forsvarligt kreaturhold. Rådet skal i denne henseende henvise til krav og anbefalinger, der er beskrevet i "Indretning af stalde til kvæg – Danske anbefalinger, Tværfaglig rapport, 2. udgave, Landbrugs Rådgivningscenter, 1995". Det er oplyst for Rådet, at rapporten er under løbende revision. For kalve, d.v.s. kreaturer op til 6 måneders alderen, skal der henvises til bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve med senere ændringer.

Med henblik på at efterkomme de lovmæssige bestemmelser og dermed undgå dyreværnmæssigt betænkelige situationer skal rådet ud over ovenstående fremsætte følgende anvisninger vedrørende håndtering af kreaturer, der føres til slagteri.

1.

Alle dyr skal have mulighed for samtidigt at finde hvile på et tørt, strøet leje. Som vejledende arealkrav for kreaturer i fællesboks skal der for kalve (60-ca. 200 kg levende vægt) være et frit gulvareal på mindst 1,5-2 m²/dyr, gerne mere, og for ungdyr og udvoksede dyr 3-5 m²/dyr afhængig af dyrenes vægt og adgangsforhold til foder og vand. Ved opbinding af kreaturer skal det ved adskillelse mellem dyrene sikres, at dyrene kan ligge uhindret uden at pådrage sig skader. Det skal ved opbindingen sikres, at dyrene uhindret kan optage foder og vand. Gulvbelægningen i båsen skal være tør og skridsikker med en hældning bagud på 30-40 mm (svarende til 2%). Som vejledende mål af båse kan for kreaturer af tung race angives en båselængde på mindst 1.75 m og en båsebredde på mindst 1.20 m, og for mindre racer og ungdyr en båselængde på mindst 1.60 m og en båsebredde på mindst 1.05 m.

2.

Lakterende dyr, der ved ankomsten til samlestalde og slagterier har spændte

yvere, skal slagtes uden unødigt ophold. Såfremt dette undtagelsesvis ikke er muligt, skal de malkes. Det bør således tilstræbes, at lakterende dyr slagtes på ankomstdagen. Ved overnatning skal det ved tilsyn sikres, at lakterende dyr med spændte yvere malkes. Ved længerevarende ophold malkes hver 12. time.

3.

Dyr i sidste drægtigheds måned samt syge og tilskadekomne dyr skal slagtes uden unødigt ophold, med mindre det efter en dyrlægeundersøgelse findes forsvareligt at opstalde dyrene. Opstaldning skal i så fald ske i en passende dimensioneret sygeboks, hvor dyrene har mulighed for at søge hvile på et tørt, velstrøet leje. Dyrene skal slagtes umiddelbart den følgende morgen.

4.

Tyre, kalve, hornede dyr og dyr, der har været under transport over markeder/samlestalde skal så vidt muligt slagtes samme dag. Såfremt dette ikke er muligt, skal tyre og hornede dyr opstaldes ved opbinding eller i enkeltbokse med henblik på at forhindre, at de beskadiger hinanden eller andre dyr. Dyr, der har været transporteret over samlestalde/markeder, skal så vidt muligt slagtes umiddelbart og senest den følgende morgen.

5.

Kreaturer, der opstaldes på slagterier, skal have let tilgængelig, konstant adgang til grovfoder af god kvalitet og frisk drikkevand. Kreaturer, som ikke er vant til at være opbundne, bør ikke opbindes.

6.

Med henblik på at undgå skader skal det sikres, at de opstaldede kreaturer ikke er forsynet med et for langt løsthængende tøj.

7.

Der skal etableres tilsyn morgen og aften af en kyndig person. Tilsynet skal sikre, at ovennævnte anvisninger efterkommes såvel for de dyr, der blev opstaldet før lukning af stalden som for senere opstaldede dyr. Tilsynet skal yderligere sikre, at der om nødvendigt tilkaldes dyrlæge til syge eller tilskadekomne dyr. Såfremt der tilføres dyr efter aftentilsynet, skal der foretages fornyet tilsyn.

Relevante dele af ovenfor anførte retningslinier og anvisninger skal være gældende for overnattende kreaturer i samlestalde og på markeder.

Foranlediget af VE 0634-1/00 udsendte rådet følgende meddelelse til praktiserende dyrlæger:

Foranlediget af en konkret sag vedr. aflivning af en kat ved intraperitoneal injektion er Rådet blevet opmærksom på, at det efter medicinsk aflivning (injektion af overdoser af bedøvende farmaka) af dyr kan forekomme, at dyret bringes i en tilstand af dyb coma af mange timers varighed i stedet for umiddelbart at dø. I denne tilstand kan det være umuligt ved stetoskopisk undersøgelse af brysthulens organer med sikkerhed at konstatere totalt ophør af hjerte- og lungefunktion.

Som følge af dette vil Rådet anføre følgende:

Alle medicinsk aflivede mindre husdyr, der ikke aflives ved intravenøs injektion, bør af dyrlægen iagttages og kontrolleres i perioden efter aflivningsprocedurens udførelse for ophør af hjerte- og lungefunktion, indtil dødsstivhed og afkøling er indtrådt. I de tilfælde, hvor dyret efter ophørt hjerte- og lungefunktion overlades til ejerens varetægt, inden dødsstivhed og afkøling er indtrådt, bør ejeren nøje instrueres om at afvente fremkomsten af tillige disse dødstegn inden videre foranstaltninger med dyret.

REGISTER

AFGØRELSER I TIDLIGERE SAGER

98	Udegående kvier uden adgang til læskur, tørt leje og frisk vand	s	18
1633-240.98	Halekupering af grise > 4 dage gamle samt kastrering af grise > 28 dage gamle	s	18
196	Hest med osteochondrose i begge bagknæ samt spat i begge haser	s	18
1633-243.98	Stort antal døde søer og smågrise	s	20

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1611-22.99	Hest med knoglecyste i højre bagknæled	s.	21
1611-24.99	Hest med brud på griffelben samt gaffelbånds- betændelse	s.	25
1611-26.99	Hest med kodeledsbetændelse samt osteochondrose i forben	s.	28
1611-27.99	Dyrlæges manglende oplysning om dorsalfragment i højre forbens kodeled	s.	29
1611-28.99	Hest med astmatisk bronkitis	s.	30
1611-29.00	Hest med spondylose	s.	32

HANDELSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1612-5.98	Køer med forhøjet celletal samt yver inficerede med diverse bakterier	s.	39
-----------	--	----	----

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

1614-14.98	Hund med hofteledsdisplasi med luxation af begge hofter	s.	48
1614-16.99	Hund med hudbetændelse og rygsår	s.	49
0614-1.00	Engelsk Bulldog med trachealhypoplasi	s.	51

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1621-19.99	Hest med næsten afhelet, tværgående sår på højre has, samt blødninger mellem musklerne på begge lår – aflivet	s.	53
1621-20.99	Hest med fotosensibilisering – aflivet	s.	54
1621-18.98	Komplikationer efter operation for mus hos hest	s.	57
0621-5.00	Hoppe fik efter bedækning konstateret forfangenhed	s.	62
0621-6.00	Dyrlæges forkerte hestesignalement på forsikringsbegæring	s.	64
0621-7.00	Hest trådte på jernbanesvælle ved hingstekåring	s.	65
0621-8.00	Hest med kolik	s.	66
0621-12.00	Hest med kolik, spørgsmål om adgang til vand på rideskole	s.	67

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1622.13.99	Spørgsmål, om levering af fejlfoder kan bevirke sygdom og dødsfald hos kalve	s.	72
------------	--	----	----

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

0624-1.00	Tæve med bidsårslæsioner på ryg og koldbrandslæsion efter ophold i hundepension	s.	76
0624-2.00	Hund med prostatainfektion og betændelse i begge nyrer, utilstrækkelig dyrlægeundersøgelse	s.	78
0624-3.00	Hund drægtig ved salg	s.	80
0624-5.00	Hundehvalp med ledmus i skulder	s.	80

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HESTE

1631-53.00	Uplejet pony med diarré	s.	82
1631-52.99	Hests bagben filtret ind i hegnstråd	s.	82
1631-48.99	Dyrlæges utilstrækkelige aflivning af hest. Dyrlæge-2 måtte tilkaldes	s.	83
1631-9.00	Pony med "snabelsko"	s.	84

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

1632-183.99	Ko med med sår på forben godkendt af dyrlæge til at blive transporteret levende til slagtning	s.	85
1632-184.99	Ko med nedgroet horn	s.	86
1632-186.99	Udegående Anguskvæg uden læmuligheder og uden tørt leje	s.	86
1632-191.99	Manglende tørt leje til et kreaturhold samt manglende dyrlægetilkaldelse til afkræftet kvie efter kælvning.	s.	87

1632-211.99	Vanrøgt af kreatur- og fårehold	s.	88
1632-216.99	Vanrøgt af fire udegående køer	s.	90
1632-198.99	Limousinetyr med brud på venstre lårben godkendt af dyrlæge til slagtning før transport uden tidsangivelse.	s.	92
1632-228.00	Udegående kreaturer uden læmuligheder og tørt leje	s.	93
1632-227.00	Tyrekalv brækkede benet under læsning	s.	94
1632-229.00	Udegående kreaturer uden læmuligheder, tørt leje og supplerende foder	s.	94
1632-206.99	Vanrøgt af kvægbestand	s.	95
0632-17.00	Tre køer med paratuberkulose transporteret levende til slagtning	s.	97
0632-6.00	Seks kalve uden strøelse og adgang til vand	s.	99
0632-11.00	Manglende dyrlægetilkaldelse til ko med kronisk betændelse i forknæ	s	99
0632-13.00	Hofteklemme anvendt til gangbesværet ko, manglende tilkald af dyrlæge	s.	100
0632-14.00	Belgisk Blå Hvidt Kvæg uden adgang til læskur eller anden bygning	s.	101
0632-7.00	Større kreaturhold med 3 døde kreaturer, manglende tilkald af dyrlæge	s.	102
1632-58.98 & 1632.281.99	Kreaturer gående på meget sumpet areal. Flere døde efter langvarig fastsiddende i sumpen	s.	102
0632-4.00	Vanrøgt af kreaturer. 2. forhold	s.	105

0632-8.00	Krydsninger af kødkvægsracen uden læmulligheder og kreaturer i stald uden strøelse og vand	s. 106
0632-1.00 & 0612-2.00	Kritisabel opstaldning af overnattende kreaturer på et slagteri.	s. 108

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE SVIN

1633-262.99	Gris med brud på lårbensknoglen, transporteret levende til slagtning	s. 111
1633-264.99	Gris med splintringsbrud, højre lårbensknogle, transporteret levende til slagtning.	s. 112
1633-315.99	Gris svært støttehold på venstre forben, transporteret levende til slagtning	s. 113
1633-299.99	Gris springhalt på højre forben, transporteret levende til slagtning.	s. 115
1633-273.99	Gris kraftig støttehalt på venstre bagben, transporteret levende til slagtning	s. 116
1633-260.99	Gris udtalt støttehalt på højre bagben, ikke adskilt fra de andre grise	s. 117
1633-314.99	Fejlfodring. 24 grise fra samme besætning kasseret på slagteriet som følge af afmagring	s. 118
1633-297.99	Gris stærkt støttehalt på venstre forben, gammelt brud, transporteret levende til slagtning	s. 119
1633-300.99	Gris med stort lyskebrok samt lille navlebrok, transporteret levende til slagtning	s. 121
1633-312.99	Gris springhalt på højre forben, transporteret levende til slagtning	s. 121
1633-308.99	Ti grise mishandlet af retarderet fuld ung mand	s. 123

1633-303.99	Vanrøgt af svinebesætning	s. 124
1633-281.99	Gris med stort navlebrok, transporteret levende til slagtning	s. 125
1633-267.99	Gris springhalt på venstre forben, transporteret levende til slagtning	s. 126
1633-261.99	To halte grise transporteret levende til slagtning	s. 127
1633-257.99	Gentagne leveringer af grise, der bar præg af at være slået	s. 129
1633-276.99	Gris springhalt på venstre forben, transporteret levende til slagtning	s. 130
0633-12.00	Vanrøgt af vildsvinehold	s. 131
0633-6.00	So halt på højre forben, transporteret levende til slagtning, "smertebehandlet" med penicillin	s. 132

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE.

1634-147.99	Hundehvalp opdraget med korporlig afstraffelse	s. 134
1634-161.99	Hund misligholdt samt lukket inde på lille areal	s. 134
1634-162.99	Hund samt kat efterladt i hus	s. 135
1634-179.99	Hund med epilepsi samt hund med stort lyskebrok	s. 136
1634-165.99	Rådets definition af, hvornår en hund kan betegnes som voksen	s. 137
1634-163.99	Kat efterladt uden tilsyn	s. 138
1634-170.99	To hunde efterladt. Begge hunde misligholdt	s. 139

1634-160.99	To hunde gentagne gange tøjret i kort snor til stålwire i op til 12 timer	s. 140
1634-180.99	Kat fundet død, indespærret i badeværelse	s. 141
0634-1.00	Kat aflivet og udleveret til ejer. Vågnede op ca. 9 timer senere	s. 142
1634-185.00	Erhvervsmæssig hold af hunde under dårlige forhold	s. 143
1634-181.99	To hunde efterladt uden tilsyn i 3 dage	s. 144
0634-4.00	Kat efterladt uden tilsyn	s. 145
0634-12.00	Hund af racen Japaneser misligholdt	s. 145
0634-18.00	Newfoundlandshund efterladt uden tilsyn	s. 146
0634-10.00	Newfoundlandshund efterladt uden tilsyn i længere periode	s. 148

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FÅR OG GEDER

1635-34.99	Vanrøgt af fårebesætning	s. 149
1635-33.99	Misligholdelse af gedebesætning	s. 150
1635-30.99	Udegående fårebesætning uden adgang til læskur og tørt leje. Flere afmagrede	s. 150
1635-29.99	Udegående fårebesætning uden adgang til læskur og drikkevand. Flere afmagrede	s. 152
0635-4.00	Vædderlam transporteret levende til slagtning 24 timer efter brud på venstre bagben	s. 154
0635-2.00	Vædderlam med brud på højre bagben, transporteret levende til slagtning	s. 155

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FJERKRÆ OG FUGLE

1636-38.99	Anskud af duer	s. 157
1636-41.98	Påsejling af svane	s. 157

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE ANDRE DYR

1637-40.98	Drukning af spidsmus, muldvarpe o.lign., anbefalet i avisartikel	s. 159
1637-35.98	Sterilisation og kastration af fritter foretaget af lægmand i dyrehandel	s. 159
1637-51.99	Vanrøgt af dyr i dyrehandel	s. 165

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE BLANDEDE BESÆTNINGER

1638-66.99	Dyr efterladt på ejendom	s. 166
1638-71.99	Vanrøgt af kreaturer samt heste	s. 167
1638-60.98	Vanrøgt af kvægbesætning	s. 168
1638-78.99	Vanrøgt af høns, kaniner og ænder i kolonihavehus	s. 169

SAGER VEDRØRENDE TRANSPORT

0639-1.00	Forsømmelse af forholdsregler ved transport af kvæg	s. 171
-----------	---	--------

SAGER VEDRØRENDE DYRLÆGEVIRKSOMHED

065-3.00	Dyrlæges mangelfulde sterilisation af kat under uhygiejniske forhold	s. 172
----------	--	--------

065-4.00	Klage over dyrlæges behandling af kat med urineringsbesvær	s. 173
065-5.00	Dyrlæge afgav falsk dødsattest på hest over for forsikringselskabet	s. 175
ANDRE SAGER.		
169-67.98	Rådets redegørelse vedrørende håndtering af brand- og røgskadede svin og drøvtyggere i forbindelse med større staldbrande	s. 178
169-76.99	Rådes udtalelse vedrørende transport af kvier eller køer, der kælver og som ønskes ført levende til slagteri	s. 179
0632-1.00	Rådets redegørelse for opstaldning af kreaturer, der føres til slagting: Ophold på markeder, samlestalde og slagterier	s. 180
0634-1.00	Rådets meddelelse til praktiserende dyrlæger vedrørende aflivning af katte ved intraperitoneal injektioner	s. 183